

รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๒
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยทรายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
จังหวัดนครราชสีมา

พระราชดำริ ให้จัดตั้ง

โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

“...ด้วยพื้นที่จำนวนมากในจังหวัดนราธิวาสเป็นที่ลุ่มต่ำ มีน้ำขังตลอดปี ดินมีคุณภาพต่ำ ซึ่งพื้นที่ทั้งหมดประมาณ ๓ แสนไร่ เกษตรกรจำนวนมากไม่มีที่ทำกิน แม้เมื่อระบายน้ำออกจากพื้นที่หมดแล้ว ยังยากที่จะใช้ประโยชน์ทางการเกษตรให้ได้ผล ทั้งนี้เนื่องจากดินมีสารประกอบไพไรท์ ทำให้เกิดกรดกำมะถัน เมื่อดินแห้งทำให้ดินเปรี้ยว ควรปรับปรุงดินให้ดีขึ้น ดังนั้น เห็นสมควรที่จะมีการปรับปรุงพัฒนา โดยให้มีหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการศึกษาและพัฒนาพื้นที่ที่พรวมกันแบบผสมผสาน และนำผลสำเร็จของโครงการไปเป็นแบบอย่างในการที่จะพัฒนาพื้นที่ดินพรในโอกาสต่อไป...”

พระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ ๑๘ สิงหาคม ๒๕๒๔

คำนำ

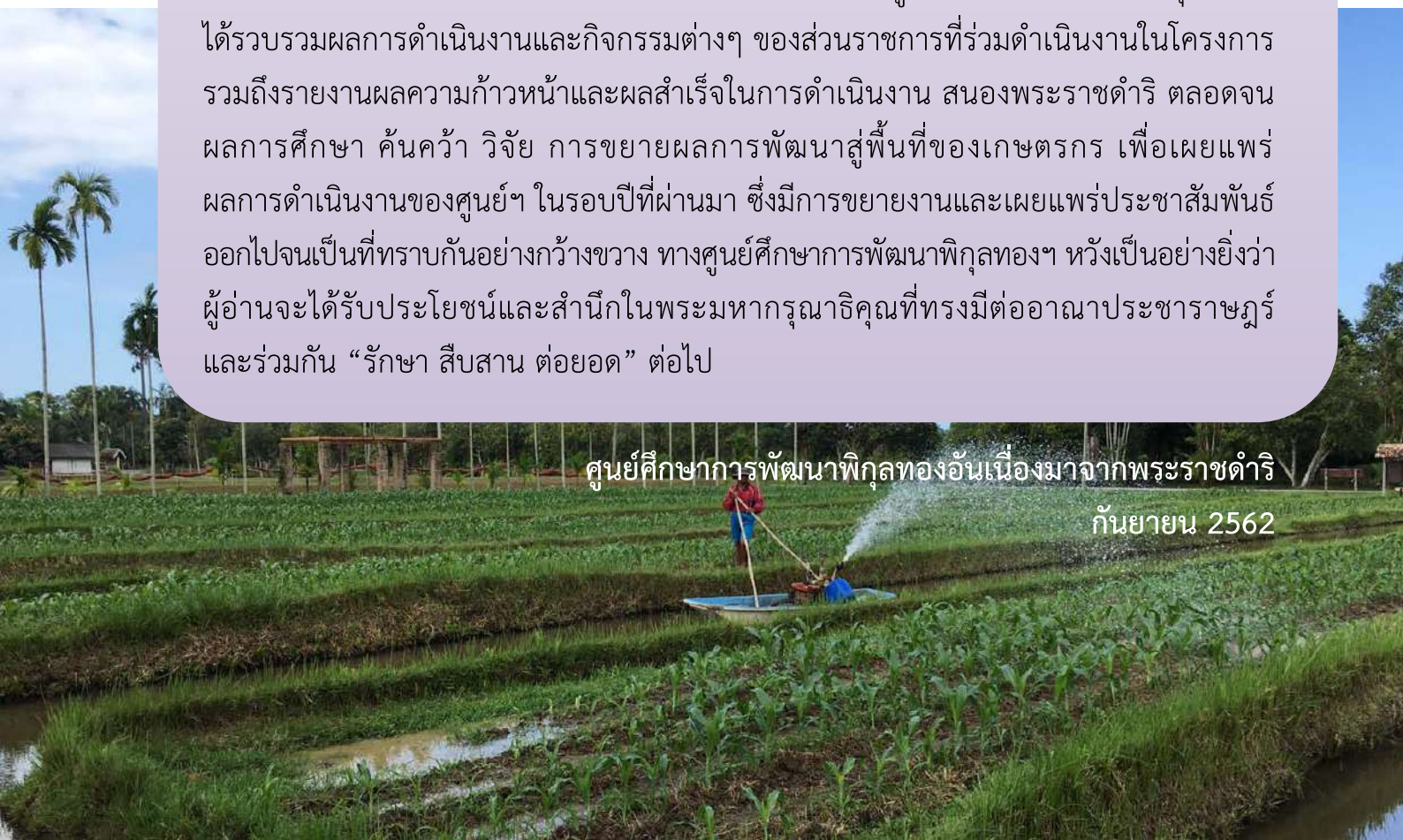
ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ มาอย่างต่อเนื่องเป็นเวลากว่าสามทศวรรษ มีผลงานศึกษา ค้นคว้า วิจัยมากมายหลากหลายในสาขาที่สามารถขยายผลสู่พื้นที่เกษตรกรในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดใกล้เคียง โดยเน้นการพัฒนาที่ยึดแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อให้เกษตรกรมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นบนพื้นฐานของความยั่งยืน และเพื่อสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรงมีพระราชปณิธานอันแน่วในการ “สืบสาน รักษา ต่อยอด” โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแนวพระราชดำริต่างๆ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ดังพระปฐมบรมราชโองการ เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2562 ความว่า “เราจะสืบสาน รักษา ต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป”

ทั้งนี้ ในช่วงกว่าหนึ่งทศวรรษที่ผ่านมา สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จแปรพระราชฐานไปประทับแรมที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรงติดตามการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาฯ โดยใกล้ชิดตลอดเวลา ทำให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาฯ มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปี 2562 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้รวบรวมผลการดำเนินงานและกิจกรรมต่างๆ ของส่วนราชการที่ร่วมดำเนินงานในโครงการ รวมถึงรายงานผลความก้าวหน้าและผลสำเร็จในการดำเนินงาน สอนองพระราชดำริ ตลอดจนผลการศึกษา ค้นคว้า วิจัย การขยายผลการพัฒนาสู่พื้นที่ของเกษตรกร เพื่อเผยแพร่ผลการดำเนินงานของศูนย์ฯ ในรอบปีที่ผ่านๆ มา ซึ่งมีการขยายงานและเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ออกไปจนเป็นที่ทราบกันอย่างกว้างขวาง ทางศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่า ผู้อ่านจะได้รับประโยชน์และสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่ออาณาประชาราษฎร์ และร่วมกัน “รักษา สืบสาน ต่อยอด” ต่อไป

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

กันยายน 2562

สารบัญ

ความเป็นมาของโครงการ

- ความเป็นมา 6
- ที่ตั้ง 8
- วิสัยทัศน์ 8
- วัตถุประสงค์ 8

การบริหารโครงการ

- โครงสร้างของศูนย์ฯ 9
 - การบริหารงานภายในโครงการ 13
 - หน่วยงานร่วมดำเนินการ 14
 - รายนามผู้อำนวยการ 15
- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

พื้นที่ดำเนินการ

- พื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ 16
- พื้นที่พรุ 18
- พื้นที่ขยายผลการพัฒนา
 - พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ 20
 - พื้นที่ศูนย์สาขา 4 แห่ง 22
 - พื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ 24

- สรุปพระราชกรณียกิจ ประจำปี 2562 30

ผลการดำเนินงานตามแผนงานปีงบประมาณ 2562

- แผนงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ 38
- แผนงานศึกษาทดลองวิจัยตามแนวพระราชดำริ 48
- แผนงานขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนา 49
- แผนงานฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 71

กิจกรรมอื่นๆ

- การแข่งขันตอบปัญหาชิงถ้วยพระราชทานฯ 73
- การจัดงานชมสวนฯ 75
- การจัดงานวันลองกอง 80
- การจัดนิทรรศการ 81
- การประชุมต่างๆ 83
- การพัฒนาบุคลากร 84
- การอบรมต่างๆ 86
- กิจกรรมอื่นๆ 88

ความเป็นมาของโครงการ

ความเป็นมา

การเสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ จังหวัดนราธิวาสทุกๆ ปี ก่อนที่จะเสด็จเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดนราธิวาส พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงศึกษาสภาพพื้นที่ปัญหาต่างๆ ของราษฎร สภาพภูมิประเทศ ภูมิศาสตร์ เพื่อให้เข้าใจปัญหาความต้องการของราษฎร สาเหตุของปัญหา และทรงคิดหาแนวทางในการแก้ไขเพื่อช่วยเหลือหรือบรรเทาความเดือดร้อนของราษฎร

ปัญหาที่สำคัญยิ่งของราษฎรในจังหวัดนราธิวาส คือ ที่ดินทำกินของราษฎรส่วนใหญ่เป็นที่ลุ่มน้ำขังเกือบตลอดทั้งปี

อีกทั้งดินมีสภาพเป็นดินเปรี้ยวจัด ราษฎรปลูกข้าวไม่ได้ หรือได้ผลผลิตต่ำมาก พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ทรงเข้าพระทัย ในปัญหานี้เป็นอย่างดี และทรงเล็งเห็นถึงแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้ว่า จำเป็นอย่างยิ่ง ที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยใช้วิชาการในหลายๆ ด้าน ประกอบกัน เป็นการดำเนินการแก้ไขในลักษณะผสมผสานของหลายๆ หน่วยงาน หรือใช้วิธีการดำเนินงาน แบบบูรณาการ จึงมีพระราชดำริให้หน่วยงาน จากกรมกองต่างๆ มาร่วมกันศึกษาวิธีการเป็นต้นแบบในการพัฒนา

พื้นที่พรุ แล้วนำผลสำเร็จจากการศึกษานี้ไปขยายผลการพัฒนาในพื้นที่ของราษฎร ประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นนี้จะได้เป็น 2 ทาง ได้แก่ ต้นทาง คือ เจ้าหน้าที่ของรัฐได้ฝึกหัดการทำงานร่วมกันได้ความรู้ในการพัฒนา และปลายทาง คือ ราษฎรได้รับความช่วยเหลือในการพัฒนาพื้นที่ให้นำมาใช้ประโยชน์ในการทำมาหากินได้ อันเป็นจุดมุ่งหมายสำคัญในการจัดตั้งโครงการ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

คณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) จึงมีมติให้จัดตั้ง “ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทออันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ขึ้นเมื่อวันที่ 6 มกราคม 2525

ที่ตั้ง

ตั้งอยู่ระหว่างบ้านพิกุลทอง และบ้านโคกสยา เลขที่ 95 หมู่ที่ 6 เทศบาลตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ถนนสายนราธิวาส-ตากใบ ห่างจากเมืองนราธิวาส 7 กิโลเมตร และห่างจากพระตำหนักทักษิณราชินี 2 กิโลเมตร

วิสัยทัศน์

เป็นศูนย์กลางการดำเนินงานเพื่อสนองพระราชดำริ ในการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวอย่างยั่งยืนของประเทศ

วัตถุประสงค์ของโครงการฯ

1. เพื่อสนองพระราชดำริที่พระราชทานให้ไว้ในการดำเนินงานศึกษาและพัฒนาให้ครบถ้วน และถูกต้อง โดยปรับเปลี่ยนกระบวนการพัฒนาในเชิงคุณภาพให้มากยิ่งขึ้น
2. เพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนและผลกระทบที่เกิดจากสภาวะเศรษฐกิจถดถอยของประชาชนในกลุ่มเป้าหมายให้สามารถเพิ่มขีดความสามารถ และโอกาสในการพึ่งตนเองไปพร้อมกับการยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิต
3. ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานขยายผลด้วยมาตรการต่างๆ เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการขยายผลในรูปแบบการท่องเที่ยวในเชิงศึกษา พัฒนา และการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชนด้านเศรษฐกิจพอเพียง และประชาสังคม
4. ปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการดำเนินงาน โดยยึดหลักการโครงการพระราชดำริ และการปฏิบัติตนตามรอยพระยุคลบาทเป็นแนวทางการดำเนินงานโดยใช้แผนเป็นเครื่องมือชี้นำการดำเนินงาน

โครงสร้าง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

เพื่อให้การดำเนินงานสนองพระราชดำริเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีเอกภาพและสอดคล้องซึ่งกันและกัน ตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การจัดทำแผน การบริหารโครงการ งบประมาณ และด้านการวิจัย ได้มีการบริหารในรูปแบบของคณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ คณะทำงาน และคณะปฏิบัติการในพื้นที่ ตามคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ปี 2560 ตามอำนาจหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย มีลักษณะการทำงานแบบบูรณาการ ใช้มุมมองการแก้ไขปัญหาจากหลายๆ ด้าน มาใช้ในการบริหารจัดการ โดยมีคณะกรรมการชุดต่างๆ ประกอบด้วย

1. คณะกรรมการบริหารโครงการ มีหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย วัตถุประสงค์ เป้าหมาย และแนวทางบริหารโครงการ อำนวยการควบคุมกำกับดูแล และติดตามการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 7 / 2560 ลงวันที่ 22 กันยายน 2560 โดยมี นายพลกร สุวรรณรัฐ องคมนตรีเป็นประธาน และพลอากาศเอกชลิต พุกผาสุข องคมนตรี และนายจรัสธาดา กรรณสูต องคมนตรี เป็นรองประธานกรรมการ

2. คณะอนุกรรมการวิชาการโครงการ มีหน้าที่กำหนดกรอบนโยบาย ควบคุม กำกับ ดูแล และประสานงานในการดำเนินการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง และวิจัย ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 7/2560 ลงวันที่ 22 กันยายน 2560 โดยมี นายจรัสธาดา กรรณสูต องคมนตรีเป็นประธาน และมีผู้อำนวยการกองศึกษาและขยายผลการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ สำนักงาน กปร. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

3. คณะอนุกรรมการวางแผนและติดตามประเมินผลโครงการ มีหน้าที่ดำเนินการศึกษาและรวบรวมข้อมูลเพื่อจัดทำแผนของโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ติดตามผลการดำเนินงานและพิจารณากลับกรอรายละเอียดของโครงการ และงบประมาณประจำปีตามที่ศูนย์ฯ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 7/2560 ลงวันที่ 22 กันยายน 2560 โดยมีเลขาธิการ กปร. เป็นประธาน และมีที่ปรึกษาด้านการประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ สำนักงาน กปร. เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

4. คณะอนุกรรมการดำเนินงานโครงการ มีหน้าที่ในการควบคุม กำกับ ดูแล และประสาน การดำเนินงานให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของแผนแม่บทฯ จัดทำแผนปฏิบัติงานและงบประมาณ ประจำปี และให้คำปรึกษา แนะนำแก่หน่วยงานต่างๆ ที่ร่วมปฏิบัติงานในโครงการฯ สำหรับการ ปฏิบัติงานได้รับมอบหมายให้ผู้แทนกรมพัฒนาที่ดินเป็นผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 9/2562 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2562 โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส เป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นอนุกรรมการและเลขานุการ

5. คณะทำงานด้านบริหารจัดการ มีหน้าที่ในการกำหนดแผนงาน/โครงการ และเป้าหมายการ ดำเนินการเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่พรุ ประสานและอำนวยความสะดวกให้การปฏิบัติงานในโครงการฯ พร้อมทั้งติดตามการดำเนินงาน ประเมินผล และประชาสัมพันธ์โครงการฯ แต่งตั้งตามคำสั่ง อนุกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 1/2562 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2562 โดยมีผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธาน และหัวหน้างานวิชาการและประสานงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

6. คณะทำงานด้านวิชาการ มีหน้าที่กำหนดแผนงานศึกษา ทดลอง วิจัย ให้เป็นไปตามแนวพระราชดำริ ควบคุมกำกับดูแลการดำเนินงาน ศึกษาทดลองวิจัยให้เป็นไปตามกรอบการดำเนินงาน พร้อมทั้ง รวบรวม และเผยแพร่ผลงานศึกษาทดลองวิจัยที่สำเร็จเป็นรูปธรรม แต่งตั้งตามคำสั่งอนุกรรมการ ดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 1/2562 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2562 โดยมีผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นประธาน และหัวหน้างานวิชาการและประสานงาน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

7. คณะทำงานด้านส่งเสริมและขยายผลโครงการ มีหน้าที่ในการกำหนดแผนงานโครงการ และ เป้าหมายการดำเนินงานส่งเสริมและขยายผลในพื้นที่ขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ควบคุม กำกับ ดูแลให้การปฏิบัติงานในโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสัมฤทธิ์ผลตามแนว พระราชดำริ แต่งตั้งตามคำสั่งอนุกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ ที่ 1/2562 ลงวันที่ 17 พฤษภาคม 2562 มีรองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส (ที่ได้รับมอบหมาย) เป็นประธาน และผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ เป็นคณะทำงานและเลขานุการ

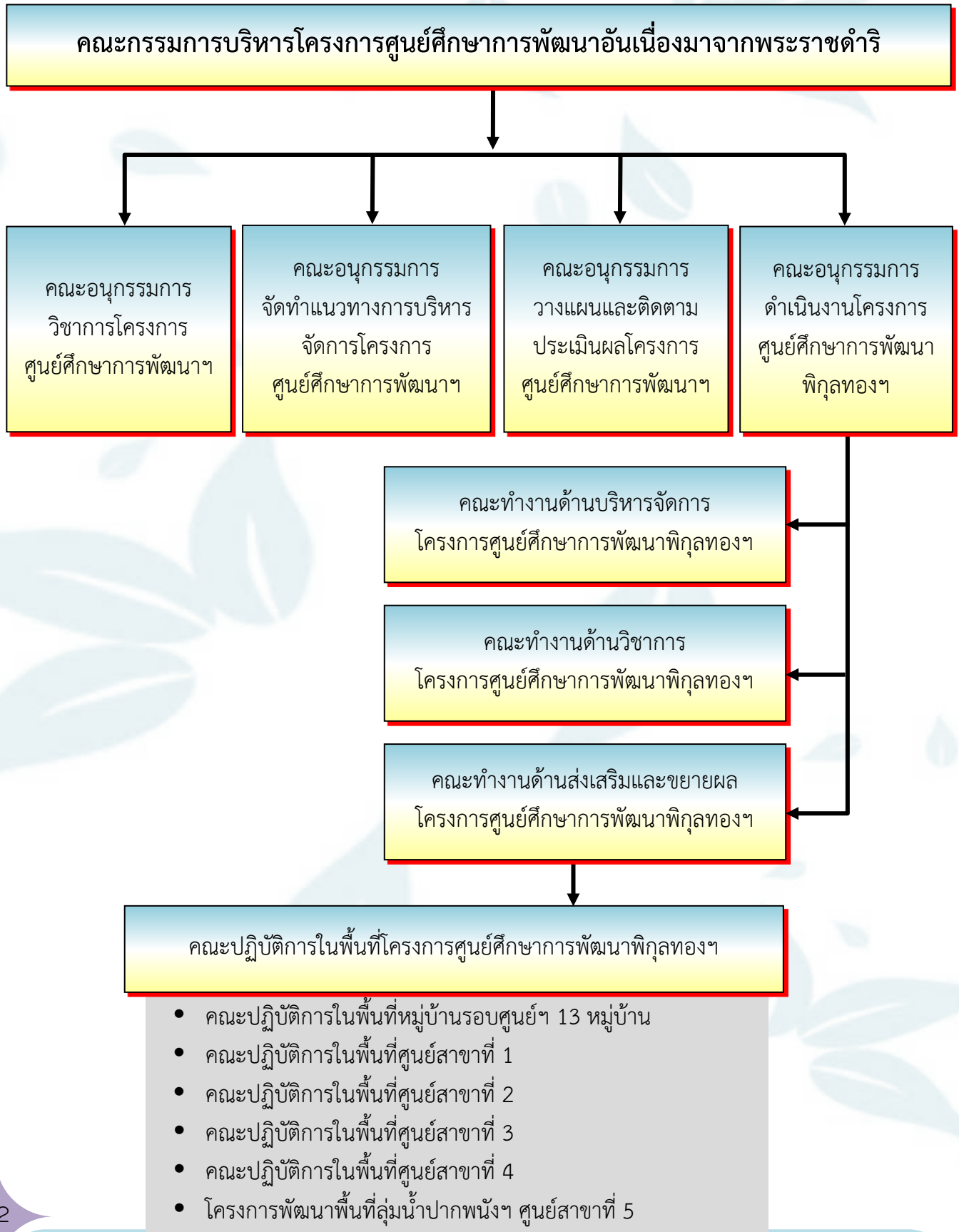
8. คณะปฏิบัติการในพื้นที่โครงการ แต่งตั้งตามคำสั่งอนุกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 19/2562 ลงวันที่ 8 มีนาคม 2562 เพื่อให้การปฏิบัติงานในพื้นที่ขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นไปอย่างถูกต้องและเหมาะสมตามแนวพระราชดำริ จึงได้แต่งตั้งคณะปฏิบัติการในพื้นที่ต่างๆ จำนวน 4 คณะ ดังนี้

- คณะปฏิบัติการในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ 1 โครงการสวนยางพระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์
- คณะปฏิบัติการในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ 2 โครงการพัฒนาหมู่บ้านปีนเมื่อดอ
- คณะปฏิบัติการในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ 3 โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ
- คณะปฏิบัติการในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ 4 โครงการบ้านโคกอิฐ-โคกโน บ้านยูโย

9. จัดตั้งศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาฯ แต่งตั้งตามคำสั่งคณะกรรมการบริหารโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่ 2/2556 ลงวันที่ 19 ธันวาคม 2556 เพื่อให้การดำเนินงานสนองพระราชดำริเกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และมีประสิทธิภาพสูง สอดคล้องตามแนวพระราชดำริ จึงได้กำหนดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ เป็นศูนย์สาขาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ดังนี้

- โครงการพัฒนาพื้นที่ลุ่มน้ำปากพนังอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนครศรีธรรมราช จังหวัดพัทลุง และจังหวัดสงขลา

โครงสร้างศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
(ตามกรอบคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการฯ)

การบริหารงานภายในโครงการ

การบริหารงานภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เป็นการดำเนินงานในรูปแบบของการบูรณาการระหว่างหน่วยงานต่างๆ เข้ามาร่วมพัฒนาและแก้ไขปัญหาของเกษตรกรในพื้นที่ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ที่ได้พระราชทานให้ไว้ในโอกาสต่างๆ ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ สามารถสนองแนวพระราชดำริได้ครบถ้วนสมบูรณ์ จึงจำเป็นต้องกำหนดรูปแบบการบริหารงานภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดังนี้

หน่วยงานร่วมดำเนินการ

การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เน้นการประสานงาน การประสานแผน และการจัดการระหว่างกรม กอง และส่วนราชการต่างๆ มีการพัฒนา ในทุกๆ ด้าน หลากหลายสาขาวิชาในลักษณะผสมผสานโดยมีหน่วยงานร่วมดำเนินการ จำนวน 8 หน่วยงาน ดังนี้

- งานวิชาการเกษตร การปลูกพืชแซม สวนยางพารา สาธิตการเพาะเห็ด และการปลูกผักไร้ดิน และการปลูกพืชแซมในสวนยางพารา

- งานประมง ศึกษาการเพาะเลี้ยงขยายพันธุ์ ปลาที่ทนต่อน้ำเปรี้ยว และการเลี้ยงปลา สวยงามในพื้นที่พรุ การเลี้ยงกบในกระชัง การทำเกษตรผสมผสานบริเวณขอบบ่อ และการแจกจ่ายพันธุ์ปลา

- งานปศุสัตว์ สาธิตการเลี้ยงและดูแล สุขภาพสัตว์ ทั้งสัตว์ปีก และสัตว์เคี้ยวเอื้อง การปลูกพืชอาหารสัตว์ในพื้นที่พรุและการ ผลิตอาหารข้นสำหรับสัตว์

- งานส่งเสริมการเกษตร ศึกษาวิธีการ ปลูกพืชผักในรูปแบบต่างๆ ที่มีพื้นที่อยู่ อย่างจำกัด การเพาะขยายพันธุ์บอนสี และ การปลูกผักยกแคร่

- งานควบคุมโรคติดต่อ ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับโรคติดต่อชนิดต่างๆ ให้บริการด้านสาธารณสุข การป้องกัน ดูแล รักษาโรคเท้าช้าง

- งานหม่อนไหม สาธิตการปลูกหม่อนเลี้ยงไหม การสาวไหม การทำน้ำลูกลูหม่อน การทำชาใบหม่อน รวมถึงให้คำแนะนำในเรื่องการปลูกหม่อนกินผล

- งานส่งเสริมอุตสาหกรรม สาธิตและฝึกอบรมการแปรรูปเส้นใยพืชในท้องถิ่นสู่ผลิตภัณฑ์ต่างๆ เพื่อเพิ่มรายได้

- งานป่าไม้ สาธิตการปลูกป่าในพื้นที่พรุ เพื่อศึกษาระบบนิเวศน์ของป่าพรุ และวิวัฒนาการการเกิดพรุ ศึกษาการนำไม้และใบเสมีดเพื่อการแปรรูป และผลิตกล้าไม้ไว้สำหรับแจกจ่ายประชาชนทั่วไป

รายนามผู้อำนวยการ

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

1) นายมานพ	ตันตเตมีย์	2525 – 2526
2) นายชัยชาญ	ชโลธร	2526 – 2532
3) นายชัยวัฒน์	สิทธิบุศย์	2532 – 2543
4) นายอภิชาติ	จงสกุล	2543 – 2546
5) นายมน	พงษ์สามารถ	มี.ค. – ต.ค. 2546
6) นายบุญณรงค์	ธานีรัตน์	ต.ค. 2546 – ธ.ค. 2552
7) นายปรีชา	โพธิ์ปาน	ธ.ค. 2552 – พ.ย. 2555
8) นางสาวหยด	เพชรสุข	พ.ย. 2555 – ปัจจุบัน

พื้นที่ดำเนินการ

จากพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร “...ให้มีหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการศึกษาและพัฒนาพื้นที่พรุร่วมกัน แบบผสมผสาน...” การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จึงมีหน่วยงานที่ร่วมบูรณาการงานด้วยกัน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ไม่ซ้ำซ้อนกับการดำเนินงานของหน่วยงานปกติ จึงได้มีการกำหนดพื้นที่ดำเนินงานของศูนย์ฯ ดังนี้

1. พื้นที่โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีเนื้อที่ 1,740 ไร่ แบ่งออกเป็น

1) พื้นที่ดอน เนื้อที่ 202 ไร่ เป็นที่ตั้งอาคารสำนักงานเลขานุการโครงการฯ โรงงานสกัดและแปรรูปปาล์มน้ำมัน งานป่าไม้ งานปศุสัตว์ งานวิชาการเกษตร การควบคุมโรคติดต่อและการสาธารณสุข งานส่งเสริมอุตสาหกรรม งานส่งเสริมการเกษตร งานหม่อนไหมฯ ห้องประชุม อาคารฝึกอบรม และที่พัก รวมถึงสวนสาธิตการเกษตรฯ อาทิ แปลงพืชสวนครัวประดับสวนเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา และสวนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา

2) **พื้นที่ลุ่ม** เนื้อที่ 308 ไร่ เป็นแปลงศึกษา ทดลองวิจัย เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด และดินพรุ อาทิ โครงการแกเล้งดิน โครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ การปลูกพืชอาหารสัตว์ การปลูกปาล์มน้ำมัน ในดินอินทรีย์ การเลี้ยงปลาในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด แปลงสาธิตการปลูกข้าวพื้นเมืองพันธุ์ต่างๆ และแปลงทดสอบอื่นๆ ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด รวมถึงสวน 50 ปีครองราชย์ สวน 72 พรรษา และสวนไม้มงคล

3) **พื้นที่อ่างเก็บน้ำใกล้บ้าน** เนื้อที่ 1,030 ไร่ ตั้งอยู่ตอนใต้ของศูนย์ฯ สามารถจุน้ำได้ 2 ล้านลูกบาศก์เมตร เป็นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรของศูนย์ฯ และพื้นที่การเกษตรใกล้เคียง ได้รวบรวมอนุรักษ์พันธุ์กรรมบัวต่างๆ อาทิ บัวผัน บัวจงกลนี บัวหลวงพทุม และจัดเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

4) **พื้นที่สวนยางเขาสำนึก** เนื้อที่ 200 ไร่ เป็นที่ดอนเชิงเขา มีการสาธิตการปลูกยางพารา และการผลิตยางแบบครบวงจร การปลูกพืชแซมในสวนยางพารา และส่วนที่เป็นพื้นที่ลุ่มติดกับอ่างเก็บน้ำได้ปลูกปาล์มน้ำมัน ประมาณ 15 ไร่

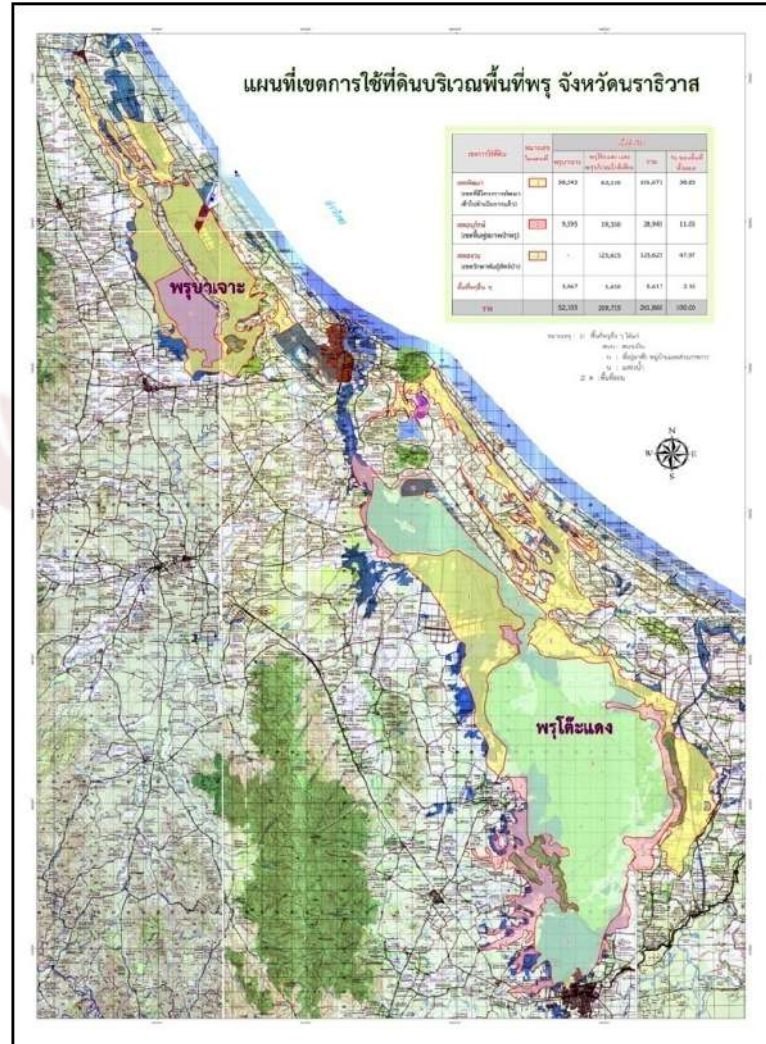

2. พื้นที่พรุ

“พรุ” เป็นภาษาใต้ หมายถึง บริเวณที่ลุ่ม มีน้ำท่วมขังตลอดปี มีพืชพรรณมากมาย หลายชนิดขึ้นอยู่ และตายทับถมกัน เป็นเวลานาน สะสมอินทรีย์สาร (peat) เป็นชั้น หนามากน้อยต่างกันตามลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศ เช่น บนตะกอนแม่น้ำ น้ำกร่อย น้ำเค็ม หรือบนแอ่งทราย ดินที่พบในบริเวณ พื้นที่พรุบางส่วนมีดินแร่ (mineral soil) ปะปน อยู่ด้วยกันจึงเรียกรวมกันว่า ดินในพื้นที่พรุ ซึ่งประกอบด้วย “ดินอินทรีย์” และ “ดินอินทรีย์หรือดินพรุ” (พิสุทธ์, 2550)

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีภารกิจหลัก คือ ศึกษา ทดลอง วิจัย เพื่อหาต้นแบบในการ พัฒนาพื้นที่พรุ และเพื่อให้การพัฒนาไม่ส่งผล ต่อพื้นที่ป่าพรุ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จึงได้กำหนดเขตการใช้ที่ดินในพื้นที่พรุจังหวัด นราธิวาสขึ้นเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2529 โดยแบ่งเขต การใช้ที่ดินออกเป็น 3 เขต คือ เขตสงวน เขตอนุรักษ์

และเขตพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาและการอนุรักษ์พื้นที่ ได้นำเอาไปใช้เป็นนโยบายและแนวทางในการ จัดการพื้นที่พรุของจังหวัดนราธิวาส และ เนื่องจากการใช้ที่ดินในพื้นที่พรุได้มีการเปลี่ยน สภาพการใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่องมาตลอด ซึ่งมี หลายพื้นที่ที่ส่งผลกระทบต่อสภาพทางนิเวศน์ ของป่าพรุ รวมถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่พรุด้วย จึงได้มีการรวบรวมข้อมูลจากรายงานการใช้ที่ดิน ในพื้นที่พรุปี พ.ศ. 2529 รายงานการศึกษา ความถูกต้องของแผนที่ การใช้ที่ดิน เอกสาร การสัมมนาเรื่องพื้นที่พรุ แผนที่กรมแผนที่ทหาร แผนที่ประกาศเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ภาพถ่าย ortho สี และภาพถ่าย THEOS มาปรับแก้ พร้อมทั้งทำการสำรวจพื้นที่ใหม่เพื่อจัดทำ ขอบเขตการใช้ที่ดินในพื้นที่พรุจังหวัดนราธิวาส และประกาศใช้ในปี พ.ศ. 2555 สรุปได้ดังนี้

1) **เขตพัฒนา** หมายถึง เขตที่ปัจจุบันมีโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการต่างๆ ของรัฐ เข้าไปพัฒนาพื้นที่เพื่อทำการเกษตรแล้ว มีเนื้อที่ 101,673 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่พรุบาเจาะ 38,543 ไร่ และพื้นที่พรุโต๊ะแดง และพรุบริเวณใกล้เคียง 63,130 ไร่

2) **เขตอนุรักษ์** หมายถึง เขตที่ในปัจจุบันเป็นป่าพรุสมบูรณ์หรือป่าดั้งเดิม ถูกทำลายเกือบหมดสิ้นหรือถูกบุกรุกเพื่อนำมาใช้ทำการเกษตร แต่ไม่ได้ผลและปล่อยทิ้งร้าง ซึ่งเขตนี้จัดเป็นเขตพื้นที่พรุสภาพป่าพรุ มีเนื้อที่ 28,945 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่พรุบาเจาะ 9,595 ไร่ และพรุบริเวณใกล้เคียง 19,350 ไร่

3) **เขตสงวน** หมายถึง เขตที่ยังคงสภาพป่าพรุสมบูรณ์ คือ พื้นที่ป่าพรุโต๊ะแดงทั้งหมด ซึ่งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชได้กำหนดให้เป็นเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า มีเนื้อที่ 125,625 ไร่

4) **พื้นที่ใช้ประโยชน์อื่นๆ** ได้แก่ ศูนย์ราชการ สถานศึกษา ที่อยู่อาศัย และค่ายทหาร มีเนื้อที่ 5,617 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่พรุบาเจาะ 3,967 ไร่ พื้นที่พรุโต๊ะแดง และพรุบริเวณใกล้เคียง 1,650 ไร่

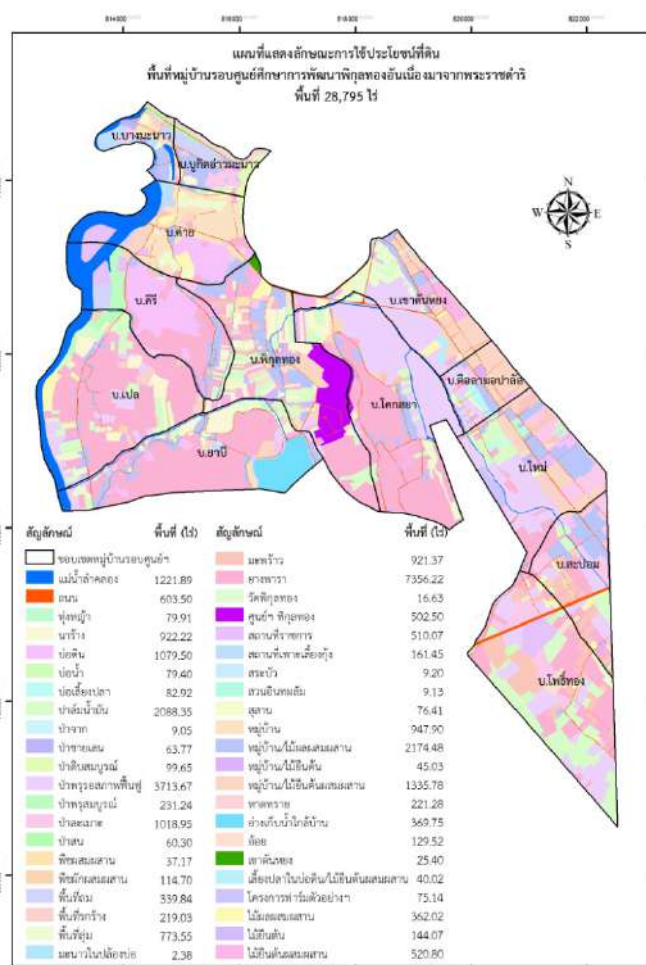
ตารางที่ 1 เปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของเขตการใช้ที่ดินในพื้นที่พรุ พ.ศ. 2529 และ พ.ศ. 2555

เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่(ไร่)								
	พรุบาเจาะ			พรุโต๊ะแดงและพรุบริเวณใกล้เคียง			ผลรวมทั้งหมด		
	พ.ศ. 2529	พ.ศ. 2555	ผลต่าง	พ.ศ. 2529	พ.ศ. 2555	ผลต่าง	พ.ศ. 2529	พ.ศ. 2555	ผลต่าง
เขตพัฒนา	36,807	38,543	+1,736	58,208	63,130	+4,922	95,015	101,673	+6,658
เขตอนุรักษ์	11,226	9,595	-1,631	98,712	19,350	-79,362	109,938	28,945	-80,993
เขตสงวน	4,072	-	-4,072	52,835	125,625	+72,790	56,907	125,625	+68,718
พื้นที่อื่นๆ	-	3,967	+3,967	-	1,650	+1,650	-	5,617	+5,617
รวม	52,105	52,105	-	209,755	209,755	-	261,860	261,860	-

3. พื้นที่ขยายผลการพัฒนา คือ พื้นที่ตามพระราชดำริที่ให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดูแลรับผิดชอบและนำผลสำเร็จจากการศึกษา ทดลอง วิจัย เข้าไปดำเนินการพัฒนาในพื้นที่ซึ่งประกอบด้วยพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ พื้นที่ศูนย์สาขา พื้นที่/โครงการที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการโดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร มีพระราชดำริให้ขยายพื้นที่ของโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ออกไปในหมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และให้เป็นพี่เลี้ยงคอยให้ความช่วยเหลือพัฒนาพื้นที่และอบรมเกษตรกรให้มีความรู้ในการพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพท้องถิ่นของแต่ละหมู่บ้าน พร้อมทั้งส่งเสริมให้ราษฎรประกอบอาชีพการเกษตรและพัฒนาอาชีพ และสามารถพึ่งตนเองได้ หมู่บ้านรอบศูนย์มีจำนวน 13 หมู่บ้าน พื้นที่ 28,795 ไร่ อยู่ในเขตพื้นที่ 2 ตำบล คือ ตำบลกะลุวอและตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองจังหวัดนราธิวาส ประกอบด้วย

1) **บ้านยาบี** หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอ มีพื้นที่ 2,984 ไร่ สภาพดินเป็นดินเปรี้ยวจัด น้ำท่วมในฤดูฝน ราษฎรประกอบอาชีพทำนา ทำสวนยางพารา ปลูกลูก ผลไม้ เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป

2) **บ้านบางมะนาว** หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 600 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินทรายจัด ราษฎรประกอบอาชีพประมง ปลูกลูก เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป

3) **บ้านค่าย** หมู่ที่ 2 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 2,110 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง ราษฎรประกอบอาชีพทำสวนยางพารา และรับจ้างทั่วไป

4) **บ้านเปล** หมู่ที่ 3 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 3,413 ไร่ สภาพดินเป็นดินเปรี้ยวจัด น้ำท่วมในฤดูฝน ราษฎรประกอบอาชีพทำสวนยางพาราและรับจ้างทั่วไป

5) **บ้านเขาดันหยง** หมู่ที่ 4 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 1,883 ไร่ สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นดินทรายจัด ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง เลี้ยงแพะ เลี้ยงสัตว์ปีก และปลูกพืชผักสวนครัว

6) **บ้านใหม่** หมู่ที่ 5 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 2,433 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นสันทรายเก่า ดินเป็น ทรายจัด ราษฎรประกอบอาชีพปลูกลูก เลี้ยงสัตว์ สวนมะพร้าว ปลูกลูกไม้ผลผสมผสาน และรับจ้างทั่วไป

7) **บ้านพิกุลทอง** หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 3,195 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินเปรี้ยวจัด และดินทราย ราษฎรมีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีรายได้จากการปลูกลูก ทำสวนมะพร้าว และเลี้ยงสัตว์ เช่น เลี้ยงโค เลี้ยงไก่พื้นเมือง ทำนา และรับจ้างทั่วไป

8) **บ้านโคกสยา** หมู่ที่ 8 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 3,514 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินเปรี้ยวจัด ปลูกลูกไม้ได้ผล ราษฎรประกอบอาชีพทำสวนยาง และรับจ้างทั่วไป

9) **บ้านโพธิ์ทอง** หมู่ที่ 9 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 3,397 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินทราย บางส่วนเป็นดินเปรี้ยวจัด ราษฎรส่วนใหญ่ทำสวนผลไม้ สวนยางพารา และสวนมะพร้าว

บ้านศิริ

บ้านสะปอม

10) บ้านศิริ หมู่ที่ 10 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 2,221 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง ดินเป็นดินเปรี้ยวจัด ราษฎรส่วนใหญ่เดิมมีอาชีพทำนา ปัจจุบันมีการปรับสภาพพื้นที่ขุดยกร่อง และทำการเกษตรแบบผสมผสาน มีการปลูกปาล์มน้ำมัน ปลูกผัก และเลี้ยงสัตว์

11) บ้านสะปอม หมู่ที่ 13 ตำบลกะลุวอเหนือ มีพื้นที่ 1,530 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินทราย ส่วนที่เป็นที่ลุ่มเป็นดินเปรี้ยวจัดมีน้ำท่วมขัง ราษฎรเดิมมีอาชีพปลูกผัก ปัจจุบัน มีการปรับสภาพพื้นที่เพื่อปลูกไม้ผล ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และแปรรูปอาหาร เช่น การทำข้าวเกรียบปลา

12) บ้านบุกิตอ่าวมะนาว หมู่ที่ 11 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ 705 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบ ดินเป็นดินทรายจัดและหาดทราย ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง ปลูกผัก เลี้ยงสัตว์ และรับจ้างทั่วไป

13) บ้านดือลาฆอपालัส หมู่ที่ 12 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ 810 ไร่ สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงลูกคลื่นลอนลาด มีเนื้อดินเป็นดินทรายถึงดินทรายปนดินร่วน ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพประมง ทำสวนมะพร้าว และมีการจัดตั้งกลุ่มปักจักร

3.2 พื้นที่ศูนย์สาขา ประกอบด้วย 4 แห่ง ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 31,715.8 ไร่ ดังนี้

1) ศูนย์สาขาที่ 1 โครงการสวนยาง พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ ตั้งอยู่ในเขตพระราชฐาน พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ หมู่ที่ 4 บ้านเขาตันหยง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ 15.8 ไร่ สาธิตการปลูกยางพันธุ์ดี และการปลูกพืชแซมในสวนยางพารา เพื่อเป็นแบบอย่างแก่เกษตรกร

2) ศูนย์สาขาที่ 2 โครงการพัฒนาหมู่บ้านปีแถมุด หมู่ที่ 10 บ้านปีแถมุด ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส เนื้อที่ 135 ไร่ สาธิตการจัดระบบการใช้ที่ดิน และการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

สวนยางพระตำหนัก
ทักษิณราชินีเวศน์

บ้านปีแถมุด

3) **ศูนย์สาขาที่ 3** โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตั้งอยู่บ้านโคกมือบา หมู่ที่ 4 ตำบลโฆสิต อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งขึ้นเมื่อปี 2526 เนื้อที่ 1,500 ไร่ จัดเป็นที่อยู่อาศัยและที่ทำกินให้แก่ อส. ที่ปลดประจำการ และเกษตรกรที่ยากจนและต้องการที่ดินทำกิน โดยได้จัดสรรที่ดินทำกินให้ครอบครัวละ 15 ไร่ เป็นที่อยู่อาศัยและทำการเกษตร ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งสิ้น 37 ครอบครัว สภาพพื้นที่เป็นดินเปรี้ยวจัด เป็นศูนย์สาขาที่สาธิตการพัฒนาด้านการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด การปลูกพืช การปลูกไม้ผลผสมผสาน การเลี้ยงปลา และการเลี้ยงสัตว์

4) **ศูนย์สาขาที่ 4** โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกอิฐ-โคกโน ยูโย โคกกระท่อม ตั้งอยู่ที่ตำบลพร่อนและตำบลบางขุนทอง อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ 30,065 ไร่ เป็นพื้นที่ศูนย์ศึกษาฯ ได้เข้าไปดำเนินการพื้นที่ 8,351 ไร่ ดังนี้

(1) **โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกอิฐ-โคกโน ตำบลพร่อน อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา** มีพื้นที่ดำเนินการ 1,072 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่ม เป็นพื้นที่นาร้าง ดินแปรสภาพเป็นดินเปรี้ยวจัด และขาดความอุดมสมบูรณ์ เกษตรกรไม่สามารถปลูกพืชได้ มีการขุดลอกคลองระบายน้ำ และอาคารบังคับน้ำเพื่อระบายน้ำท่วมขังออกจากพื้นที่และเก็บกักน้ำจัดไว้ให้เกษตรกรใช้ทำการเพาะปลูกและอุปโภคบริโภคตลอดปี

บ้านยูโย

บ้านโคกกระท่อม

(2) โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงไจ้ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ดำเนินการ 3,500 ไร่ ครอบคลุม 3 หมู่บ้าน คือ บ้านยูโย บ้านบางขุนทอง และบ้านโคกสูง สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่ม มีน้ำขัง ลักษณะเป็นดินอินทรีย์ เกษตรกรไม่สามารถปลูกพืชได้ มีการวางระบบชลประทานและการปรับปรุงแก้ไขปัญหาของดินเปรี้ยวจัดเพื่อให้เหมาะต่อการเพาะปลูกต่อไป

(3) โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกชุมบก ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงไจ้ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ดำเนินการ 3,779 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินเปรี้ยวจัด มีการดำเนินกิจกรรมในพื้นที่เกษตรกร พร้อมให้การสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดินอย่างต่อเนื่อง

บ้านโคกชุมบก

3.3 พื้นที่/โครงการที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ

ในการเสด็จแปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชนิเวศน์ของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และพระบรมวงศานุวงศ์ ในแต่ละครั้ง ได้เสด็จทรงงานในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และจังหวัดใกล้เคียง ทรงพบกับสภาพพื้นที่และปัญหามากมายที่ส่งผลกระทบต่อดำรงชีวิตและความเป็นอยู่ของราษฎร จึงมีโครงการพระราชดำริต่างๆ ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เข้าไปดำเนินการ ครอบคลุมพื้นที่ 29,774 ไร่ ดังนี้

1) **โครงการพัฒนาพื้นที่พรุแม่มแม** เริ่มดำเนินการในปี 2536 ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 11,000 ไร่ ประกอบด้วย 2 หมู่บ้าน คือ บ้านป่าทุ่ง หมู่ที่ 4 ตำบลบางเก่า และบ้านบาเลาะ หมู่ที่ 5 ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี สภาพพื้นที่มีปัญหาดินเป็นดินอินทรีย์ ดินเปรี้ยวจัด และดินทรายที่ราษฎรต้องการใช้ประโยชน์ โดยมีการขุดลอกพรุแม่มแมฝั่งตะวันตก เพื่อกักเก็บน้ำไว้ใช้ในการเกษตรและมีการพัฒนาสาธิตและให้คำแนะนำแก่เกษตรกรในการจัดการดินและน้ำเพื่อปลูกไม้ผล พืชไร่ พืชผัก และปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง

2) **โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านปลักปลา และบ้านบาวง** ครอบคลุมพื้นที่ 718 ไร่ ประกอบด้วย 2 พื้นที่ คือ โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านปลักปลา หมู่ที่ 5 ตำบลโฆษิต และโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านบาวง หมู่ที่ 2 ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง การระบายน้ำไม่ดี เป็นพื้นที่นาร้าง ดินเปรี้ยวจัดไม่สามารถทำการเกษตรได้ ศูนย์ฯ ได้เข้าไปดำเนินการปรับสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมต่อการทำนาข้าวและส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ

3) **โครงการฟื้นฟูและพัฒนาการเกษตรในเขตลุ่มน้ำบางนรา** ครอบคลุมพื้นที่ 2,454 ไร่ ประกอบด้วย 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านโคก หมู่ที่ 5 ตำบลจวบ อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส บ้านจูโว๊ะ หมู่ที่ 5 ตำบลมะรือโบออก อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส และบ้านกำแพง หมู่ที่ 2 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เพื่อจัดการและพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด แนะนำส่งเสริมการปลูกข้าว การขุดยกร่องเพื่อปลูกพืชผัก และไม้ผลแบบผสมผสานในเขตชลประทาน

4) **โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านโคกสะตอ** หมู่ที่ 7 ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส พื้นที่ทั้งหมด 350 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบลุ่มน้ำท่วมขัง การระบายน้ำไม่ดี เป็นพื้นที่นาร้างและป่าเสม็ดเสื่อมโทรมเกษตรกรไม่สามารถทำการเกษตรได้ ศูนย์ฯ ได้เข้าไปให้คำแนะนำการจัดการดินจนสามารถทำได้

5) **โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านโคกกระท่อม** ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 2,214 ไร่ ตั้งอยู่ หมู่ที่ 3 ตำบลพร่อน อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มตื้นน้ำท่วมขัง ดินมีสมบัติเป็นดินเปรี้ยวจัด ศูนย์ฯ ได้เข้าไปดำเนินการปรับโครงสร้างพื้นฐาน และส่งเสริมการพัฒนาอาชีพให้แก่ราษฎรในพื้นที่ เช่น ด้านการประมง ด้านปศุสัตว์ เป็นต้น

6) **โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านตอหลังทรายขาว** พื้นที่ทั้งหมด 3,000 ไร่ ประกอบด้วย 2 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านตอหลัง หมู่ที่ 3 พื้นที่ 1,570 ไร่ และบ้านทรายขาว หมู่ที่ 2 ตำบลไพรวัน อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา พื้นที่ 1,430 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ ดินเป็นดินเปรี้ยวจัด ศูนย์ฯ ได้ดำเนินการปรับโครงสร้างพื้นฐาน อาทิ การก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียง พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ และการจัดตั้งกลุ่ม เช่น กลุ่มทอผ้า กลุ่มทำนา เป็นต้น

7) **โครงการพัฒนาพื้นที่พยุบาเจาะ** พื้นที่ทั้งหมด 8,490 ไร่ ตั้งอยู่ในพื้นที่นิคมสหกรณ์บาเจาะ บ้านฮูแหวอ หมู่ที่ 4 ตำบลโคกเคียน อำเภอบาเจาะ จังหวัดนครราชสีมา สภาพพื้นที่เป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง ดินที่พบเป็นดินอินทรีย์ ศูนย์ฯ ได้เข้าไปดำเนินการศึกษาทดลอง วิจัยการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ พร้อมการปรับปรุงดินให้เหมาะสมต่อการปลูกปาล์มน้ำมัน สาธิตและแนะนำการใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ

8) **โครงการพัฒนาพื้นที่พยุบาแดง** พื้นที่ทั้งหมด 1,548 ไร่ ตั้งอยู่บ้านโคกยามู หมู่ที่ 7 ตำบลไพรวัน อำเภอดงบัง จังหวัดนครราชสีมา สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพรุ ลักษณะดินล่างเป็นทราย ศูนย์ฯ ได้เข้าไปปรับสภาพพื้นที่ พร้อมทั้งส่งเสริมการพัฒนาอาชีพ ให้เกษตรกรทำการเกษตรได้อย่างยั่งยืน

9) **โครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการของเด็กอายุ 0 - 72 เดือน** สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้ดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาด้านโภชนาการ และพัฒนาเด็กที่มีอายุ 0 - 72 เดือน ให้มีสุขภาพที่ดีขึ้น ดำเนินการเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของเด็กในหมู่บ้านต่างๆ ของจังหวัดนครราชสีมา

10) **โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี มีพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมให้เด็กอายุระหว่าง 2.5 - 5 ปี เข้ารับการอบรมเลี้ยงดูที่ถูกต้อง และมีพัฒนาการที่เหมาะสม ช่วยให้เด็กมีความพร้อมที่จะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาต่อไป ดำเนินการในอำเภอต่างๆ ของจังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดปัตตานี รวมทั้งหมด 17 ศูนย์

11) **โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ** เป็นโครงการที่สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง มีพระราชดำริให้จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นแหล่งจ้างแรงงานฝึกอาชีพ เป็นแหล่งผลิตอาหารและช่วยเหลือผู้ได้รับความเดือดร้อนจากเหตุการณ์ความไม่สงบ ซึ่งฟาร์มตัวอย่างในจังหวัดนครราชสีมา ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ คูแลรับผิดชอบมี 7 ฟาร์ม

(1) **ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านโคกปากบาป้อ** หมู่ที่ 5 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ประมาณ 4754 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นดินทรายจัดเดิมเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ มีการดำเนินการปรับสภาพพื้นที่เพื่อการปลูกผักเศรษฐกิจต่างๆ และดำเนินกิจกรรมปลูกป่าเสริมธรรมชาติ

(2) หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่าง บ้านรัตนบาตู หมู่ที่ 7 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 378 ไร่ จัดตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความไม่สงบในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนใต้ โดยการจัดแบ่งพื้นที่ทำกินให้คนละ 2 ไร่ เพื่อปลูกบ้านที่อยู่อาศัยมีการส่งเสริมอาชีพทั้งด้านการเกษตรและด้านศิลปาชีพให้เกษตรกรมีรายได้และมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

(3) ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านตอหลัง หมู่ที่ 3 ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 52 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่ราบทุ่งหญ้าสลับกับไม้ยืนต้น มีการดำเนินการปรับสภาพพื้นที่เพื่อใช้ในการปลูกพืชเศรษฐกิจ ไม้ผล การเพาะเห็ด การปศุสัตว์ การประมง และกิจกรรมแปรรูป

(4) ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 5 ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 200 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่รกร้างว่างเปล่า มีการดำเนินการปรับสภาพพื้นที่เพื่อส่งเสริมการเกษตร การปศุสัตว์ และการประมง

(5) หมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านเจาะเกาะ หมู่ที่ 1 ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 151 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นที่รกร้างว่างเปล่า มีการดำเนินการปรับสภาพพื้นที่เพื่อการปลูกพืชเศรษฐกิจ พืชผัก และพืชไร่ รวมทั้งกิจกรรมด้านปศุสัตว์

(6) ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านโคกไร่ใหญ่ หมู่ที่ 3 ตำบลสุโหงปาดี อำเภอสุโหงปาดี จังหวัดนราธิวาส มีพื้นที่ประมาณ 325 ไร่ สภาพพื้นที่เป็นป่าเสื่อมโทรม พื้นที่ด้านในเป็นที่ราบลุ่มมีน้ำขังติดเขตป่าพรุโต๊ะแดง ได้ดำเนินการปรับสภาพพื้นที่และปรับปรุงบำรุงดินเพื่อใช้ในการปลูกพืชเศรษฐกิจ การเพาะเห็ด และการปศุสัตว์

(7) ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านสะแนะ หมู่ที่ 1 ตำบลเรียง อำเภอรีโอเสา จังหวัดนราธิวาส สภาพพื้นที่ถูกปล่อยทิ้งร้างให้เป็นป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์ ได้ดำเนินการปรับสภาพพื้นที่เพื่อใช้ในการปลูกพืชผัก และไม้ผล การประมง และการปศุสัตว์

โรงเรียนบ้านท่าเนียบ

9) โรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน

จังหวัดนราธิวาส มีจำนวน 29 โรงเรียน ดังนี้

9.1 โรงเรียนสอนศาสนา จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่

- (1) โรงเรียนจรรยาอิสลาม หมู่ที่ 3 ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ
- (2) โรงเรียนต้นตันหยง หมู่ที่ 7 ตำบลรือเสาะ อำเภอรือเสาะ
- (3) โรงเรียนอับดีดาวิทยา หมู่ที่ 3 ตำบลลาโละ อำเภอรือเสาะ
- (4) โรงเรียนนิรันดร์วิทยา หมู่ที่ 9 ตำบลบางปอ อำเภอเมือง
- (5) โรงเรียนดาร์อุลฮิกมะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลกาลิซา อำเภอระแงะ
- (6) โรงเรียนอัตเตาฟีกียะห์อิสลามียะห์ หมู่ที่ 1 ตำบลซากอ อำเภอศรีสาคร
- (7) โรงเรียนอิสลามบูรพา หมู่ที่ 5 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง

9.2 สำนักงานกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน จำนวน 5 โรงเรียน ได้แก่

- (8) โรงเรียนตชด.การทำอากาศแห่งประเทศไทยเฉลิมพระเกียรติฯ
หมู่ที่ 8 ตำบลโคกสะตอ อำเภอรือเสาะ
- (9) โรงเรียนตชด.บ้านลีลานนท์ หมู่ที่ 6 ตำบลสุคีริน อำเภอสุคีริน
- (10) โรงเรียนตชด.บ้านไอร์ปือแต หมู่ที่ 4 ตำบลช้างเผือก อำเภอระแงะ
- (11) โรงเรียนตชด.บ้านละโอ หมู่ที่ 2 ตำบลศรีบรรพต อำเภอศรีสาคร
- (12) โรงเรียนตชด.บ้านตืองอ หมู่ที่ 3 ตำบลศรีบรรพต อำเภอศรีสาคร

9.3 สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จำนวน 17 โรงเรียน ได้แก่

- (13) โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 10 หมู่ที่ 5 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (14) โรงเรียนบ้านเขาตันหยงมิตรภาพที่ 153 หมู่ที่ 4 ตำบลกะลุวอเหนือ
อำเภอเมือง

- (15) โรงเรียนบ้านปาหนัน หมู่ที่ 4 ตำบลศรีสาคร อำเภอศรีสาคร
- (16) โรงเรียนบ้านป่าไผ่ หมู่ที่ 2 ตำบลกาหลง อำเภอศรีสาคร
- (17) โรงเรียนคีรีราษฎร์รังสรรค์ หมู่ที่ 4 ตำบลกาหลง อำเภอศรีสาคร
- (18) โรงเรียนบ้านค่าย หมู่ที่ 2 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (19) โรงเรียนบ้านเปล หมู่ที่ 3 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (20) โรงเรียนบ้านหัวเขา หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (21) โรงเรียนบ้านโคกศิลา หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง
- (22) โรงเรียนบ้านบางมะนาว หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (23) โรงเรียนบ้านปลักปลา หมู่ที่ 4 ตำบลลำภู อำเภอเมือง
- (24) โรงเรียนบ้านโคกสยา หมู่ที่ 8 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง
- (25) โรงเรียนบ้านไอร์โซ หมู่ที่ 5 ตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ
- (26) โรงเรียนบ้านศาลาใหม่ หมู่ที่ 3 ตำบลศาลาใหม่ อำเภอตากใบ
- (27) โรงเรียนบ้านธรรมเจริญ หมู่ที่ 6 ตำบลลำภู อำเภอเมือง
- (28) โรงเรียนบ้านท่าเนียบ หมู่ที่ 6 ตำบลลำภู อำเภอเมือง
- (29) โรงเรียนวัดพระพุทธ หมู่ที่ 3 ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ

สรุปพระราชกรณียกิจ ประจำปี 2562

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดนราธิวาสเป็นประจำทุกปี โดยในปี 2562 ได้เสด็จปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ในระหว่างวันที่ 23 – 25 กันยายน 2562 ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านต่างๆ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดังนี้

การจัดงานวันลองกอง

ภายใต้ชื่องาน “สืบสาน รักษา ต่อยอด ศาสตร์พระราชา การเกษตรก้าวหน้า ปวงประชาเป็นสุข”

วันจันทร์ ที่ 23 กันยายน 2562 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ประทับรถยนต์พระที่นั่ง เสด็จฯ ไปยังงานวันลองกองในงานของดีเมืองนรา ครั้งที่ 44 ประจำปี 2562 ภายใต้ชื่องาน “สืบสาน รักษา ต่อยอด ศาสตร์พระราชา การเกษตรก้าวหน้า ปวงประชาเป็นสุข” ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงเป็นประธานในพิธีพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดลองกอง รวมทั้งผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การแข่งขันประชันเสียงนกเขาขาว และทอดพระเนตรนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการของส่วนราชการต่างๆ ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จัดแสดงนิทรรศการภายใต้หัวข้อ “สืบสาน รักษา ต่อยอด จากองค์ความรู้สู่การพัฒนาอาชีพ อย่างยั่งยืน” จากพระปฐมบรมราชโองการ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช บรมนาถบพิตร เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม 2562 ความว่า “เราจะสืบสาน รักษา และต่อยอด และครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งอาณาราษฎรตลอดไป” ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้สืบสาน แนวพระราชดำริในการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัยเพื่อหารูปแบบในการพัฒนาพื้นที่พรุร่วมกันแบบบูรณาการ โดยน้อมนำผลการศึกษา ทดลอง วิจัย กว่า 300 เรื่องมาสร้างองค์ความรู้ในรูปแบบของคู่มือ ตำราให้บริการองค์ความรู้แบบ “ศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ ณ จุดเดียว” (One Stop Service) นำองค์ความรู้มาจัดทำกระบวนการทำงาน เพื่อเป็นต้นแบบให้หน่วยงานอื่นๆ และรักษา องค์ความรู้ไว้ในรูปแบบของ “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” เพื่อเป็นแหล่งศึกษาหาความรู้ในการพัฒนาต่างๆ เป็นต้นแบบสำหรับเกษตรกรและประชาชนที่สนใจได้เข้ามาศึกษาดูงาน และนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาอาชีพให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ภูมิสังคมของตนเอง อีกทั้งต่อยอด โดยการนำองค์ความรู้เข้าไปส่งเสริมราษฎรในพื้นที่ขยายผล คือพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ 13 หมู่บ้าน พื้นที่ศูนย์สาขา 4 ศูนย์สาขา พื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ 8 โครงการ และพื้นที่อื่นๆ ได้แก่ โรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน 29 แห่ง โครงการฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง 8 แห่ง และจากการต่อยอดองค์ความรู้ ขยายผลสู่การพัฒนา ได้นำไปสู่การพัฒนาพื้นที่ต่างๆ อย่างเป็นที่ประจักษ์ทั้งในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ พื้นที่ศูนย์สาขา และพื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ เช่น โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านตอหลัง-ทรายขาว ตำบลไพรวัน อำเภอดากู จังหวัดนราธิวาส และโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านปีแหมด ตำบลลูกู อำเภोजะเอยร์ จังหวัดนราธิวาส

ในช่วงบ่ายของวันเดียวกัน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงติดตามการดำเนินงานสนองพระราชดำริโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันโรงเรียน บ้านโคกศิลา หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส โอกาสนี้พระราชทานสิ่งของแก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกศิลาและผู้แทนนักเรียน พระราชทานพันธุ์ไม้ผลแก่ผู้แทนชาวบ้าน ทรงลงพระนามาภิไธยในสมุดที่ระลึก ในการนี้นายบุรฮัน เจ๊ะเต๊ะ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านโคกศิลา กราบบังคมทูล ถวายรายงานผลการดำเนินงานของโรงเรียนและความก้าวหน้าของโครงการตามพระราชดำริ จากนั้น ทอดพระเนตรกิจกรรมต่างๆ อาทิ กิจกรรมสหกรณ์นักเรียน บ่อเลี้ยงปลาตุ๊กบักอูย โรงเห็ด โครงการส่งเสริม ไข่พระราชทานในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส โครงการสวนพฤกษศาสตร์ กิจกรรมฝึกอาชีพเลี้ยงชันโรง การสาธิตการเรียนการสอนคอมพิวเตอร์ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 กิจกรรมห้องสมุด การสาธิต การเรียนการสอนของนักเรียนชั้นอนุบาล 2 นิทรรศการวิชาการห้องพยาบาล การสาธิตการเรียนการสอนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้เทคโนโลยีการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) กิจกรรมการประกอบ เลี้ยงอาหารกลางวัน จากนั้นทรงเยี่ยมหน่วยแพทย์พระราชทาน แล้วทรงเยี่ยมราษฎรที่ไปฝ่าพายุละอองพระบาทรับเสด็จ

โครงการรวบรวมพันธุ์กล้วยพื้นเมืองตามพระราชดำริ

วันอังคารที่ 24 กันยายน 2562 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปยัง งานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ในการนี้ ดร.เสริมสุข สลักเพ็ชร์ อธิบดีกรมวิชาการเกษตร กราบบังคมทูลถวายรายงานผลการดำเนินงานโครงการรวบรวมพันธุ์กล้วยพื้นเมืองตามพระราชดำริ และทอดพระเนตรนิทรรศการกล้วยพื้นเมืองภาคใต้ และความก้าวหน้าของโครงการรวบรวมพันธุ์กล้วยพื้นเมืองตามพระราชดำริ ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ โดยงานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส ดำเนินการสำรวจและรวบรวมพันธุ์กล้วยหายากที่มีอยู่ในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส และพื้นที่ใกล้เคียง และจัดทำแปลงปลูกรวบรวมพันธุ์กล้วยดังกล่าวให้เป็นแหล่งรวบรวมพันธุ์กล้วยหายากในพื้นที่ ส่วนหนึ่งเพื่อการอนุรักษ์พันธุ์กรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โดยสายพันธุ์กล้วยที่รวบรวมได้มีทั้งหมด 36 พันธุ์ สามารถจำแนกกลุ่มตามพันธุ์กรรมได้ 5 กลุ่ม และพันธุ์กล้วยที่งานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้รวบรวมไว้มีพันธุ์กล้วยที่เป็นชนิดเดียวกันกับพันธุ์กล้วยที่มีอยู่ในสถาบันวัฒนธรรมศึกษากัลยาณิวัฒนา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี มี 6 สายพันธุ์ ได้แก่ กล้วยลือเมาะมานิ กล้วยตานี กล้วยนมสาว กล้วยหอมทอง กล้วยตะเภา และกล้วยร้อยหวี

โครงการ ผลิตเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในยามวิกฤต

จากนั้นนางสายหยุด เพ็ชรสุข ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ กราบบังคมทูลถวายรายงานผลการดำเนินงาน โครงการการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในยามวิกฤต ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินงานสนองพระราชดำริ โดยเริ่มจัดทำโครงการฯ ในปี 2556 จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้ดำเนินการจัดทำแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์พืชในพื้นที่ 42.35 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่บริเวณสวนยางเขาสำนัก 5.35 ไร่ และพื้นที่ภายในศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ 37 ไร่ มีหน่วยงานที่ร่วมดำเนินการ คืองานพัฒนาที่ดิน งานวิชาการเกษตร และงานส่งเสริมการเกษตร ชนิดพืชที่นำมาผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ได้จากการสำรวจความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ ซึ่งพบว่าเกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกพืชผักพืชไร่บนพื้นที่ว่างบริเวณบ้าน ปลูกในพื้นที่นาหลังฤดูการเก็บเกี่ยว และปลูกในพื้นที่ระหว่างแถวยางพาราปลูกใหม่ พืชผักที่นิยมปลูก ได้แก่ แตงกวา บวบเหลี่ยม พริกหยวก ถั่วฝักยาว ถั่วพู น้ำเต้า พริกชี้ กระเจี๊ยบเขียว ข้าวโพดหวาน ถั่วหรั่ง มันขี้หนู มะเขือเปราะ และฟักแฟง จึงได้คัดเลือกพืชที่เกษตรกรนิยมปลูกมาผลิตเป็นเมล็ดพันธุ์ เพื่อแจกจ่ายให้กับเกษตรกรในช่วงที่เกิดภัยแล้งหรือน้ำท่วม ซึ่งเป็นช่วงที่ชาวบ้านไม่สามารถเก็บเมล็ดพันธุ์เองได้ และหากปีใดไม่มีเหตุการณ์วิกฤต เมล็ดพันธุ์ดังกล่าวก็ได้ดำเนินการสนับสนุนให้กับโรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน และเกษตรกรในพื้นที่ขยายผลของศูนย์ศึกษาฯ หรือเกษตรกรทั่วไปที่มีความต้องการนำไปเป็นเมล็ดพันธุ์ต่อไป

จากนั้นนายสมคิด พรหมเจริญ ประธานสหกรณ์นิคมอ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ทูลเกล้าฯ ถวายน้ำมันปาล์มกลั่นบริสุทธิ์ และกราบบังคมทูลรายงานการดำเนินงานของโรงงานสกัดน้ำมันปาล์มขนาดเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ต่อจากนั้นประทับตราพระราชที่นึ่ง เสด็จฯ ไปยังงานปศุสัตว์ ทอดพระเนตรนิทรรศการส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่พระราชทานในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ซึ่งงานปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินกิจกรรมสนองพระราชดำริการเลี้ยงไก่ไข่พระราชทานในปี 2562 ดังนี้ คือ

1) งานทดลอง ได้ดำเนินการทดลองเลี้ยงพันธุ์ไก่ไข่ โดยได้รับการสนับสนุนไข่ไก่พันธุ์ลูกผสมโร้ดไอส์แลนด์เรด (พ่อ) กับไก่พันธุ์ไทยบาร์ (แม่) จากศูนย์พัฒนาพันธุ์สัตว์พระราชทานด้านซ้าย ตำบลด้านซ้าย อำเภอด้านซ้าย จังหวัดเลย เมื่อวันที่ 8 มกราคม 2562 จำนวน 320 ฟอง มาทำการฟักในตู้อบ จากนั้นดำเนินการเลี้ยงเพื่อศึกษาอัตราการเจริญเติบโต และสมรรถภาพการให้ผลผลิตเป็นระยะเวลา 1 ปี โดยมีการบันทึกข้อมูลการเจริญเติบโตของไก่ไข่ เพื่อเก็บเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาต่อไป 2) งานผลิต ได้ทำการผลิตไก่ไข่ลูกผสมระหว่างพันธุ์โร้ดไอส์แลนด์เรด (พ่อ) และ ไก่พันธุ์ไทยบาร์ (แม่) ในปีงบประมาณ 2562 และได้เตรียมพื้นที่และกิจกรรมเพื่อรองรับงานผลิตไก่ไข่ 3) งานส่งเสริมขยายผล ดำเนินการส่งเสริมพันธุ์ไก่ไข่ให้แก่พื้นที่เป้าหมาย โดยในระยะแรกจะนำร่องส่งเสริมในพื้นที่ขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เป็นเบื้องต้นก่อน ซึ่งประกอบด้วย โรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน 29 แห่ง พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ 13 หมู่บ้าน พื้นที่ศูนย์สาขา 4 ศูนย์สาขา และพื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ 8 โครงการ จากนั้นทรงรับฟังการบรรยายสรุปผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมไก่ไข่พระราชทานในเขตพื้นที่ภาคใต้ โดยนายสัตวแพทย์สรวิศ ธานีโต อธิบดีกรมปศุสัตว์

พระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศ การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

วันที่ 25 กันยายน 2562 สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จฯ ไปยังห้องประชุม 1 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลแก่เด็กนักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 19 ประจำปี 2561 โดยมีนักเรียนสมัครเข้าร่วมการแข่งขันทั้งสิ้น 53 โรงเรียน จำนวน 103 ทีม ซึ่งจัดให้มีการแข่งขันรอบคัดเลือกในวันที่ 4 สิงหาคม 2561 และรอบชิงชนะเลิศในวันที่ 1 กันยายน 2561 ทีมที่ชนะเลิศ คือเด็กชายชา मिल ปาละวัล และเด็กชายอลิฟ อุเซ็งแม จากทีมโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา

ต่อจากนั้นรองศาสตราจารย์ ดร. สุกัญญา เดชอดิศัย และดร. พิสุทธิ วิจารณ์ ฝ้าฯ กราบบังคมทูล รายงานผลการดำเนินงานโครงการวิจัยจุลินทรีย์ ในพื้นที่พรุ จังหวัดนราธิวาส และการนำจุลินทรีย์ ที่คัดแยกได้จากพื้นที่พรุไปใช้ประโยชน์ โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินงาน

สนองพระราชดำริในปี 2562 จำนวน 2 ด้าน 1) ศึกษาผลของการใช้จุลินทรีย์ทนกรดที่คัดเลือก ได้จากพื้นที่พรุโต๊ะแดงต่อการเจริญเติบโตของข้าวพันธุ์ชัยภูมิ 5 ในสภาพเรือนกระจก เป็นงานวิจัยที่งานพัฒนาที่ดิน ศูนย์ศึกษา การพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินการศึกษา และ 2) ศึกษาองค์ประกอบทางเคมีและฤทธิ์ทางชีวภาพของสารสกัดเชื้อราจากดินอินทรีย์ในพื้นที่พรุ จังหวัดนราธิวาส เป็นงานวิจัยที่ภาควิชาเภสัชเวชและเภสัชพฤกษศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ได้ดำเนินการศึกษา

ผลการดำเนินงานตามแผนงานปีงบประมาณ 2562

ในปีงบประมาณ 2562 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้รับสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานจาก 2 ส่วน คือ งบปกติของหน่วยงานและงบสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ใน 4 แผนงานหลักด้วยกัน คือ แผนงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ แผนงานศึกษาทดลองวิจัยตามแนวพระราชดำริ แผนงานขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนา และแผนงานฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. แผนงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ

ที่	รายละเอียดงาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานบริหารจัดการ						
	งานพัฒนาที่ดิน						
1.	พัฒนาปรับปรุงดูแลรักษาพิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต						
	1) โครงการปรับปรุงดูแลรักษาภูมิทัศน์พื้นที่ศูนย์ฯ	1 โครงการ	ในปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินการดังนี้ (1) เพาะชำไม้ดอกในเรือนเพาะชำ เช่น หงอนไก่ เทียนไทย เป็นต้น (2) เพาะชำไม้ประดับในเรือนเพาะชำ เช่น กวนอิมสีเขียว หลิวไต้หวัน เป็นต้น (3) เพาะชำกล้าผักเพื่อปลูกหมุนเวียนบริเวณหลังเรือนรับรองพิเศษ เช่น ถั่วพู มะเขือเปราะ เป็นต้น (4) ตัดหญ้า ตัดแต่งไม้ประดับตัดแต่งดูแลไม้ยืนต้น ขนาดใหญ่ และ (5) ตกแต่งห้องประชุมสำนักงานในช่วงมีงานภายในศูนย์ฯ และจัดตกแต่งนอกสถานที่ตามภารกิจ	✓			
	2) โครงการพืชสวนครัวประดับ	1 โครงการ	ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ 1) การปลูกพืชผัก มีการจัดแบ่งพื้นที่ภายในแปลงออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ (1) การปลูกพืชแบบพลาสติกคลุมดิน เพื่อควบคุมวัชพืชและความชื้น สามารถดูแลจัดการได้ง่าย เช่น ถั่วพู มะเขือเปราะ (2) การปลูกพืชลงแปลง โดยพืชแต่ละชนิด ใช้ระยะเวลาแตกต่างกัน เช่น พริกชี้ฟ้าแดงกว่า	✓			

ท.	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
			(3) การปลูกพืชในภาชนะ สำหรับพื้นที่ที่มีจำกัด สามารถจัดวางให้อยู่ในรูปแบบสวยงาม ในกรณีเกิดปัญหาน้ำท่วม สามารถเคลื่อนย้ายได้สะดวก วัสดุที่ใช้ปลูก เช่น ล้อยาง กระเบื้อง อิฐบล็อก พืชที่ปลูกในภาชนะ ส่วนใหญ่เป็นพืชผักฤดูเดียว เช่น พืชตระกูลผักกาด โหระพา ขมิ้นขาว 2) การต้อนรับ คณะนักเรียน นักศึกษา หน่วยงานราชการ เกษตรกร และประชาชนทั่วไป จำนวน 69 คณะ 6,457 ราย				
	3) โครงการปรับปรุงดูแลรักษาภูมิทัศน์พื้นที่ศูนย์ศึกษา และเรือนรับรองพิเศษฯ	1 โครงการ	ดำเนินการดังนี้ ออกแบบและจัดหาพรรณไม้ เช่น ทองอุไร ช่อยัด เป็นต้น จัดทำทางเดิน ตัวหนอน และจัดสวนหย่อม	✓			
	4) โครงการสวนสาธิตการเกษตรเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา	1 โครงการ	ดำเนินการ ดังนี้ (1) การปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผลในแปลง มีการจัดแบ่งพื้นที่ภายในแปลง แบ่งเป็น 7 ส่วน เช่น การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ภายในสวนโดยได้ดำเนินการดูแลรักษาไม้ที่ปลูกเดิม ใส่ปุ๋ย ตัดแต่งกิ่ง และการปลูกพืชแบบพึ่งพา และเกื้อกูล เป็นการปลูกผักแบบออร์แกนิกปลูกได้ร่มเงาของไม้ใหญ่ เป็นต้น (2) การให้การต้อนรับคณะเยี่ยมชม จำนวน 50 คณะ 3,506 ราย	✓			
	5) โครงการสวนเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา	1 โครงการ	สำรวจพรรณไม้ มีพันธุ์ไม้ 25 ชนิด 150 ต้น เช่น ต้นมเหสักข์ สักสยามินทร์ ยางนา พร้อมทั้งดูแลรักษาพรรณไม้ โดยการใส่ปุ๋ย ตัดแต่งกิ่งไม้ กำจัดวัชพืช เพื่อความสวยงามตลอดทั้งปี	✓			
	6) โครงการรวบรวมพืชตระกูลปาล์มเฉลิมพระเกียรติ 50 ปี ครองราชย์	1 โครงการ	ดำเนินการดังนี้ (1) การดูแลรักษา โดยการตัดแต่งกิ่ง กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย ปลูกต้นไม้เพิ่ม จำนวน 8 ชนิด ดังนี้ ปาล์มชะวา 7 ต้น ปาล์มค้อแดง 8 ต้น ปาล์มพัด 7 ต้น หางหมาป่า 4 ต้น อินทผาลัม 3 ต้น ประดู่ 2 ต้น สิบสองปันนา 10 ต้น หมากนวล 5 ต้น และ (2) จัดทำป้ายพันธุ์ไม้เพิ่มเติม พร้อมติดตั้ง ดังนี้ ปาล์มชะวา 2 ป้าย ปาล์มค้อแดง 2 ป้าย ปาล์มพัด 1 ป้าย หางหมาป่า 1 ป้าย อินทผาลัม 1 ป้าย ประดู่ 2 ป้าย สิบสองปันนา 1 ป้าย หมากนวล 1 ป้าย	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	7) โครงการรวบรวมพันธุ์ไม้หายากและพืช สมุนไพรเฉลิมพระเกียรติ 72 พรรษา	1 โครงการ	ดำเนินการดูแลรักษาโดยการตัดแต่งกิ่ง กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย ปลุกซ่อมต้นไม้ ได้แก่ ต้นมหาหงส์ จำนวน 10 จุด ต้นมะตูมแขก จำนวน 1 ต้น ต้นเหรียญจำนวน 10 ต้น หล้าหวดแมว จำนวน 40 ถู ต้นพญาอ จำนวน 20 ถู ต้นของระอา จำนวน 10 ถู และปลูกเพิ่ม ได้แก่ ผักแขยง จำนวน 1 แปลง ผักพรหมมี จำนวน 1 แปลง และให้การต้อนรับคณะดูงานทั้งหมด 3,571 คน	✓			
	8) โครงการสวนไม้มงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 76 พรรษา	1 โครงการ	เป็นส่วนที่รวบรวมไม้มงคลชนิดต่างๆ จำนวน 123 ชนิด ได้แก่ ไม้มงคลประจำจังหวัด ไม้มงคล 9 ชนิด ไม้มงคลเสริมโชควาสนาตามปีเกิด ทิศมงคลกับการปลูกต้นไม้เสริมดวง ไม้มงคลประจำวันเกิด เพื่อการศึกษา ชมงาน และพักผ่อนหย่อนใจ พื้นที่ 9.52 ไร่ โดยในปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินการดูแลรักษา โดยการตัดแต่งกิ่ง กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย	✓			
	9) โครงการรวบรวมพันธุ์บัวและไม้หอม	1 โครงการ	ดำเนินการดูแลรักษา โดยการ ตัดแต่ง กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย ต้นไม้ภายในสวน รื้อแปลงและปลูกซ่อมแซม บัว 16 สายพันธุ์ จำนวน 32 กระถาง ปลุกซ่อม ต้นเพชรน้ำบุญ จำนวน 2 ต้น และต้นบุหรatap จำนวน 3 ต้น	✓			
	10) โครงการสวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้มงคลเฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา	1 โครงการ	ดำเนินการดูแลรักษา โดยการกำจัดวัชพืช ตัดหญ้า ตัดแต่ง ใส่ปุ๋ย เพาะกล้าไม้ จำนวน 7 ชนิด เช่น บุษบาฮาวาย บานไม่รู้โรย และบลูฮาวาย เป็นต้น และปลูกต้นไม้เพิ่มเติม จำนวน 9 ชนิด เช่น บุษบาฮาวาย บลูฮาวาย และแพงพวย เป็นต้น และได้มีการวางท่อระบบน้ำภายในแปลง และปรับปรุงป้ายชื่อสวน	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
2.	การบริหารจัดการด้านการอนุรักษ์ พันธุกรรมพืชอันเนื่องมาจากพระราชดำริ						
	2.1 กิจกรรมปกป้องพันธุกรรมพืช บริเวณสวนนกเปิดน้ำ ภายในศูนย์ ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ	1 โครงการ	ดำเนินกิจกรรมสำรวจพันธุ์ไม้ดั้งเดิม พบต้นไม้เพิ่ม จำนวน 4 ชนิด โดยสำรวจเมื่อวันที่ 19 เมษายน 2562 ได้แก่ โกกงางพรุ สามร้อยยอด กกเหลี่ยม และจอกหูหนูยักษ์	✓			
	2.2 กิจกรรมสำรวจเก็บรวบรวม พันธุกรรมพืช ภายในศูนย์ศึกษา การพัฒนาพิกุลทองฯ	1 โครงการ	ดำเนินกิจกรรม จัดทำตัวอย่างพันธุ์ไม้แบบแห้ง และ แบบดอง โดยเก็บรวบรวมตัวอย่างขึ้นส่วนพืช อาทิ กิ่ง ใบ ดอก ผล เพื่อจัดทำตัวอย่างแห้ง จำนวน 80 ตัวอย่าง และตัวอย่างดอง จำนวน 20 ตัวอย่าง	✓			
	2.3 กิจกรรมรักษาพันธุกรรมพืช	1 โครงการ	ได้ดำเนินการขยายพันธุ์ดาหลา โดยมีขั้นตอนดังนี้ คือ แยกหน่อดาหลา และชำในถุงพลาสติก จำนวน 200 หน่อ	✓			
	2.4 กิจกรรมอนุรักษ์และใช้ประโยชน์ พันธุกรรมพืช	1 โครงการ	ได้ดำเนินการเลี้ยงด้วงสาคร โดยทำการเก็บข้อมูล น้ำหนักด้วงสาคร จำนวน 6 ครั้ง รวม 10 กิโลกรัม	✓			
	2.5 กิจกรรมศูนย์ข้อมูลพันธุกรรมพืช	1 โครงการ	ได้ดำเนินการดังนี้ - เก็บข้อมูลการสำรวจพันธุ์ไม้ดั้งเดิม ได้แก่ โกกงาง พรุ สามร้อยยอด กกเหลี่ยม จอกหูหนูยักษ์ - เก็บข้อมูลการเก็บรวบรวมตัวอย่างขึ้นส่วนพืช อาทิ กิ่ง ใบ ดอก ผล เพื่อจัดทำตัวอย่างแห้ง จำนวน 80 ตัวอย่าง และตัวอย่างดอง จำนวน 20 ตัวอย่าง - เก็บข้อมูลการขยายพันธุ์ดาหลาโดยการแยกหน่อ ดาหลา และชำในถุงพลาสติก จำนวน 200 หน่อ - เก็บข้อมูลเลี้ยงด้วงสาคร - การจัดฝึกอบรมหลักสูตร เสริมสร้างจิตสำนึก ในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพันธุ์พืช ในวันที่ 18 กรกฎาคม 2562 ณ ห้องประชุม 2 ศูนย์ศึกษา การพัฒนาพิกุลทองฯ โดยมีนักเรียนและอาจารย์เข้าร่วม 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหัวเขา โรงเรียน บ้านโคกสยา และโรงเรียนบ้านโคกศิลา รวมทั้งสิ้น 66 ราย	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	2.6 กิจกรรมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช	1 โครงการ	ดำเนินการจัดฝึกอบรมหลักสูตร เสริมสร้างจิตสำนึกในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพันธุ์พืช ในวันที่ 18 กรกฎาคม 2562 ณ ห้องประชุม 2 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ โดยมีนักเรียนและอาจารย์เข้าร่วมจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านหัวเขา โรงเรียนบ้านโคกสยา และโรงเรียนบ้านโคกศิลา รวมทั้งสิ้น 66 ราย และฝึกปฏิบัติการขยายพันธุ์พืชโดยวิธีการต่างๆ เช่น การเพาะเมล็ด การตอนกิ่ง การปักชำ เป็นต้น	✓			
	2.7 กิจกรรมพิเศษสนับสนุนการอนุรักษ์พันธุกรรมพืช	1 โครงการ	ร่วมจัดงานการประชุมวิชาการ และนิทรรศการในหัวข้อ ทรัพยากรไทย : ชาวบ้านไทยได้ประโยชน์ระหว่างวันที่ 29 พฤศจิกายน - 5 ธันวาคม 2562 ณ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสาน ตำบลหนองเวียง อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา	✓			
3.	การจัดทำตัวชี้วัดโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ	1 โครงการ	ได้มีการดำเนินกิจกรรม ดังนี้ - ด้านการพัฒนาดิน เก็บข้อมูลการเปลี่ยนแปลงของคุณสมบัติของดิน คือ ค่าความเป็นกรด - ด่างของดิน อินทรีย์วัตถุในดิน ไนโตรเจนทั้งหมด ฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์ โพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์ อะลูมินัมที่สกัดได้ เหล็กที่สกัดได้ และข้อมูลผลผลิตข้าว ในแปลงโครงการ “แก้งดิน”	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
			- ด้านการพัฒนาแหล่งน้ำ เก็บข้อมูลคุณภาพน้ำ คือ ค่าความเป็นกรด - ด่างของน้ำ อุณหภูมิ ความเค็ม ค่าการนำไฟฟ้า ปริมาณของแข็งทั้งหมด ที่ละลายในน้ำ และออกซิเจนในน้ำ ของอ่างเก็บน้ำ ไกล่บ้านพื้นที่ 1,030 ไร่ - ด้านการพัฒนาป่าไม้ ดำเนินการสำรวจพันธุ์ไม้ ที่พบในแปลงที่ 4 (ปมพท.1) และแปลงที่ 6 (ปมพท.1) ของโครงการแก่งดิน - ด้านการพัฒนาการเกษตร เก็บข้อมูลผลผลิตข้าว และข้าวโพดหวานในแปลงสาธิตการทำ การเกษตรยั่งยืนตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ เพื่อเป็นฐานข้อมูลตัวชี้วัดที่มีมาตรฐานสำหรับ ประเมินผลการพัฒนาโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ และนำผลจากการเก็บข้อมูลตัวชี้วัด โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ด้านดิน น้ำ ป่าไม้ และเกษตร มาใช้ในการสังเคราะห์และ วิเคราะห์ผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ ของแปลงนาร่องในพื้นที่ศูนย์ฯ อย่างถูกต้อง ตามหลักวิชาการ และสอดคล้องเป็นไปตามแนว พระราชดำริ				
4.	การดูแลสวนพฤกษศาสตร์จังหวัด ชัยแดนภาคใต้	1 โครงการ	ได้ดำเนินการสำรวจต้นไม้และป้ายประจำต้นไม้ จัดหาและปลูกซ่อมแซมต้นไม้ที่ตาย ซ่อมแซมป้าย ประจำต้นไม้ ดูแลรักษาใส่ปุ๋ยสูตร 15-15-15 สูตร 46-0-0 และปุ๋ยหมัก ตัดแต่งกิ่งไม้ กำจัดวัชพืช เพื่อให้สวนมีความสวยงามอยู่เสมอ	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
5.	การบริหารจัดการด้านส่งเสริม การเกษตร	1 โครงการ	ดำเนินการดังนี้ 1) จัดทำโครงการอนุรักษ์และศึกษา พันธุ์บอนสี 2) จัดทำโครงการเพาะเลี้ยงและขยาย พันธุ์บอนสี 3) จัดทำแปลงเรียนรู้เกษตรพอเพียง	✓			
6.	การบริหารจัดการด้านวิชาการเกษตร	1 โครงการ	ดำเนินการดังนี้ 1) จัดทำโครงการพัฒนาการ ผลิตพืชสวนประดับในภาคใต้ ในปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินการปลูกไม้ดอกจากหัวพันธุ์ที่ได้เก็บ มาจากรุ่นที่แล้ว และได้ดำเนินการปลูกไม้ใบ เพื่อจะได้ขยายต้นพันธุ์ไม้ใบ 2) โครงการแปลงเรียนรู้ การผลิตเห็ดแบบครบวงจรได้ผลิตก้อนเชื้อเห็ด สำหรับเปิดดอกสาธิตให้กับเกษตรกรหรือบุคคลที่สนใจ เข้ามาศึกษาเรียนรู้ และโรงเรียนที่ขอสนับสนุน ก้อนเชื้อเห็ดสำหรับเป็นโครงการอาหารกลางวัน แก่เด็กนักเรียนจำนวน 18,000 – 20,000 ก้อน/ปี 3) โครงการรวบรวมพันธุ์กล้วยพื้นเมืองภาคใต้ ได้ดำเนินการสำรวจ และเตรียมแปลงปลูกกล้วย ในพื้นที่ 2.2 ไร่ บริเวณแปลงเกษตรของงานวิชาการ เกษตรภายในพื้นที่ศูนย์ฯ และดำเนินการปรับสภาพ พื้นที่ว่างฝั่งแปลง	✓			
7.	การบริหารจัดการด้านปศุสัตว์	1 โครงการ	ได้ดำเนินงานจัดนิทรรศการวิชาการด้านปศุสัตว์ เพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานและพัฒนาศักยภาพ การเรียนรู้วิชาการด้านการปศุสัตว์ให้แก่คณะที่สนใจ ได้เข้ามาศึกษาหาความรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้ ไปพัฒนาและปรับปรุงงานด้านปศุสัตว์ ให้มี ศักยภาพมากยิ่งขึ้น สามารถสร้างรายได้และเป็น อาชีพเสริมให้กับครัวเรือนได้ เช่น การเลี้ยงแพะ การเลี้ยงกวาง การเลี้ยงสัตว์ปีก การผลิตอาหาร และพืชอาหารสัตว์ การแปรรูปและการพัฒนา ผลิตภัณฑ์จากปศุสัตว์ เป็นต้น	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
8.	การบริหารจัดการด้านหม่อนไหม	1 โครงการ	ได้ดำเนินการจัดกิจกรรม ดังนี้ 1) กิจกรรมการจัดแปลงเรียนรู้ปลูกหม่อนใบ หม่อนผลสด โดยจัดทำแปลงเรียนรู้หม่อนผลสดพันธุ์เชียงใหม่ และแปลงหม่อนใบพันธุ์บุรีรัมย์ 60 ในพื้นที่งานหม่อนไหม ศูนย์ฯ 2) กิจกรรมสาธิตการเลี้ยงไหมแบบขั้นเลี้ยงในโรงเรือน โดยสาธิตการเลี้ยงไหมพันธุ์ไทยพื้นบ้าน จำนวน 2 รุ่น และ 3) กิจกรรมสาธิตการแปรรูปผลิตภัณฑ์เพื่อทางเลือกใหม่ โดยดำเนินการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหม่อนไหม และทำสลัดหม่อน	✓			
9.	การบริหารจัดการด้านข้าว	1 โครงการ	ได้ดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดทำแปลงเรียนรู้ เทคโนโลยีการปลูกข้าวในพื้นที่ดินเปรี้ยว จำนวน 10 ไร่ เพื่อเป็นแปลงต้นแบบถ่ายทอดเทคโนโลยีการปลูกข้าวในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด และแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองคุณภาพ 2) โครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพื้นเมืองในพื้นที่ศูนย์ศึกษาฯ ในพื้นที่ 20 ไร่ เพื่อสร้างเป็นแหล่งผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวคุณภาพให้เพียงพอต่อความต้องการของเกษตรกรในพื้นที่ และเป็นแหล่งเมล็ดพันธุ์สำรองเพื่อใช้ในยามวิกฤติ ตลอดจนเป็นการสนับสนุนให้มีการอนุรักษ์ข้าวพันธุ์พื้นเมือง โดยเฉพาะข้าวพันธุ์หอมกระดังงา 59 และข้าวพันธุ์ชิบูกันตัง 5 ซึ่งเป็นข้าวพื้นเมืองที่มีศักยภาพเหมาะสมกับพื้นที่ และผลิตเพื่อบริโภคและจำหน่ายในท้องถิ่น ซึ่งในปีงบประมาณ 2562 สามารถผลิตข้าวพันธุ์หอมกระดังงา 59 จำนวน 1,060 กิโลกรัม และข้าวพันธุ์ชิบูกันตัง 5 จำนวน 3,920 กิโลกรัม	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
10.	การบริหารจัดการด้านการประมง	1 โครงการ	ได้ดำเนินการจัดทำโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเป็นจุดเรียนรู้ และจุดสาธิตการเลี้ยงปลาแบบพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาพื้นที่ จัดทำเป็นแหล่งเรียนรู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีด้านการประมง และนำไปปฏิบัติในพื้นที่ เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาศักยภาพการผลิต เพิ่มรายได้และลดรายจ่าย และเพื่อให้เกษตรกรมีความเข้าใจในการเลี้ยงปลาแบบพัฒนาอย่างยั่งยืนเพื่อสร้างรายได้ที่มั่นคง	✓			
11.	การบริหารจัดการด้านการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชผัก/พืชไร่ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในยามวิกฤติ ตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี	1 โครงการ	ในปีงบประมาณ 2562 มีการผลิตและแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์พริกหยวก กระเจี๊ยบเขียว มะเขือเปราะ ถั่วพู ถั่วหรั่ง พริกชี้ มั่นขี้หนู ฟักแฟง ถั่วฝักยาว ข้าวสีบูกันตัง 5 และข้าวพันธุ์หอมกระดังงา 59	✓			
12.	การเผยแพร่และงานประชาสัมพันธ์						
	1) จัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ทางวิชาการรายไตรมาส จำนวน 4 ไตรมาสๆ ละ 500 เล่ม	2,000 เล่ม	จัดทำเอกสารเผยแพร่ รายไตรมาส รวบรวมกิจกรรมต่างๆ ของศูนย์ฯ	✓			
	2) จัดพิมพ์เอกสารประชาสัมพันธ์โครงการฯ จำนวน 5 เรื่อง (เรื่องละ 8,000 ฉบับ)	40,000 ฉบับ	จัดพิมพ์เอกสารประชาสัมพันธ์โครงการฯ จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้ 1) พิพิธภัณฑสถาน 2) พิษสวนครัวประดับ 3) ไปโอติเซล 4) การเพาะเห็ดสกุลนางรมด้วยขี้เลื่อยไม้ยางพารา และ 5) แนะนำงานป่าไม้	✓			
	3) จัดพิมพ์คู่มือทางวิชาการ 5 เรื่อง (เรื่องละ 1,000 เล่ม)	5,000 เล่ม	จัดทำคู่มือทางวิชาการ จำนวน 5 เรื่อง ดังนี้ 1) การปลูกและการผลิตเมล็ดพันธุ์พืช 8 ชนิด 2) การปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่พรุ 3) การเลี้ยงปลานิลและการทำปลาต้ม 4) การใช้หญ้าแฝกพันธุ์สงขลา 3 และ 5) การผลิตหญ้าอาหารหมัก	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	4) การจัดงานชุมนุมนักศึกษา พัฒนาความรู้ ดุริยธรรมการ	1 โครงการ	จัดงานชุมนุมนักศึกษา พัฒนาความรู้ ดุริยธรรมการ ครั้งที่ 20 ประจำปี 2562 ระหว่างวันที่ 22 – 28 สิงหาคม 2562 โดยมีพลอากาศเอกชลิต พุกผาสุข องคมนตรี เป็นประธานเปิดงาน ในวันที่ 22 สิงหาคม 2562 มีผู้ชมงานทั้งสิ้น จำนวน 37,138 ราย	✓			
	5) โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การดำเนินงานด้านการขยายผล โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ”	1 โครงการ/ 60 ราย	จัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การดำเนินงาน ด้านการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจาก พระราชดำริ” ระหว่างวันที่ 6 – 7 มิถุนายน 2562 โดยมี นายลลิต ถนอมสิงห์ รองเลขาธิการ กปร. เป็นประธานในพิธีเปิด มีเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาฯ และเกษตรกรในความรับผิดชอบของศูนย์ฯ เข้ารับฟังการบรรยาย	✓			
	6) โครงการพัฒนาศักยภาพ ของผู้ปฏิบัติงาน หลักสูตร “เทคนิคการ สร้างการมีส่วนร่วม”	1 โครงการ/ 60 ราย	จัดโครงการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน หลักสูตร “เทคนิคการสร้างการมีส่วนร่วม” ระหว่าง วันที่ 31 พฤษภาคม – 1 มิถุนายน 2562	✓			
	7) โครงการพัฒนาศักยภาพ ของบุคลากร เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงาน ในศูนย์ศึกษาฯ	1 โครงการ/ 60 ราย	จัดโครงการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานในศูนย์ศึกษาฯ ระหว่างวันที่ 25– 29 มิถุนายน 2562	✓			
	8) จัดนิทรรศการประชาสัมพันธ์ กิจกรรมของศูนย์ฯ สู่หน่วยงาน ภายนอก ในโอกาสต่างๆ	10 ครั้ง	ได้จัดนิทรรศการเพื่อเผยแพร่ภารกิจและบทบาท ของศูนย์ฯ ในการพัฒนาพื้นที่ตามแนวพระราชดำริ สู่บุคคลภายนอกได้รับรู้และน้อมนำไปปรับใช้ ในการดำรงชีวิต	✓			

2. แผนงานศึกษา ทดลอง วิจัยตามแนวพระราชดำริ

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานศึกษา ทดลอง วิจัย ตามแนว พระราชดำริ						
1.	งานวิจัยใหม่						
	1) การสร้างฝูงพันธุ์ไก่เบตง-พิบูลทอง	1 โครงการ	ผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้ คือ ได้จัดตั้ง สายผสมพันธุ์ไก่เบตง โดยจัดพ่อพันธุ์เป็น 25 สายๆ ละ 1 ตัว ผสมกับแม่พันธุ์ 5 ตัว ด้วยวิธีธรรมชาติ แยกขังเป็นคอกย่อยๆ เก็บไข่และฟักไข่ ลูกไก่ที่ฟัก ออกจะทำพันธุ์ประวัติรายตัว และติดหมายเลข ประจำตัว (เบอร์แข้ง) มีการบันทึกลักษณะปรากฏ เป็นรายตัว ได้ลูกจำนวน 118 ตัว	✓			
	2) เปรียบเทียบอัตราการเจริญเติบโต ของสายพันธุ์ปลานิลที่เลี้ยงในกระชัง ในบ่อที่ขุดในพื้นที่พรุ	1 โครงการ	ผลการดำเนินงาน สรุปได้ดังนี้ คือ ได้ดำเนิน การเตรียมกระชังทดลอง ขนาด (2.0×2.0×1.5 เมตร) จำนวน 9 กระชัง แขนงกระชังในบ่อดินที่ขุดบริเวณ พื้นที่ของศูนย์ฯ ขนาดพื้นที่บ่อ 5 ไร่ ระดับน้ำในบ่อ ลึกประมาณ 3 เมตร ค่าความเป็นกรด - ด่างของน้ำ ในบ่อทดลอง (pH) ประมาณ 4 - 5 ซึ่งเป็นค่า ที่ยังไม่ได้ปรับปรุงคุณภาพน้ำ และเตรียมลูกปลานิล ขนาด 2 - 3 เซนติเมตร มี 3 สายพันธุ์ อัตราปล่อย กระชังๆ ละ 150 ตัว ดังนี้ (1) ปลานิลแดง สายพันธุ์ไทย ติดต่อซื้อลูกพันธุ์จากศูนย์วิจัย พันธุ์กรรมสัตว์น้ำชุมพร (2) ปลานิลจากฟาร์มเอกชน ติดต่อซื้อจากฟาร์มเอกชนในจังหวัดสงขลา (3) ปลานิลสายพันธุ์จิตรลดา 3 ติดต่อซื้อลูกพันธุ์ จากศูนย์วิจัยพันธุ์กรรมสัตว์น้ำชุมพร	✓			
	3) การศึกษาทดลองหว่านลูกบอล เมล็ดไม้ปาพรุ เพื่อการฟื้นฟูป่าพรุ หลังถูกไฟไหม้	1 โครงการ	ผลการดำเนินงาน ดังนี้ จัดเตรียมลูกบอลเมล็ดไม้ปาพรุ แต่ละชนิดซึ่งมีขนาดไม่เท่ากัน โดยใช้เมล็ดไม้แต่ละ ชนิดตั้งแต่ 1 - 5 เมล็ด ลูกบอลแต่ละลูกมีจำนวน เมล็ดไม้ไม่เกิน 5 เมล็ด โดยใช้พันธุ์ไม้ทั้งหมด 8 ชนิด จำนวนเมล็ดไม้รวม 2,400 เมล็ด	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
2.	งานทดสอบใหม่						
	1) การทดสอบการปลูกข้าวแบบประณีตในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด	1 โครงการ	เป็นการดำเนินการทดสอบในพื้นที่แปลงนาข้าวศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ โดยการปลูกข้าวพันธุ์ชัยภูมิดั้ง 5 มีขั้นตอนดังนี้ เตรียมแปลงโดยการไถตะ แปร ทำเทือก ปลูก โดยการตกกล้า ปักดำ ดูแลรักษา โดยการใส่ปุ๋ย จำนวน 2 ครั้ง เก็บข้อมูลการแตกกอ	✓			
	2) ทดสอบระยะเวลาการปลูกข้าวหอมกระดังงาที่เหมาะสมในพื้นที่พรุกรณีศึกษา : บ้านโคกอิฐ-โคกโน และบ้านตอหลัง-ทรายขาว	1 โครงการ	เป็นการดำเนินการทดสอบในพื้นที่ บ้านโคกอิฐ-โคกโน ตำบลพร่อน อำเภอดงไจ้ จังหวัดนราธิวาส และบ้านตอหลัง-ทรายขาว ตำบลไพรวัน อำเภอดงไจ้ จังหวัดนราธิวาส โดยการปลูกข้าวหอมกระดังงามีขั้นตอนดังนี้ สำรวจพื้นที่แปลง และดำเนินการเก็บตัวอย่างดิน	✓			

3. แผนงานขยายผลและถ่ายทอดองค์ความรู้ในการพัฒนา

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	แผนงานขยายผลการพัฒนา						
1.	งานสาธิต	10 โครงการ					
	1.1 งานสาธิตโครงการใหม่	3 โครงการ					
	1) สาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด บ้านโคกชุมบกแปลงนายเดช มินทการต์ พื้นที่ 7 ไร่	1 โครงการ	ดำเนินการดังนี้ (1) ส่งเสริมการปลูกพืชผักพืชไร่ โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี เมล็ดพันธุ์ ข้าวโพดหวาน น้ำเต้า แตงกวา กระเจี๊ยบเขียว ผักบุ้ง พร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำการปลูกพืชผักพืชไร่แก่เกษตรกรในโครงการ (2) ส่งเสริมการปลูกไม้ผลโดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก ต้นพันธุ์แก้วมังกร มะนาวแป้นรำไพ มะพร้าวน้ำหอม ส้มโอขาวทองดี เสาวนย์ ขนาด 4x4 นิ้ว 10 ต้น พร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำการปลูกไม้ผล (3) ส่งเสริมการปลูกข้าว โดยสนับสนุนปุ๋ยเคมี พร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำการปลูกข้าว	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
			(4) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน การสาธิตการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพพร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำการปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ และวัสดุทำบล็อกปุ๋ยหมักโดยได้สนับสนุนวัสดุในการก่อสร้างบล็อกปุ๋ยหมัก ขนาด 2 x 4 เมตร (5) ส่งเสริมการเพาะเห็ดในโรงเรือน พร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำการเพาะเห็ดในถุงพลาสติก (6) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก พร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำการเลี้ยงสัตว์ปีก และ (7) ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในบ่อดิน โดยได้สนับสนุนพันธุ์ปลานิลและอาหารปลา พร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำการปรับปรุงบ่อและการเลี้ยง	✓			
	2) สาธิตการทำเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด (พื้นที่นาร้าง) บ้านต่อหลัง	1 โครงการ	โดยมีกิจกรรมดังนี้ (1) งานจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยปรับพื้นที่เป็นรูปแปลงนาลักษณะที่ 3 (ชุดคู-ยกร่อง) ปริมาณงาน 2,460 ลูกบาศก์เมตร ความยาว 820 เมตร พร้อมทั้งสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน (2) ส่งเสริมการปลูกไม้ผลไม้ยืนต้นพืชผักพืชไร่ โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยคอก เมล็ดพันธุ์ผัก พร้อมทั้งให้ความรู้คำแนะนำแก่เกษตรกรในโครงการ (3) ส่งเสริมการเพาะเห็ดในโรงเรือน โดยการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการสร้างโรงเรือนเพาะเห็ด (4) ส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์ปีก โดยสนับสนุนการสร้างโรงเรือนเลี้ยงไก่ และปัจจัยการผลิต พร้อมทั้งให้ความรู้คำแนะนำในการเลี้ยงสัตว์ปีก (5) ส่งเสริมการเลี้ยงปลาในกระชัง โดยสนับสนุนปัจจัยการผลิต พร้อมทั้งให้ความรู้คำแนะนำในเรื่องของการเลี้ยงปลาในกระชัง	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	3) การเพาะเห็ดฟางกองเตี้ย ด้วย ขี้เลื่อยไม่ยางพารา และผักตบชวา	1 โครงการ	เป็นการให้ความรู้กับเกษตรกรในพื้นที่เพื่อให้ชุมชน สามารถผลิตอาหารเองได้ ช่วยลดรายจ่ายในครัวเรือน และเป็นการนำวัสดุเหลือใช้ในพื้นที่มาใช้ให้เกิด ประโยชน์ สามารถนำไปประกอบอาชีพเป็นรายได้ เสริม ซึ่งการเพาะเห็ดฟางมีข้อดีหลายประการ คือ ให้ผลตอบแทนเร็วภายใน 7 - 9 วัน สามารถนำวัสดุ เหลือใช้ทางการเกษตรมาเพาะเห็ดได้หลากหลาย	✓			
	1.2 งานสาธิตต่อเนื่อง	7 โครงการ					
	1) สาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด โครงการแก่งดินระยะที่ 4	1 โครงการ	มีการดำเนินงาน 6 แปลง ดังนี้ - พื้นที่แปลงนา แปลงที่ 1 - 3 ได้ดำเนินการดังนี้ ปลูกข้าวนาปี และนาปรัง พันธุ์ข้าวชัยนาท 1 ในแปลงที่ 1 - 3 มีขั้นตอนดังนี้ เตรียมแปลงโดยการ ไถตะ แปร ทำเทือก ปลูกโดยการตกกล้า ปักดำ ดูแล รักษาโดยการใส่ปุ๋ย เก็บข้อมูลการแตกกอ/น้ำหนักร เมล็ดข้าว เก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บตัวอย่างดิน - พื้นที่แปลงผัก แปลงที่ 5 ได้ปลูกผักคะน้า ถั่วฝักยาว ข้าวโพดฝักอ่อน และข้าวโพดหวาน มีขั้นตอนดังนี้ เก็บตัวอย่างดิน ปรับปรุงดิน ปลูก ดูแลรักษา โดยการกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย - พื้นที่แปลงที่ 4 และ 6 เป็นแปลงปล่อยตาม ธรรมชาติ มีการดำเนินการดังนี้ เก็บตัวอย่างดิน สำรวจพืช และดูแลรักษาโดยการลอกคู	✓			
	2) สาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด เพื่อปลูกพืชชนิดต่างๆ (พื้นที่ภายใน ศูนย์ฯ)	1 โครงการ	โดยมีกิจกรรมที่ดำเนินการ ดังนี้ (1) แปลงผักกูดเก่า ดำเนินการเก็บตัวอย่างดิน ดูแลรักษาโดยการ ตัดแต่งก้านใบ กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต และแปลงผักกูดใหม่ ดำเนินการเก็บตัวอย่างดิน จัดทำ ร่มเงา ปลูก ดูแลรักษาโดยการกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย (2) แปลงมะพร้าวรำน้าหอม ได้มีการเก็บตัวอย่างดิน ดูแลรักษาโดยการ กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย (3) แปลงชะอม ดำเนินการเก็บตัวอย่างดิน ดูแลรักษาโดยการกำจัด วัชพืช ใส่ปุ๋ย และเก็บเกี่ยวผลผลิต	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
			(4) แปลงปลูกผักกินใบ และผักกินใบแบบกางมุ้ง ดำเนินการปลูกผักคะน้า ฮ่อเต้ กวางตุ้ง มีขั้นตอนดังนี้ เก็บตัวอย่างดิน เตรียมพื้นที่โดยการ ใส่ปุ๋ย ไถพรวน ทำแปลงย่อย ใส่ปุ๋ยหมัก จัดทำร่มเงา ปลูก ดูแลรักษาโดยการ กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บตัวอย่างดินหลังเก็บเกี่ยว ผลผลิต (5) แปลงปลูกผักกินใบ ดำเนินการปลูกผักคะน้า ฮ่อเต้ กวางตุ้ง มีขั้นตอนดังนี้ เก็บตัวอย่างดิน เตรียมพื้นที่โดยการ ใส่ปุ๋ย ไถพรวน ทำแปลงย่อย ใส่ปุ๋ยหมัก ปลูก ดูแลรักษา โดยการ กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บตัวอย่างดินหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต (6) แปลงส้มโอ ดำเนินการเก็บตัวอย่างดิน ดูแลรักษาโดยการ ตัดแต่งกิ่ง กำจัดวัชพืชใส่ปุ๋ย (7) แปลงผักบุ้งน้ำ ดำเนินการเตรียมแปลง ปลูก ดูแลรักษาโดยการใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บตัวอย่างดิน (8) แปลงบัว ดำเนินการเตรียมแปลงปลูก ดูแลรักษาโดยการใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บตัวอย่างดิน (9) แปลงสาธิต การปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกอ้อย (พันธุ์สุพรรณบุรี 50 อ้อยพันธุ์สุพรรณบุรี 72 และ พันธุ์สิงคโปร์) ดำเนินการดูแลรักษาโดยการกำจัด วัชพืช ตัดแต่งทางใบ ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต และ (10) สาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกฝรั่ง (พันธุ์กิมจู และพันธุ์แป้นทอง) ดำเนินการ เก็บตัวอย่างดิน ดูแลรักษาโดยการกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต				

ท.	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	3) สาคิตการทำการเกษตรยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด (พื้นที่ภายในศูนย์ฯ)	1 โครงการ	โดยมีกิจกรรมดำเนินการ ดังนี้ (1) พื้นที่แปลงนาข้าว ดำเนินการปลูกข้าวนาปี พันธุ์ข้าวหอมกระดังงา 59 และข้าวนาปรังพันธุ์ข้าวชัยนาท 1 โดยมี ขั้นตอนดังนี้ เตรียมแปลงโดยการ ไถตะ แปร ทำเทือก ปลูกโดยการตกกล้า ปักดำ ดูแลรักษา โดยการใส่ปุ๋ย เก็บข้อมูลการแตกกอ/น้ำหนักร เมล็ดข้าว เก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บตัวอย่างดิน (2) แปลงพืชไร่ ดำเนินการปลูกข้าวโพดหวาน โดยการเตรียมแปลงปลูก ดูแลรักษาโดยการ กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บตัวอย่างดิน (3) แปลงพืชผัก ดำเนินการปลูกกระเจี๊ยบเขียว ฟักแฟง พริกชี้ ถั่วพู มะเขือเปราะ ผักบุ้งจีน กระเพรา มะเขือยาว แตงลัก โดยการเก็บตัวอย่างดิน เตรียมแปลง ปลูก ดูแลรักษาโดยการกำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต (4) แปลงไม้ผล ดำเนิน การเก็บตัวอย่างดิน ดูแลรักษาโดยการตัดแต่งกิ่ง กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย/ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต (5) แปลงไม้ดอกมะลิ ดำเนินการเก็บตัวอย่างดิน ปลูกเพิ่มเติม 303 ต้น ดูแลรักษาโดยการตัดแต่งกิ่ง กำจัดวัชพืช ใส่ปุ๋ย เก็บเกี่ยวผลผลิต (6) มีการเลี้ยงปลาในนาข้าว และการเลี้ยงปลา ในสระ และ (7) โรงเรือนเพาะเห็ด ดำเนินการ เตรียมก้อนเชื้อเห็ด จำนวน 400 ก้อน เปิดก้อนเชื้อ และเก็บข้อมูลผลผลิต	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	4) สาธิตการปลูกปาล์มน้ำมัน ในพื้นที่พรุจังหวัดนราธิวาส 3 พื้นที่ (พรุบาเจาะ พรุกาบแดง บ้านทรายขาว)	1 โครงการ	ผลดำเนินการ ดังนี้ (1) การเปลี่ยนแปลงสมบัติทางเคมีของดินปีงบประมาณ 2562 พบว่า ปฏิกิริยาดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดรุนแรงมาก (pH 3.8-4.8) ปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินอยู่ในระดับปานกลางจนถึงสูงมาก (1.9-14.21%) ส่วนปริมาณฟอสฟอรัสที่เป็นประโยชน์อยู่ในระดับต่ำมากถึงระดับสูงมาก (1.0-162.75 mg kg ⁻¹) และปริมาณโพแทสเซียมที่เป็นประโยชน์อยู่ในระดับต่ำมากถึงระดับปานกลาง (31.0-93.50 mg kg ⁻¹) และให้ผลผลิต 8,536.9 กิโลกรัม/ไร่/ปี	✓			
	5) สาธิตการเกษตรยั่งยืนตามแนวพระราชดำริทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด บ้านโคก (แปลงที่ 1) พื้นที่ 20 ไร่	1 โครงการ	โดยมีกิจกรรมดำเนินการ ดังนี้ (1) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินสนับสนุนวัสดุปรับปรุงดิน อาทิ โดโลไมท์ 10 ตัน ปูนขาว 200 กิโลกรัม พร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำการใช้วัสดุปรับปรุงดินสนับสนุนวัสดุในการสาธิตการทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพพร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำโดยสาธิตการทำ/ใช้ปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพแก่เกษตรกรในโครงการ (2) ส่งเสริมการผลิตพืชผักพืชไร่ โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ข้าวโพดหวาน 2 กิโลกรัม มะละกอ 20 ชอง บวบเหลี่ยม 20 ชอง กะเพรา 20 ชอง ผักบุ้ง 3 กิโลกรัม แตงกวา 2 กระบอง คื่นช่าย 2 กระบอง ฟักเขียว 20 ชอง และปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 จำนวน 6 กระสอบ พร้อมทั้งให้ความรู้คำแนะนำการผลิตพืชผัก พืชไร่แก่เกษตรกรในโครงการ	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
			(3) ส่งเสริมการปลูกไม้ผล โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ ต้นพันธุ์มะพร้าว น้ำหอม 35 ต้น ฝรั่งแป้นสีทอง 20 ต้น เงาะโรงเรียน 5 ต้น ส้มโอขาวทองดี 18 ต้น แก้วมังกร ขนาด 12 นิ้ว 10 ต้น ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 จำนวน 5 กระสอบ และเสาปูนปลูกแก้วมังกร ขนาด 4x4 นิ้ว ยาว 2 เมตร จำนวน 10 ต้น พร้อมทั้งให้ความรู้คำแนะนำการปลูกไม้ผลแก่เกษตรกรในโครงการ (4) ส่งเสริมการปลูกข้าว โดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ ปุ๋ยเคมี สูตร 16-20-0 จำนวน 7 กระสอบ พร้อมทั้งให้ความรู้และคำแนะนำการปลูกข้าวคุณภาพแก่เกษตรกรในโครงการ และ (5) ปรับปรุงอาคารเรียนรู้อะบบข้อมูล โดยการสนับสนุนวัสดุปรับปรุงบอร์ดข้อมูล				
	6) โครงการสาธิตปลูกย่านลิเภาภายใต้สวนยางในพระตำหนักทักษิณราชินี	1 โครงการ	ในปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินการเตรียมกล้าย่านลิเภา จำนวน 2 ชนิด คือ ลิเภาใหญ่ และลิเภายุง จัดทำได้ 5,000 กล้า และทำการบำรุงรักษาแปลงสาธิตด้วยการกำจัดวัชพืช ตัดแต่งกิ่งไม้กวาดใบไม้ และใส่ปุ๋ยในแปลงย่านลิเภา 23 แถว รวมระยะทางประมาณ 650 เมตร และเนื่องจากการปลูกย่านลิเภาภายใต้สวนยางพาราทำให้เกิดปัญหาดินยางพารา กิ่งไม้ ล้มทับแปลงปลูกเป็นประจำ ทำให้แปลงย่านลิเภาและอุปกรณ์ยึดเกาะได้รับความเสียหาย	✓			
	7) สาธิตการปลูกพันธุ์ฝรั่งกิมจูในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ และพื้นที่ตามพระราชดำริ	1 โครงการ	โดยมีการดำเนินการ ดังนี้ การเตรียมพื้นที่สำหรับการปลูก และสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ กิ่งพันธุ์ฝรั่งกิมจู 1,000 กิ่ง ปุ๋ยอินทรีย์ 20 กระสอบ ปุ๋ยคอก 350 กระสอบ พร้อมทั้งให้ความรู้เรื่องการปลูก และการดูแลรักษาแปลงฝรั่งกิมจูให้แก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ ซึ่งมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ 5 ราย พื้นที่ดำเนินการ 5 ไร่	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
2.	งานส่งเสริมและพัฒนาพื้นที่						
2.1	พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ	4 โครงการ					
	1) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล	1 โครงการ	ในปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร โดยได้ลงพื้นที่ติดตามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 50 ราย พบว่าเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกราย ได้นำองค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการมาประยุกต์ใช้ และได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมโครงการฯ มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น (100 %)	✓			
	2) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินทรายจัดเพื่อปลูกพืชผักพืชไร่ และไม้ผล	1 โครงการ	ปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินการพัฒนา กลุ่มเกษตรกร โดยได้ลงพื้นที่ติดตามเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 40 ราย พบว่าสามารถติดตามประเมินผลเกษตรกรได้เพียง จำนวน 37 ราย โดยเกษตรกรได้นำองค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน มีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น (92.5%)	✓			
	3) โครงการขยายผลการเลี้ยงปลานิลในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว	1 โครงการ	ได้ดำเนินการจัดทำโครงการฯ ในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ฯ จำนวน 3 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านค่ายบ้านโพธิ์ทอง และบ้านสะปอม มีเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 8 ราย ซึ่งมีกิจกรรมดำเนินการ ได้แก่ การฝึกอบรมเกษตรกรในหลักสูตร “การเลี้ยงปลานิลในบ่อดินเปรี้ยวที่ปรับปรุงแล้ว” เพื่อให้เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการได้มีความรู้และเข้าใจในการเลี้ยงปลานิลในบ่อดิน ในวันที่ 8 กรกฎาคม 2562 และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ พ่อแม่พันธุ์ปลานิล จำนวน 400 ตัว อาหารปลาดุกเล็ก 124 กระสอบ และปูนขาว 440 กิโลกรัม	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	4) โครงการส่งเสริมการปลูกผักกาด	1 โครงการ	ได้ดำเนินการจัดทำโครงการฯ ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการปลูกผักในพื้นที่ที่เป็นที่ลุ่มต่ำ มีน้ำท่วมขังได้ง่าย ประกอบกับมีฝนตกชุก ซึ่งเกษตรกรในพื้นที่เหล่านี้ ประสบปัญหาด้านการปลูกผัก เนื่องจากพื้นที่การเกษตรเสียหายจากการเกิดน้ำท่วม และพืชผักเสียหายจากฝนที่ตกหนัก ซึ่งเกษตรกรไม่สามารถแก้ปัญหาในด้านการจัดการพื้นที่ได้ จึงไม่มีแรงจูงใจในการปลูกผักทั้งเพื่อบริโภคและจำหน่ายเป็นอาชีพ โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 10 ราย มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกร “หลักสูตรการปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน” และสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ ปุ๋ยคอก 50 กระสอบ พลาสติกดำ ยาว 100 เมตร ถาดเพาะกล้า 30 ถาด กาบมะพร้าวสับ 20 กระสอบ และเมล็ดพันธุ์ผักสวนครัว	✓			
	2.2 พื้นที่ศูนย์สาขา	2 โครงการ					
	1) โครงการพัฒนาพื้นที่การเกษตรบ้านปี่แถมุด ตำบลบุกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส	1 โครงการ	โดยมีกิจกรรม ดังนี้ (1) ส่งเสริมการปลูกผักในท้องร่อง จำนวน 46 ครัวเรือน โดยได้มีการอบรมหลักสูตร “การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการปลูกพืชผักแซมระหว่างร่องสวนไม้ผลผสมผสาน” ในวันที่ 18 มิถุนายน 2562 พร้อมทั้งได้มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์ผักต่างๆ ปุ๋ยหมัก ปูนขาว โดโลไมท์ พร้อมทั้งให้ความรู้คำแนะนำโดยการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมัก และน้ำหมักชีวภาพ และการใช้วัสดุปรับปรุงดิน (2) ส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตไม้ผลโดยการสนับสนุนปัจจัยการผลิต (3) ส่งเสริมการทำประมง โดยได้มีการอบรมหลักสูตร “การเลี้ยงปลานิลในกระชังและในบ่อดินเปรี้ยว” ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2562 และสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ กระชังปลา พันธุ์ปลานิล และอาหารปลา	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
			(4) ส่งเสริมการเลี้ยงผึ้งชันโรง โดยการจัดฝึกอบรมเกษตรกรเชิงปฏิบัติในพื้นที่ ณ ศูนย์เรียนรู้การเลี้ยงผึ้งชันโรงบ้านบาเลาะ และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์การเลี้ยงผึ้งชันโรง อาทิ กล่องเลี้ยงพร้อมเชื้อ (5) การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรเครือข่าย โดยการนำเกษตรกร จำนวน 20 ราย ศึกษาดูงาน เรียนรู้วิธีการทำเกษตรแบบผสมผสานบนพื้นที่จำกัด ณ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนบ้านไอร้อแตตำบลช้างเผือก อำเภอนะบะ จังหวัดนราธิวาส (6) ส่งเสริมการปลูกผักยกแคร่ แก่เกษตรกร 2 ราย โดยมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรหลักสูตร “การปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน” และสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์สาระแหน่ คื่นช่าย ปุยคอก (7) ส่งเสริมการปลูกผักเพื่อบริโภคแก่เกษตรกร 5 ราย โดยจัดอบรมหลักสูตร “การปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน” และสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ ปุยคอก ปุยเค็ม และ (8) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในพื้นที่ดินพรุ ด้านปศุสัตว์ตามพระราชดำริ ดังนี้ - ได้มีการจัดฝึกอบรมหลักสูตร “การเลี้ยงแพะ” ระหว่างวันที่ 22 - 23 กรกฎาคม 2562 พร้อมทั้งส่งเสริมการเลี้ยงแพะ โดยได้มีการให้เกษตรกร ยืมพ่อแม่พันธุ์แพะ เพื่อการผลิตภายใต้เงื่อนไขสัญญา 3 ปี (รายละเอียด 4 ตัว เพศผู้ 1 ตัว เพศเมีย 3 ตัว) และส่งคืนลูกแพะอายุไม่น้อยกว่า 3 เดือน ตามที่ยืมให้กลุ่มเพื่อนำไปใช้ให้เกษตรกรรายอื่น ยืมต่อไป โดยมีผู้เข้าร่วม จำนวน 10 ราย - ได้มีการจัดฝึกอบรมหลักสูตร “การเลี้ยงสัตว์ปีก” ให้แก่เกษตรกร พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ พันธุ์ไก่ไข่อุ่นเพศเมีย อาหารสำเร็จรูป แก่เกษตรกร จำนวน 15 ราย				

ท.	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	2) โครงการพัฒนาพื้นที่การเกษตร หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ	1 โครงการ	การดำเนินการ ดังนี้ (1) ส่งเสริมการปลูกผักบนพื้นที่ ขุดยกร่อง จำนวน 30 ราย ได้มีการจัดฝึกอบรม หลักสูตร “การปลูกพืชผักในพื้นที่ดินเปรี้ยว” ในวันที่ 13 - 14 มิถุนายน 2562 สนับสนุนปัจจัยการผลิต เช่น เมล็ดพันธุ์ผักและวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน พร้อมทั้ง ให้ความรู้คำแนะนำการใช้วัสดุปรับปรุงบำรุงดิน และ สนับสนุนวัสดุในการสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมัก/ น้ำหมักชีวภาพ (2) การจัดการสวนไม้ผล จำนวน 43 ราย โดยให้ความรู้เรื่องการใส่ปุ๋ยที่ถูกต้อง ตามหลักวิชาการ และคำแนะนำการตัดแต่งกิ่งไม้ผล สาธิตการขยายพันธุ์ไม้ผล และให้ความรู้และสาธิต การทำ/การใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ (3) ส่งเสริม การทำประมง จำนวน 6 ราย มีการจัดอบรมหลักสูตร “การเลี้ยงปลานิลในบ่อดินเปรี้ยว” ในวันที่ 9 กรกฎาคม 2562 และส่งเสริมการเลี้ยงปลานิล ในบ่อดินเปรี้ยว โดยได้มีการสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ พันธุ์ลูกปลาหมอ อาหารปลา ตาข่ายมุ้งฟ้า และ มีการติดตามให้คำแนะนำในพื้นที่ของเกษตรกร (4) ส่งเสริมการปลูกผักกาด จำนวน 2 ราย โดย มีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรหลักสูตร “การปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน” และสนับสนุน ปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์สาระแหน่ คื่นช่าย ปุ๋ยคอก กาบมะพร้าวสับ (5) ส่งเสริมและพัฒนา อาชีพเกษตรกรในพื้นที่ดินพรุด้านปศุสัตว์ ตามพระราชดำริ ดังนี้ - กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงไก่ไข่หลังบ้าน โดยจัด อบรมหลักสูตร “การเลี้ยงสัตว์ปีก” ให้แก่เกษตรกร จำนวน 5 ราย และสนับสนุนพันธุ์ไก่ให้แก เกษตรกร - กิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงเป็ดเทศ ได้มีการ จัดอบรมหลักสูตรการเลี้ยงสัตว์ปีกให้แก่เกษตรกร จำนวน 20 ราย และสนับสนุนพันธุ์เป็ดเทศ แก่เกษตรกร	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
2.3	พื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ดำเนินการ	10 โครงการ					
	1) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล	1 โครงการ	ในปี 2562 เป็นการติดตามและประเมินผลโครงการตลอดระยะเวลา 3 ปี โดยการลงพื้นที่เพื่อติดตามและประเมินผลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 20 ราย พบว่า ได้นำองค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ และมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้นทุกราย (100 %)	✓			
	2) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินทรายจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล	1 โครงการ	ในปี 2562 เป็นการติดตามและประเมินผลโครงการตลอดระยะเวลา 3 ปี โดยการลงพื้นที่ติดตามประเมินผลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 11 ราย พบว่าเกษตรกรได้นำองค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการมาประยุกต์ใช้ประโยชน์ในการปลูกพืชผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน สามารถลดรายจ่ายในครัวเรือน และมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น (100%)	✓			
	3) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านโคกสะอาด หมู่ที่ 7 ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุนทราราม จังหวัดนราธิวาส	1 โครงการ	ดำเนินการดังนี้ (1) ส่งเสริมการปลูกข้าวคุณภาพ โดยได้มีการจัดอบรมเกษตรกร หลักสูตร “การจัดตั้งกลุ่มปลูกข้าวคุณภาพ” ระหว่างวันที่ 4 - 5 กรกฎาคม 2562 สาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพและสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ ปุ๋ยเคมี พร้อมทั้งให้คำแนะนำเรื่องการปลูกข้าวคุณภาพในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด และ (2) ส่งเสริมการปลูกพืชผักในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด โดยจัดอบรมเกษตรกร หลักสูตรการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ การสาธิตการทำ/การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ พร้อมให้ความรู้การทำ/การใช้ปุ๋ยหมักชีวภาพ พร้อมทั้งสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ ปุ๋ยเคมี และเมล็ดพันธุ์ผัก เช่น ผักบุ้งจีน 30 กิโลกรัม เป็นต้น พร้อมทั้งให้ความรู้คำแนะนำการปลูกพืชผัก พืชไร่บริเวณบ้าน	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	4) โครงการปรับปรุงศูนย์เรียนรู้และเกษตรตัวอย่างตามแนวพระราชดำริ	1 โครงการ	ดำเนินกิจกรรมดังนี้ (1) กิจกรรมปรับปรุงข้อมูลบอร์ดศูนย์เรียนรู้ฯ และเกษตรกรตัวอย่าง ให้เป็นปัจจุบัน เพื่อจัดทำข้อมูลบอร์ดประชาสัมพันธ์ (2) กิจกรรมปรับปรุงแปลงสาธิตภายในศูนย์เรียนรู้ฯ และเกษตรกรตัวอย่างให้มีประสิทธิภาพ และเป็นต้นแบบการดำเนินงานถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่เกษตรกร หรือชุมชนที่เข้ามาศึกษาภายในศูนย์เรียนรู้ โดยการสนับสนุนชมรมบอร์ด จำนวน 3 ชมรม ชมรมปลูกผัก จำนวน 1 ชมรม ระบบน้ำแบบสปริงเกอร์ และ (3) กิจกรรมสนับสนุนวัสดุสาธิต เพื่อเป็นวัสดุในการสาธิตกิจกรรมภายในศูนย์เรียนรู้และเกษตรกรตัวอย่าง ได้มีการให้ความรู้และคำแนะนำการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน	✓			
	5) โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านตอหลัง-ทรายขาว ตามพระราชดำริ	1 โครงการ	ผลการดำเนินงาน ดังนี้ (1) โครงการฟื้นฟูพื้นที่นาหลังน้ำท่วมเพื่อการทำนาข้าวอย่างครบวงจร ในปี 2562 เป็นการติดตามและประเมินผลโครงการตลอดระยะเวลา 3 ปี โดยการลงพื้นที่เพื่อติดตามและประเมินผลเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ จำนวน 20 ราย พบว่า ได้นำองค์ความรู้จากการเข้าร่วมโครงการมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องการทำนา ส่วนใหญ่มีการปลูกข้าวเพื่อบริโภคในครัวเรือน(85%) และผลิตเพื่อประกอบอาชีพ(15%) และได้มีการรวมกลุ่มในการเกษตรขึ้นบางส่วน(80%) ที่มีการทำนาอย่างต่อเนื่อง (2) ส่งเสริมการรวมกลุ่มปลูกผักสู่ระบบตลาด โดยมีเกษตรกรเข้าร่วม จำนวน 60 ราย	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
			(3) ฝึกอบรมการออกแบบและทำบรรจุภัณฑ์ให้แก่เกษตรกรกลุ่มทำนา บ้านต่อหลัง ในวันที่ 6 สิงหาคม 2562 โดยมีเกษตรกรเข้าร่วมหลักสูตร จำนวน 10 ราย และได้มีการสาธิตการทำบรรจุภัณฑ์แปรรูปผลผลิตข้าวหอมกระดังงา 59 ของเกษตรกรในกลุ่มทำนา ให้เป็นผลิตภัณฑ์ที่มีระบบแพ็คเกจสินค้าที่ครบวงจรในกระบวนการผลิตข้าว เพื่อจัดจำหน่ายสู่ตลาด (4) ส่งเสริมการปลูกพืชผักในครัวเรือน ได้มีการอบรมให้ความรู้แก่เกษตรกรหลักสูตร “การปลูกผักเพื่อบริโภคในครัวเรือน” และสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ ปุ๋ยเคมี สูตร 15-15-15 จำนวน 5 กระสอบ ปุ๋ยคอก 30 กระสอบ เมล็ดพันธุ์ผักต่างๆ เช่น ผักบุ้ง 5 กิโลกรัม กวางตุ้ง 30 ซอง เป็นต้น และก้ามมะพร้าวสับ 2 กระสอบ (5) ส่งเสริมและพัฒนาอาชีพเกษตรกรในพื้นที่ดินพรุ ด้านปศุสัตว์ตามพระราชดำริ โดยได้มีการจัดอบรมหลักสูตร “การเลี้ยงสัตว์ปีก” ให้แก่เกษตรกร จำนวน 20 ราย และสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ พันธุ์เป็ดเทศเพศผู้ 92 ตัว เพศเมีย 400 ตัว อาหารสัตว์สำเร็จรูปเบื้องต้น 1,800 กิโลกรัม				
	6) โครงการส่งเสริมการเพิ่มผลผลิตในโรงเรียนโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามแนวพระราชดำริฯ	1 โครงการ	ในปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ (1) อบรมครูนักเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน “หลักสูตรการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ” และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ระหว่างวันที่ 11 - 12 กรกฎาคม 2562 (2) ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพ ให้ความรู้และคำแนะนำ พร้อมทั้งสนับสนุนวัสดุการทำปุ๋ยหมัก/น้ำหมักชีวภาพเพื่อการปรับปรุงบำรุงดิน	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
			(3) สนับสนุนวัสดุปรับปรุงบำรุงดิน (ปุณขาว) โดยได้ส่งเสริมให้ความรู้ คำแนะนำ การใช้ปุณขาว ในการปรับปรุงบำรุงดิน และสนับสนุนวัสดุ ปรับปรุงบำรุงดิน (ปุณขาว) 2,124 กิโลกรัม (4) สนับสนุนซุ่มบอร์คข้อมูล 10 โรงเรียน เพื่อเป็น สื่อการเรียนรู้ให้นักเรียน (5) กิจกรรมส่งเสริม การปลูกพืชผักแบบยกแคร่ 3 โรงเรียนโดยการ ให้ความรู้การปลูกพืชผักแบบยกแคร่ และ สนับสนุนแคร่ปลูกผัก (6) สนับสนุนระบบน้ำ จำนวน 1 โรงเรียน (7) การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก ในโรงเรียนจำนวน 28 โรงเรียน โดยได้สนับสนุน ก้อนเชื้อเห็ดให้แก่โรงเรียนในโครงการฯ 28 โรงเรียนๆ ละ 900 ก้อน รวมทั้งสิ้น 25,200 ก้อน พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดูแลรักษา ก้อนเชื้อเห็ดอย่างถูกวิธี (8) โครงการอนุรักษ์ บอนสีในโรงเรียน 10 โรงเรียน โดยได้ให้ความรู้ วิธีการปลูกและการดูแลบอนสีในโรงเรียน และ สนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ หัวบอนสีพันธุ์พื้นเมือง 200 ต้น หัวบอนสีพันธุ์ลูกผสม 202 ต้น ดินผสม ใบก้ามปู 250 กระสอบ กระถางพลาสติก 100 ใบ และ (9) โครงการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร เพื่อสุขภาพ ในโรงเรียน 10 โรงเรียน โดยได้ให้ ความรู้วิธีการปลูกและการดูแลพืชสมุนไพร ในโรงเรียน และสนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ พันธุ์พืชสมุนไพร จำนวน 20 ชนิด กระถางดินเผา ขนาด 18 นิ้ว 199 ใบ				

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	7) โครงการพัฒนาพื้นที่พรุแหมแหม อันเนื่องมาจากพระราชดำริ	1 โครงการ	ในปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินการดังนี้ (1) การส่งเสริมการปลูกข้าวเพื่อบริโภค ได้ดำเนินการ กับเกษตรกรในพื้นที่บ้านป่าทุ่ง หมู่ที่ 4 ตำบลบางเก่า อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี จำนวน 30 ราย โดยได้มีการอบรมหลักสูตร “การผลิตข้าวคุณภาพ” ขึ้นในวันที่ 4 กรกฎาคม 2562 และได้สนับสนุน ปัจจัยการผลิต อาทิ ปุ๋ยเคมี 105 กระสอบ ให้แก่ เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ (2) ส่งเสริมการปลูกพืชผัก ในครัวเรือน ได้ดำเนินการกับเกษตรกรในพื้นที่ บ้านบาเลาะ หมู่ที่ 5 ตำบลปะเสยะวอ อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี จำนวน 5 ราย อบรมให้ความรู้ แก่เกษตรกรหลักสูตร “การปลูกผักเพื่อบริโภคใน ครัวเรือน” ขึ้นในวันที่ 30 สิงหาคม 2562 และ ได้สนับสนุนปัจจัยการผลิต อาทิ เมล็ดพันธุ์แตงกวา 22 ซอง เมล็ดพันธุ์ถั่วฝักยาว 26 ซอง ปูนขาว 41 กิโลกรัม ปุ๋ยคอก 19 กระสอบ และปุ๋ยเคมี 7 กระสอบ	✓			
	8) โครงการปรับปรุงภาวะ โภชนาการเด็กแรกเกิด 0 - 72 เดือน	1 โครงการ	ในปีงบประมาณ 2562 ได้ดำเนินกิจกรรม ดังนี้ (1) ประชุมชี้แจงเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบงานอนามัย แม่และเด็ก จำนวน 38 คน โดยการค้นหา และ เผื่อระวังหญิงตั้งครรภ์รายใหม่และหญิงตั้งครรภ์ มีภาวะซีด ในวันที่ 22 กรกฎาคม 2562 เพื่อเพิ่ม ทักษะการให้ความรู้และการดูแลหญิงตั้งครรภ์ ด้านการดูแลและส่งเสริมสุขภาพของแม่ในระยะ ตั้งครรภ์ บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ในครอบครัว และการส่งเสริมพัฒนาการลูกน้อยในครรภ์ (2) ให้โภชนาการศึกษาแก่หญิงตั้งครรภ์รายใหม่ ครั้งที่ 1 และคัดกรองผู้ที่มีโอกาสเกิดภาวะซีด ก่อนตั้งครรภ์ร่วมกับภาคีเครือข่าย รพ.สต. และ ชุมชน จำนวน 961 คน ระหว่างวันที่ 1- 15 กรกฎาคม 2562	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
			(3) ให้ความรู้และการดูแลหญิงตั้งครรภ์ด้านการดูแลและส่งเสริมสุขภาพของแม่ในระยะตั้งครรภ์ บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ในครอบครัวและการส่งเสริมพัฒนาการลูกน้อยในครรภ์ (4) ให้โภชนาการศึกษแก่ผู้ปกครองเด็กอายุ 6 – 12 เดือน จำนวน 1,508 คน ระหว่างวันที่ 1 – 25 กรกฎาคม 2562 โดยให้ความรู้เรื่องการประเมินการเจริญเติบโตและภาวะโภชนาการเลี้ยงลูกให้ฉลาดและการสร้างนิสัยการกินที่ลดความเสี่ยงต่อการเป็นโรคพญ และ (5) ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอันเนื่องมาจากพระราชดำริต้นแบบ จำนวน 62 คน ในวันที่ 26 กรกฎาคม 2562 หลักสูตรมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 2561 ตามโครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการเด็กแรกเกิด – 72 เดือน เพื่อเพิ่มทักษะการเฝ้าระวังโภชนาการในเด็กปฐมวัย การเฝ้าระวังและส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยและฝึกปฏิบัติประเมินทักษะของเด็กตามช่วงอายุด้วยเครื่องมือ DSPM				
	9) โครงการเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558	1 โครงการ	ได้ดำเนินการลงพื้นที่เพื่อสำรวจและประเมินผลโครงการฯ ในระหว่างวันที่ 18 – 20 กรกฎาคม 2562 ใน 4 พื้นที่ ดังนี้ - วันที่ 18 กรกฎาคม 2562 ลงพื้นที่ติดตามเกษตรกรในโครงการฯ ณ บ้านทุ่งพัก ต.ทุ่งนัย อ.ควนกาหลง จ.สตูล จำนวน 10 ราย - วันที่ 19 กรกฎาคม 2562 ลงพื้นที่ติดตามเกษตรกรในโครงการฯ ณ บ้านคลองขามเหนือ ต.ควนเมา อ.รัชฎา จ.ตรัง และบ้านหนองหัว ต.ชุมพล อ.ศรีนครินทร์ จ.พัทลุง จำนวน 20 ราย - วันที่ 20 กรกฎาคม 2562 ลงพื้นที่ติดตามเกษตรกรในโครงการฯ บ้านโคกพระ ต.โรง อ.กระเสสันธุ์ จ.สงขลา จำนวน 10 ราย	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	10) โครงการส่งเสริมไก่ไข่ พระราชทานเขตพื้นที่ภาคใต้	1 โครงการ	ศูนย์พัฒนาปศุสัตว์ฯ ด้านซ้าย ได้นำไข่ไก่มีเชื้อสายพันธุ์ลูกผสมระหว่างพ่อพันธุ์โรดไอแลนด์เรด (Rhode Island Red) กับแม่พันธุ์บาร์พลัมหรือค (Barred Plymouth Rock) จำนวน 320 ฟอง มาให้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทดลองฟักไข่ เลี้ยงอนุบาลจนเป็นไก่สาวและเลี้ยงเป็นไก่ไข่ เก็บข้อมูลด้านการเจริญเติบโต สุขภาพ การปรับตัว เข้ากับสภาพพื้นที่ จำนวนผลผลิตไข่ เพื่อเป็นข้อมูล สำหรับการวางแผนการเลี้ยงและการส่งเสริมสู่เกษตรกรต่อไป	✓			
3.	งานฝึกอบรมและถ่ายทอดเทคโนโลยี						
	1) โครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิกุลทองฯ (4หลักสูตรฯ ละ 50 ราย รวม 250 ราย)						
	1.1) หลักสูตร “การเลี้ยงปลาในบ่อดิน เปรี้ยวจัด”	50 ราย	จัดการฝึกอบรม หลักสูตร “การเลี้ยงปลาในบ่อดินเปรี้ยวจัด” ในวันที่ 25 กรกฎาคม 2562 ให้ความรู้ เรื่องการเตรียมพื้นที่บ่อเลี้ยงปลาหลังน้ำลด วิธีการปรับปรุงบ่อ วิธีการเลี้ยง และการดูแลรักษา ฝึกปฏิบัติการแปรรูปปลา การจัดทำบัญชีในครัวเรือน และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ลูกพันธุ์ปลาดุก 7,500 ตัว และอาหารลูกปลาดุก 25 กระสอบ ให้แก่เกษตรกร	✓			
	1.2) หลักสูตร “การเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่และเป็ด)”	50 ราย	จัดการฝึกอบรม หลักสูตร “การเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่และเป็ด)” ในวันที่ 26 กรกฎาคม 2562 จำนวน 50 ราย โดยให้ความรู้เรื่องการเตรียมพื้นที่หรือโรงเรือน วิธีการเลี้ยง และการดูแลรักษาสัตว์ปีก (ไก่และเป็ด) ฝึกปฏิบัติการฉีดวัคซีนป้องกันโรคในสัตว์ปีก การจัดทำบัญชีในครัวเรือน และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ลูกพันธุ์ไก่พื้นเมือง 300 ตัว และอาหารไก่พื้นเมือง 17 กระสอบ ให้แก่เกษตรกร	✓			

ท.	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	1.3) หลักสูตร “การเพาะเห็ดถุง เสริมรายได้”	50 ราย	จัดฝึกอบรมหลักสูตร “การเพาะเห็ดถุงเสริมรายได้” ในวันที่ 30 กรกฎาคม 2562 จำนวน 50 ราย โดยให้ความรู้เรื่องการเตรียมพื้นที่หรือโรงเรือน วิธีการเพาะเห็ดถุง และการดูแลรักษา ฝึกปฏิบัติการ เพาะเห็ดถุง การจัดทำบัญชีในครัวเรือน และ สนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ ก้อนเชื้อเห็ด 4,000 ก้อน ให้แก่เกษตรกร	✓			
	1.4) หลักสูตร “การปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด” เพื่อปลูกพืชผัก	50 ราย	จัดฝึกอบรมหลักสูตร “การปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด เพื่อปลูกพืชผัก” ในวันที่ 30 กรกฎาคม 2562 จำนวน 50 ราย โดยให้ความรู้เรื่องการป้องกันโรคพืช ฝึกปฏิบัติการผลิตเชื้อราป้องกันโรคพืช การจัดทำ บัญชีในครัวเรือน และสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ พันธุ์เมล็ดถั่วฝักยาว 200 ซอง พันธุ์พริกหยวก 200 ซอง พันธุ์มะเขือ 200 ซอง และปุ๋ยเคมี 25 กระสอบ ให้แก่เกษตรกร	✓			
	2) กิจกรรมติดตามและประเมินผล ของเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม เกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จของ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ปี 2561	50 ราย	ทางศูนย์ฯ ได้จัดทำโครงการติดตามและประเมินผล ความสำเร็จของเกษตรกรผู้เข้ารับการอบรม โครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ประจำปี งบประมาณ 2561 ขึ้น เพื่อนำข้อมูลจากการติดตาม ผลมาวิเคราะห์ ใช้เป็นแนวทางการจัดโครงการ ฝึกอบรมเกษตรกรในปีงบประมาณถัดไป และสามารถ นำข้อมูลใช้ประกอบการวางแผนเพื่อขยายผล การพัฒนาพร้อมส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ ของเกษตรกรให้มีอาชีพที่มั่นคง มีความเป็นอยู่ แบบพอเพียงและพึ่งตนเองได้ โดยมีเกษตรกร เข้าร่วมทำแบบสอบถาม จำนวน 248 คน	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	3) โครงการพัฒนากระบวนการ นำเสนอและประชาสัมพันธ์ของ เกษตรกรศูนย์เรียนรู้และเกษตรกร ตัวอย่างในโครงการศูนย์ศึกษาการ พัฒนาพืชทองฯ	1 โครงการ	ได้จัดทำโครงการพัฒนากระบวนการนำเสนอและ ประชาสัมพันธ์ของเกษตรกรศูนย์เรียนรู้และ เกษตรกรตัวอย่าง เพื่อให้เกษตรกรได้มีองค์ความรู้ ด้านการเกษตร ด้านการบริหารจัดการที่หลากหลาย รูปแบบสามารถนำมาประยุกต์ใช้เพื่อเป็นต้นแบบ ในการจัดการกับแปลงเกษตรของตนเอง จนสามารถ ที่จะพัฒนาและยกระดับแปลงเกษตรของตนเอง ไปสู่การเป็นเกษตรกรตัวอย่าง และศูนย์เรียนรู้ ได้อย่างยั่งยืน จำนวน 2 รุ่น ดังนี้ คือ รุ่นที่ 1 ระหว่าง วันที่ 3 - 5 กรกฎาคม 2562 ได้นำคณะเจ้าหน้าที่ และเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 45 คน ไปศึกษาดูงาน เกี่ยวกับการทำเกษตรรูปแบบต่างๆ ในพื้นที่จังหวัดพัทลุง สุราษฎร์ธานี และ นครศรีธรรมราช และ รุ่นที่ 2 ระหว่างวันที่ 8 - 10 กรกฎาคม 2562 ได้นำคณะเจ้าหน้าที่ และเกษตรกร ที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 40 คน ไปศึกษาดูงาน การทำการเกษตรรูปแบบต่างๆ ในพื้นที่ จังหวัด สงขลา พัทลุง และนครศรีธรรมราช	✓			
	4) โครงการเผยแพร่และ ประชาสัมพันธ์ “เพื่อนชาวพรุ”						
	4.1) กิจกรรมฝึกอบรม “อาสาสมัคร มีคุณเทศก์ท้องถิ่นวัยใสไค้ธรรมชาดี” รุ่นที่ 20	120 ราย	ได้มีการจัดอบรมระหว่างวันที่ 3 - 4 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร โดยมีโรงเรียนที่เข้าอบรม 2 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านสุไหงปาดี และโรงเรียนบ้านสุไหงโก-ลก จำนวน 120 ราย	✓			
	4.2) กิจกรรมฝึกอบรม “ผู้พิทักษ์ อนุรักษ์ป่าพรุโต๊ะแดง”	120 ราย	ได้มีการจัดอบรมระหว่างวันที่ 10 - 11 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร โดยมีโรงเรียนที่เข้าอบรม 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านลาแล โรงเรียนธัญธารวิทยา โรงเรียนเทศบาล 4 (บ้านทรายทอง) จำนวน 120 ราย	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	3.3) กิจกรรมฝึกอบรม “ค่ายเพื่อน ชาวพรุ”	120 ราย	ได้มีการจัดอบรมระหว่างวันที่ 24 - 25 กรกฎาคม 2562 ณ ศูนย์วิจัยและศึกษาระบบชาดป่าพรุสิรินธร โดยมีโรงเรียนที่เข้าอบรม 3 โรงเรียน ประกอบด้วย โรงเรียนบ้านสุโขทัย-โลก โรงเรียนบ้านไต่ชะ และ โรงเรียนบ้านตอระมิตรภาพที่ 173 จำนวน 120 ราย	✓			
	4) โครงการฝึกอบรมสัมมนา เชิงปฏิบัติการการพัฒนาผลิตภัณฑ์ เส้นใยพืช และผ้าทอพื้นเมือง						
	4.1) หลักสูตร “การพัฒนาผลิตภัณฑ์ กระจูด”	20 ราย	ได้จัดฝึกอบรม จำนวน 2 รุ่น ดังนี้ รุ่นที่ 1 การพัฒนา ผลิตภัณฑ์กระจูด บ้านยาปี หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอ อำเภอมะนัง จังหวัดนราธิวาสระหว่างวันที่ 15 - 30 กรกฎาคม 2562 จำนวน 10 ราย รุ่นที่ 2 การพัฒนา ผลิตภัณฑ์กระจูด บ้านโคกยามู หมู่ที่ 7 ตำบลไพรวัน อำเภอดงไกรลาส จังหวัดนราธิวาส ระหว่างวันที่ 15 - 24 กรกฎาคม 2562 จำนวน 10 ราย	✓			
	4.2) หลักสูตร การพัฒนาผลิตภัณฑ์ ผ้าทอพื้นเมือง	10 ราย	ได้จัดฝึกอบรม หลักสูตร “การพัฒนาการผลิตผ้าทอ พื้นเมือง” เพื่อให้ผู้เข้าฝึกอบรมมีความรู้ความเข้าใจ เรื่องการทอผ้าและการขึ้นลายผ้า รูปแบบ และ เทคนิคต่างๆ ในการทอผ้า ระหว่างวันที่ 15 - 24 กรกฎาคม 2562 ณ บ้านทรายขาว หมู่ที่ 2 ตำบลไพรวัน อำเภอดงไกรลาส จำนวน 10 ราย	✓			
4.	กิจกรรมหลักที่ 8 สนับสนุนโครงการ พัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ						
	4.1) โครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดนราธิวาส						
	(1) จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ	200 ไร่	ดำเนินการปรับปรุงสภาพพื้นที่ลุ่ม โดยขุดคูยกร่อง พื้นที่ บ้านกำแพง 120 ไร่ เกษตรกร 41 ราย บ้านโคกกระท่อม 80 ไร่ เกษตรกร 20 ราย ส่งเสริมการปลูกพืช แบบผสมผสาน ปลูกปาล์มน้ำมัน และเลี้ยงปลาในร่องน้ำ	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	(2) สาธิตการใช้ปุ๋ยพืชสด พื้นที่ หมู่บ้านรอบศูนย์ ศูนย์สาขา และพื้นที่ ที่มีพระราชดำริ รวม 12 หมู่บ้าน	150 ไร่	สาธิตการปลูกปอเทือง พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านการ ใช้ปุ๋ยพืชสดเพื่อปรับปรุงบำรุงดินแก่เกษตรกร ก่อน การปลูกพืชครั้งต่อไป	✓			
	(3) สาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพ พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ศูนย์สาขา และ พื้นที่ที่มีพระราชดำริ	200 ไร่	สาธิตการทำและการใช้น้ำหมักชีวภาพเพื่อปรับปรุง บำรุงดิน พร้อมทั้งให้ความรู้ด้านการใช้ประโยชน์ แก่เกษตรกร	✓			
	(4) สาธิตการทำปุ๋ยหมักพระราชทาน สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี พื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ศูนย์สาขา และพื้นที่ที่มีพระราชดำริ	50 ไร่	สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทานฯ ร่วมกับ เกษตรกรในพื้นที่ เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน และแจกจ่าย ให้แก่เกษตรกรที่ทำการเกษตร	✓			
	(5) สาธิตการปรับปรุงดินตามโครงการ แก้แล้งดิน พื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนา พิบูลทองฯ	6 ไร่	สาธิตการปรับปรุงดินเปรี้ยวจัด โครงการแก้แล้งดิน ในพื้นที่ศูนย์ฯ จำนวน 6 ไร่ เพื่อเป็นต้นแบบในการ พัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดแก่ผู้สนใจ	✓			
	(6) ช่อมแซมคลองส่งน้ำและระบายน้ำ (แปลงทดลองวิจัย)	2 กม.	ดำเนินการซ่อมแซมคลองส่งน้ำและระบายน้ำ เพื่อให้มีน้ำใช้ในการทำการเกษตร ในหน้าแล้ง สามารถกักเก็บน้ำไว้ใช้	✓			
	(7) ก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทาง ลำเลียง	24 กม.	ดำเนินการก่อสร้างและซ่อมแซมเส้นทางลำเลียง เพื่อพัฒนาพื้นที่เส้นทางลำเลียง อำนวยความสะดวกให้กับ เกษตรกร เพื่อสัญจรเข้าแปลงเกษตรและขนย้าย ผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ บ้านโคกอิฐ -โคกใน บ้านโคกชุมบก บ้านพิบูลทอง บ้านกำแพง และบ้านตอหลัง	✓			
	4.2) โครงการฟาร์มตัวอย่างตาม พระราชดำริ จำนวน 7 ฟาร์ม	1,310 ไร่	ดำเนินกิจกรรมสาธิตและส่งเสริม ดังนี้ 1)สาธิต การปลูกพืชปุ๋ยสด เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน รวมพื้นที่ 450 ไร่ 2) สาธิตการใช้น้ำหมักชีวภาพกับพืช ผักพืชไร่ รวมพื้นที่ 650 ไร่ เพื่อช่วยลดอัตราการใช้ปุ๋ยเคมี 3) สาธิตการทำปุ๋ยหมักสูตรพระราชทาน เพื่อใช้ ประโยชน์ในพื้นที่ 210 ไร่ ช่วยลดอัตราการใช้ปุ๋ยเคมี	✓			
	4.3) โครงการสวนพฤกษศาสตร์ในจังหวัด ชายแดนภาคใต้ จังหวัดนราธิวาส	1 โครงการ	สาธิตการทำการใช้น้ำหมักชีวภาพกับพืชผัก พืชไร่ เพื่อเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตทางการเกษตร ให้แก่เกษตรกร ในพื้นที่	✓			

4. แผนงานฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ท.	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	งานฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ และ สิ่งแวดล้อม						
	งานพัฒนาที่ดิน						
	กิจกรรมฟื้นฟูและป้องกันการชะล้าง พังทลายของดิน						
	1. อนุรักษ์และส่งเสริมการปลูกหญ้าแฝก						
	1.1) ผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อปลูก	2,500,000 กล้า	สาธิตการจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ โดยการ ใช้หญ้าแฝกเพื่อป้องกันการชะล้างของหน้าดิน ในพื้นที่ต่างๆ		✓		
	1.2) ผลิตกล้าหญ้าแฝกเพื่อแจกจ่าย	1,000,000 กล้า	ดำเนินการจัดทำแปลงขยายพันธุ์หญ้าแฝก เพื่อแจกจ่าย ให้กับประชาชนและส่วนราชการต่างๆ		✓		
	โครงการพัฒนาป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการ พัฒนาพิภุลทอง						
	1. โครงการเพาะชำกล้าไม้เพื่อ แจกจ่ายประชาชนทั่วไป จำนวน 100,000 กล้า	100,000 กล้า	ดำเนินการแจกจ่ายพันธุ์ไม้ให้ประชาชนทั่วไป พันธุ์ไม้ที่แจกจ่าย เช่น ทองอุไร ตะเคียนทอง ซีเหล็กบ้าน เป็นต้น	✓			
	2. โครงการแหล่งเรียนรู้ธรรมชาติ ริมแม่น้ำบางนรา ณ โครงการฟาร์ม ตัวอย่างฯ บ้านรัตนบาต ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส	1 โครงการ	ได้จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งศึกษาระบบนิเวศ ป่าริมแม่น้ำบางนรา เพื่อเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ และตระหนักถึงความสำคัญของระบบนิเวศ ป่าริมแม่น้ำบางนรา อันจะเป็นแนวทางนำไปสู่ การใช้ประโยชน์ และการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดและยั่งยืน อีกทั้งพัฒนา เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญภายในจังหวัด นราธิวาส ซึ่งได้ดำเนินการจัดวิทยากรบรรยาย ให้ความรู้ จัดทำป้ายสื่อความหมาย ตามจุดต่างๆ ที่เหมาะสม และทำจุดบริการผู้ที่เข้ามาศึกษาดูงาน	✓			

ที่	รายละเอียด งาน/กิจกรรม	การดำเนินงาน		งบประมาณ ดำเนินงาน			หมายเหตุ
		เป้าหมาย	ผลงาน	กปร.	ปกติ	อื่นๆ	
	3. โครงการส่งเสริมและเพิ่ม ประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์ไม้เสม็ด ในงานหัตถกรรมและสิ่งก่อสร้าง	1 โครงการ	ได้ดำเนินการศึกษาการแปรรูปไม้เสม็ดขาว ในขนาด และรูปแบบที่แตกต่างกัน เพื่อนำมาจัดทำเป็น ผลิตภัณฑ์เพิ่มมูลค่า และหาวิธีการทำไม้เสม็ดขาว ให้เกิดประโยชน์สูงสุด อาทิ แก้ว ไม้ไผ่ ประณีต ชั้นวางของ โต๊ะวางกาแฟ นำมาแสดงเป็นนิทรรศการ และขยายผล ไปสู่ประชาชนเพื่อนำไปประกอบอาชีพสร้างรายได้	✓			
	4. โครงการเพาะชำกล้าไม้สนับสนุน โครงการปลูกป่าในใจคนและปลูกไม้ 3 อย่าง ประโยชน์ 4 อย่าง	1 โครงการ	ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้หายาก เป็นไม้ท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนโครงการพิเศษและแจกจ่ายให้แก่ ประชาชนทั่วไป และหน่วยงานราชการ เพื่อส่งเสริม การปลูกป่าและเพิ่มพื้นที่สีเขียว ตลอดจนตกแต่ง อาคารสถานที่ให้ร่มรื่น โดยการเก็บเมล็ดจากแม่ไม้ ที่มีคุณภาพมาเพาะชำ จำนวน 7 ชนิด 50,000 กล้า เช่น พยุง หมาแดง ตะเคียนทอง และประ เป็นต้น และเพาะชำกล้าไม้ทั่วไป 100,000 กล้า โดยได้ ดำเนินการเพาะชำกล้าไม้ จำนวน 16 ชนิด เช่น พะยอม เพกา ตะลิงปิง เป็นต้น	✓			
	5. โครงการสวนป่า สร้างรายได้	1 โครงการ	เป็นแหล่งเรียนรู้ในการสร้างจิตสำนึกถึงการฟื้นฟู สิ่งแวดล้อมและสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ทรัพยากรป่าไม้ตามพระราชดำริ โดยได้ดำเนินการ ดูแลรักษา ใส่ปุ๋ย ตัดแต่งกิ่ง กำจัดวัชพืช	✓			

การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริซึ่งถ้วยพระราชทาน สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ครั้งที่ 20 ประจำปี 2561

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จัดกิจกรรม “การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ซึ่งถ้วยพระราชทานสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี” เพื่อให้นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้และประสบการณ์นอกตำราเรียน นอกห้องเรียนที่เกี่ยวกับหลักการและแนวคิดโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ มีการจัดขึ้นเป็นประจำของทุกปี ซึ่งครั้งนี้จัดเป็นครั้งที่ 20 ประจำปี 2562 โดยรับสมัครนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งโรงเรียนสามัญ และโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดนราธิวาส ปัตตานี และยะลา ซึ่งมีนักเรียนสมัครเข้าร่วมการแข่งขันทั้งสิ้น 58 โรงเรียน 115 ทีม โดยแยกเป็นจังหวัดนราธิวาส 40 โรงเรียน 79 ทีม จังหวัดปัตตานี 11 โรงเรียน 22 ทีม และจังหวัดยะลา 7 โรงเรียน 14 ทีม

ทำการสอบแข่งขันรอบแรกในวันเสาร์ ที่ 3 สิงหาคม 2562 คัดเลือกให้เหลือ 5 ทีม
 เพื่อทำการสอบแข่งขันรอบชิงชนะเลิศในวันเสาร์ ที่ 24 สิงหาคม 2562 ผลการแข่งขันมีดังนี้
 1) ทีมชนะเลิศ ได้แก่ เด็กชายบัรซูน ดอเลาะ และเด็กหญิงณิสตา สะอิมิ จากโรงเรียนพิมานวิทย์
 นราธิวาส จังหวัดนราธิวาส 2) ทีมรองชนะเลิศ ได้แก่ เด็กหญิงกัญญาณัฐ สมิงแก้ว และเด็กหญิง
 พลอยชมพู จันทร้อยเอ็ด จากโรงเรียนคณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา 3) รางวัลชมเชย จำนวน 3 ทีม
 1) ได้แก่ เด็กชายธนีสร์ จิตรหมั่น และเด็กหญิงปณณพร สุวรรณพฤกษ์ จากโรงเรียน
 คณะราษฎรบำรุง จังหวัดยะลา 2) ได้แก่ เด็กชายวรชาติ พวงทับทิม และเด็กหญิงวารยา การดา
 จากโรงเรียนนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส 3) ได้แก่ เด็กหญิงชนิตา กาญจนคลอด และเด็กชายนนทพล หิรัญ
 จากโรงเรียนนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

การจัดงาน “ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดุริยธรรมการ”

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้มีการจัดงาน “ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดุริยธรรมการ” ซึ่งจัดขึ้นเป็นครั้งแรกในปี 2542 และปีนี้เป็นปีที่ 20 จัดขึ้นระหว่างวันที่ 22 – 28 สิงหาคม 2562 โดยมีพลอากาศเอก ชลิต พุกผาสุข องคมนตรี เป็นประธานเปิดงาน การจัดงานในครั้งนี้เป็นการเผยแพร่พระราชดำริพระราชกรณียกิจ พระปรีชาสามารถ และพระอัจฉริยภาพที่ก่อให้เกิดคุณูปการต่อพี่น้องประชาชนชาวนราธิวาส และประเทศชาติมาอย่างต่อเนื่อง และเพื่อเป็นการเผยแพร่ผลงานด้านการพัฒนาของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ที่ดำเนินงานมากกว่า 37 ปี ที่ประสบความสำเร็จแล้วขยายผลไปยังพื้นที่ราษฎรให้สามารถรู้จักประกอบอาชีพและพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

ในการจัดงาน “ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ อนุรักษ์ธรรมชาติ” ครั้งที่ 20 ประจำปี 2562 นี้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ภายในงาน หลากหลายรูปแบบ ทั้งนิทรรศการสืบสาน รักษา ต่อยอด “พิพิธภัณฑ์ธรรมชาติที่มีชีวิต” การจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร และกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

โดยมีนิทรรศการที่ให้องค์ความรู้ทั้งด้านดิน น้ำ พืช สัตว์ ประมง ป่าไม้ อุทสาหกรรม และการสาธารณสุข ในส่วน
ของภาคบันเทิงจัดให้มีการแสดงของสถานศึกษา รวมทั้ง
กิจกรรมพิเศษประจำวันที่ทำให้ประชาชนและนักเรียนได้เข้า
ร่วมกิจกรรมหลายรูปแบบ นอกจากนี้ภายในงานยังจัดให้มี
การจำหน่ายผลิตผลการเกษตรของเกษตรกรในพื้นที่ขยายผล
การพัฒนา รวมไปถึงผลิตผลและสินค้าแปรรูปราคาถูกของ
ฟาร์มตัวอย่างในสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
พระบรมราชชนนีพันปีหลวง อันเป็นแหล่งผลิตอาหาร
ที่สำคัญของชุมชนในจังหวัดนราธิวาส

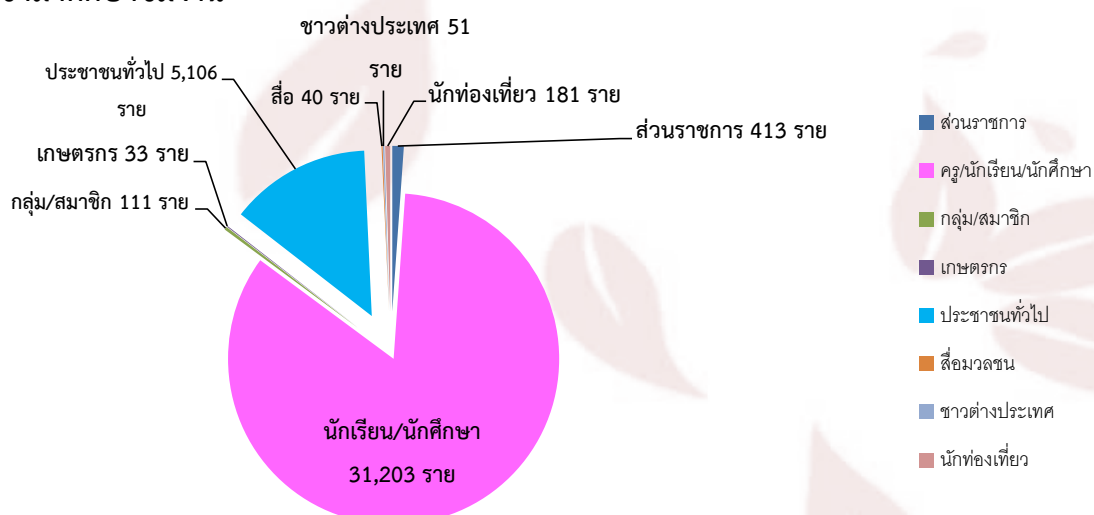

ในการจัดงานครั้งนี้ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี ทั้งภาคส่วนราชการและเอกชนเพื่อให้ผู้ที่เข้ามาศึกษาชมงาน ทั้งนักวิชาการ นักเรียน นักศึกษา กลุ่มอาชีพต่างๆ และประชาชนทั่วไปได้เกิดการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กับการฝึกปฏิบัติอย่างเข้าใจ มีทางเลือกในการประกอบอาชีพมากขึ้น และผู้เข้าชมงานสามารถนำความรู้ที่ได้รับภายในงานไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตได้ จากการจัดงานในครั้งนี้มีผู้เข้ามาชมงานจำนวน 37,138 ราย

ประเภทคณะที่เข้ามาศึกษาชมงาน

การจัดงานวันลองกอง

ภายใต้ชื่องาน “สืบสาน รักษา ต่อยอด ศาสตร์พระราชา การเกษตรก้าวหน้า ปวงประชาเป็นสุข”

สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้เสด็จเป็นองค์ประธานในการพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดลองกอง รวมทั้งผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่จังหวัดนราธิวาสได้จัดขึ้นระหว่างวันที่ 17-26 กันยายน 2562 และได้ทรงทอดพระเนตรการจัดนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการ ที่ภาครัฐและเอกชนร่วมจัดขึ้น ซึ่งศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ร่วมจัดนิทรรศการ

ภายใต้หัวข้อ “สืบสาน รักษา ต่อยอด จากองค์ความรู้ สู่อการพัฒนาอาชีพอย่างยั่งยืน” เพื่อสนองพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา ต่อยอด งานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

ในปี 2562 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงาน ในกิจกรรมต่าง ๆ ของศูนย์ฯ ในรูปแบบของนิทรรศการในโอกาสต่างๆ สามารถสรุปได้ดังนี้

การจัดนิทรรศการ

1. จัดนิทรรศการในงานมหกรรมวันดินโลก ปี 2561 ในหัวข้อ ร่วมคิดร่วมทำแต่วันนี้ เพื่อปลูกฝัง ไร่ล้มพิษ Be the Solution to Soil Pollution ระหว่างวันที่ 5 – 7 ธันวาคม 2561 ณ พิพิธภัณฑ์ เกษตรเฉลิมพระเกียรติฯ จังหวัดปทุมธานี โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ร่วมจัดนิทรรศการ บ้านภาคใต้ แสดงนิทรรศการศาสตร์พระราชากับโครงการแก่งัดดิน วิธีชีวิตชุมชนพรุโต๊ะแดง การใช้ ประโยชน์จากต้นปาล์มสาคุ วิธีชีวิตชาวสวนยางพารา ภูมิปัญญาท้องถิ่น และผลิตภัณฑ์จักสานจาก ใบเตย ปาหนัน และกระจูด

2. การจัดนิทรรศการการดำเนินงานโครงการ พระราชดำริเป็นต้นศูนย์ความเป็นเลิศด้านการ วิจัยดินแห่งภูมิภาคเอเชีย (CESRA) ในวันที่ 6 ธันวาคม 2561 ณ ศูนย์วิจัยการอนุรักษ์ดินและน้ำ อำเภอปากช่อง จังหวัดนครราชสีมา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ร่วมจัดแสดงนิทรรศการ เผยแพร่พระราชกรณียกิจของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และผลสำเร็จจากการดำเนินงาน ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

4. การจัดนิทรรศการในการจัดงานมหกรรม
การแพทย์แผนไทย และการแพทย์พื้นบ้านไทย ปีที่
11 ระดับภาคใต้ ภายใต้หัวข้อ “สืบสานภูมิปัญญา
นคราสมุนไพโร สานสายใยสู่อาเซียน” ระหว่างวันที่
11 - 14 มีนาคม 2562 ณ บริเวณสวนกรมหลวง
นราธิวาสราชนครินทร์ อำเภอเมืองนราธิวาส
จังหวัดนราธิวาส

พระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณ พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ในการสืบสาน รักษา ต่อยอด
งานของพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร
พร้อมจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตร

3. จัดนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ ปกเกล้า
ชาวนรา ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 4 - 10
ธันวาคม 2561 ณ ศาลากลางจังหวัด
นราธิวาส โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
ได้ร่วมจัดนิทรรศการเกี่ยวกับความเป็นมา
ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
โครงการแก้มลิงดิน เกษตรทฤษฎีใหม่
เพื่อเผยแพร่องค์ความรู้ของศูนย์ฯ สู่พี่น้อง
เกษตรกรและผู้เข้าชมงาน

5. การจัดนิทรรศการในงานกาชาดและ
งานประจำปีจังหวัดนราธิวาส ระหว่างวันที่ 22
เมษายน - 1 พฤษภาคม 2562 ณ บริเวณ
สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ
พระชนมพรรษา อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัด
นราธิวาส โดยศูนย์ศึกษาการพัฒนา
พิกุลทองฯ ได้จัดแสดงนิทรรศการ “ตามรอย
พระบาท น้อมศาสตร์พระราช ปวงประชามีสุข”
เพื่อสนองพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระ

การประชุมต่างๆ

1. การประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ การบริหารการดำเนินงานของศูนย์ศึกษาฯ ภายใต้คณะกรรมการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาฯ โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส เป็นประธาน ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เป็นเลขานุการ ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานโครงการ ในปีงบประมาณ 2562 ได้มีการจัดการประชุมคณะกรรมการดำเนินงานโครงการฯ ขึ้นในวันที่ 11 กรกฎาคม 2562 โดยมีนางพาตีเมาะ สะดียามู รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส เป็นประธาน เป็นการรายงานผลการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2562 และชี้แจงแผนการดำเนินงานในปีงบประมาณ 2562 และรายงานความก้าวหน้าผลการดำเนินงานสนองพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 3 เรื่อง คือ

1) การจัดทำเมล็ดพันธุ์สำรองเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรทั้งในส่วนของการผลิตและการแจกจ่ายเมล็ดพันธุ์

2) การรวบรวมพันธุ์กล้วยพื้นเมืองตามพระราชดำริ

3) การสนองพระราชดำริของสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี คราวเสด็จในพื้นที่จังหวัดนราธิวาส ปี 2561

และคณะกรรมการฯ ได้ร่วมกันพิจารณาการจัดงาน “ชมศูนย์ศึกษา พัฒนาความรู้ ดูนิทรรศการ” ประจำปี 2562 โดยกำหนดให้มีการจัดงานในระหว่างวันที่ 22 - 28 สิงหาคม 2562 และการเตรียมความพร้อมในการรับเสด็จ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ในช่วงเดือนกันยายน 2562

การพัฒนาบุคลากร

1. โครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การดำเนินงานด้านการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ดำเนินการจัดโครงการสัมมนาเชิงปฏิบัติการ “การดำเนินงานด้านการขยายผลโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ” ระหว่างวันที่ 6 – 7 มิถุนายน 2562 โดยมี นายลลิต ถนอมสิงห์ รองเลขาธิการ กปร. ประธานในพิธีเปิด มีเจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และเกษตรกรในความรับผิดชอบของศูนย์ฯ เข้าร่วมฟังการบรรยายในครั้งนี้ จำนวน 60 ราย

2. การจัดอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน หลักสูตร “เทคนิคการสร้างการมีส่วนร่วม” ระหว่างวันที่ 31 พฤษภาคม – 1 มิถุนายน 2562 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้จัดอบรมโครงการพัฒนาศักยภาพของผู้ปฏิบัติงาน หลักสูตร “เทคนิคการสร้างการมีส่วนร่วม” ให้แก่ข้าราชการ และเจ้าหน้าที่ จำนวน 60 ราย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการฯ มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการมีส่วนร่วม และการสร้างรูปแบบกระบวนการมีส่วนร่วมได้อย่างถูกต้องและมีหลักการ สามารถนำความรู้ที่ได้รับมาปรับประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการนี้ นายกิตติศักดิ์ ประชุมทอง นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ เป็นประธานในพิธีเปิดการฝึกอบรม โดยได้รับเกียรติจาก อาจารย์อรรถจน์ สีหะอำไพ ประธานองค์กรอิสระด้านพัฒนาองค์กร เป็นวิทยากรบรรยายให้ความรู้เรื่อง การสร้างเครื่องมือในการสร้างเครือข่าย การบริหารเครือข่ายอย่างมีส่วนร่วม และการเขียนข่าวเพื่อการประชาสัมพันธ์

การอบรมต่างๆ

ในปีงบประมาณ 2562 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้ดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกรพื้นที่ขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จำนวน 3 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรที่ 1 การปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชผัก พืชไร่ และไม้ผล ระหว่างวันที่ 13 - 14 มิถุนายน 2562 หลักสูตรที่ 2 การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการปลูกผักแซมระหว่างร่องสวนไม้ผลผสมผสาน วันที่ 18 มิถุนายน 2562 หลักสูตรที่ 3 การผลิตข้าวคุณภาพและการจัดตั้งกลุ่ม ระหว่างวันที่ 4 - 5 กรกฎาคม 2562 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีความรู้ ความเข้าใจ ด้านการประกอบอาชีพเกษตรได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ มีประสิทธิภาพและยั่งยืนต่อไป และการฝึกอบรมครูและนักเรียนโรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี จำนวน 28 โรงเรียน จำนวน 1 หลักสูตร คือ หลักสูตรการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษ ระหว่างวันที่ 11 - 12 กรกฎาคม 2562 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูที่รับผิดชอบและนักเรียนแกนนำได้มีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการผลิตผักปลอดภัยจากสารพิษได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ และปฏิบัติที่บ้านของตนเองได้

โครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จ ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

นอกจากนี้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ยังได้ดำเนินการจัดหลักสูตรอบรมให้แก่เกษตรกรทั่วไป ในโครงการฝึกอบรมเกษตรกรภายใต้ผลสำเร็จของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ โดยจัดขึ้นระหว่างวันที่ 25 – 31 กรกฎาคม 2562 จำนวน 4 หลักสูตรๆ ละ 50 คน ดังนี้

- 1) การเลี้ยงปลาในบ่อดินเปรี้ยวจัด วันที่ 25 กรกฎาคม 2562
- 2) การเลี้ยงสัตว์ปีก (ไก่และเป็ด) วันที่ 26 กรกฎาคม 2562
- 3) การเพาะเห็ดเสริมรายได้ วันที่ 30 กรกฎาคม 2562
- 4) การปรับปรุงดินเปรี้ยวจัดเพื่อปลูกพืชผัก วันที่ 31 กรกฎาคม 2562

โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ประสบปัญหาการประกอบอาชีพ ให้มีความรู้และสามารถทำการเกษตรบนพื้นที่ดินของตนเองให้เกิดประโยชน์สูงสุด ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง และสามารถนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์เป็นแนวทางในการประกอบอาชีพต่อไป

กิจกรรมอื่น ๆ

1. วันคล้ายวันพระราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ในวันที่ 5 ธันวาคม 2561 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ เนื่องในวันคล้ายวันพระราชสมภพ พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพล อดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ณ โรงเรียนนราสิกขาลัย อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส และร่วมพิธีถวายพานพุ่มดอกไม้และพิธีถวายบังคมเบื้องหน้าพระบรมฉายาลักษณ์พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในวันพ่อแห่งชาติ 5 ธันวาคม 2562 ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบพระชนมพรรษา ศาลากลางจังหวัดนราธิวาส อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

2. กิจกรรม “วันต้นไม้ประจำปีของชาติ พ.ศ. 2562” ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จัดกิจกรรมเนื่องใน “วันต้นไม้ประจำปีของชาติ พ.ศ. 2562” ในวันที่ 28 พฤษภาคม 2562 โดย เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ร่วมกันปลูกต้นไม้ ณ บริเวณเส้นทางประตูป้อม 2 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นและสร้างจิตสำนึกให้ทุกคนเกิดความรักและหวงแหนทรัพยากรป่าไม้ของชาติอันนำไปสู่การอนุรักษ์และรู้จักใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า

3. กิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ในวันที่ 12 สิงหาคม 2562 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตรเนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ณ โรงเรียนนราสิกขาลัย จังหวัดนราธิวาส ในเวลา 08.30 น. เข้าร่วมพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคล ณ ศาลากลางจังหวัดนราธิวาส เวลา 10.00 น. ร่วมพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคล ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ จังหวัดนราธิวาส เวลา 10.30 น. เข้าร่วมกิจกรรมจิตอาสาบำเพ็ญสาธารณประโยชน์ ปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ประจำปีพุทธศักราช 2562 ณ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้านตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส และเวลา 13.30 น. ร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคลสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวงเนื่องในโอกาสมหามงคลวันเฉลิมพระชนมพรรษา 12 สิงหาคม 2562 ณ วัดประชุมชลธารา ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส

4. วันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว 66 พรรษา 28 กรกฎาคม 2562 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ร่วมพิธีทำบุญตักบาตร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว ณ โรงเรียนนราสิกขาลัย จังหวัดนราธิวาส และในเวลา 08.30 น.เข้าร่วมพิธีลงนามถวายพระพรชัยมงคลพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว และพิธีถวายสัตย์ปฏิญาณการเป็นข้าราชการที่ดี และพลังแผ่นดิน ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติ 7 รอบพระชนมพรรษา ศาลากลางจังหวัดนราธิวาส เวลา 10.00 น. ร่วมกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ เนื่องในโอกาสสมหามงคลพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ในโครงการ 1 จังหวัด 1 ถนน เฉลิมพระเกียรติ โดยจังหวัดนราธิวาสได้คัดเลือกเป้าหมาย ณ บริเวณทางหลวงหมายเลข 4216 โดยใช้ชื่อถนนเฉลิมพระเกียรติว่า ถนนนราธิวาสราชนิเวศน์มรรคา ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนจังหวัดนราธิวาส เวลา 13.30 น. ร่วมพิธีเจริญพระพุทธมนต์ถวายพระพรชัยมงคลเพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ณ วัดประชุมชลธารา ตำบลสุไหงปาดี อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส และเวลา 19.00 น. ร่วมพิธีถวายเครื่องราชสักการะและพิธีจุดเทียนถวายพระพรชัยมงคล ณ หอประชุมเฉลิมพระเกียรติด้านหน้าศาลากลางจังหวัดนราธิวาส

ปุมศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
ตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2524-2561

จากการที่พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ได้เสด็จพระดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ต่างๆ ของจังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรสภาพความเป็นอยู่ของราษฎร จึงได้มีพระราชดำริให้จัดตั้งศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอองอันเนื่องมาจากพระราชดำรินี้ และพระราชทานแนวพระราชดำริต่างๆ ในการดำเนินงาน ซึ่งพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี โดยเสด็จมาทรงเยี่ยมราษฎร ในจังหวัดนราธิวาส และทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอองฯ มาอย่างต่อเนื่อง

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอองฯ ได้จัดทำ ปุม เกี่ยวกับการเสด็จพระราชดำเนินของพระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนี พันปีหลวง สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และสมเด็จพระเจ้าฟ้าฯ กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี เพื่อทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิภพทอองฯ ดังนี้

พระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร

วันที่ 18 สิงหาคม - 3 ตุลาคม 2524 เสด็จฯ แปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ จังหวัดนราธิวาส และเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่ จังหวัดนราธิวาส ทรงรับทราบถึงความเดือดร้อนของราษฎรในเรื่องที่ดินทำกิน

วันที่ 24 สิงหาคม 2524 เสด็จฯ ไปสถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส ทอดพระเนตร การทดลองปรับปรุงพื้นที่ดินพรุเพื่อปลูกพืช

วันที่ 23 สิงหาคม 2526 เสด็จฯ ไปอ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และมีพระราชดำริให้ขยายพื้นที่โครงการเพื่อประโยชน์ในการศึกษา ค้นคว้าวิจัยด้านต่างๆ ได้อย่างกว้างขวาง

วันที่ 11 กันยายน 2526 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ศูนย์ฯ เป็นที่รวบรวมของการ สาธิต และการพัฒนาแบบเบ็ดเสร็จ

วันที่ 16 กันยายน 2527 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ทดลองทำดินให้เปรี้ยวจัด และศึกษาหาวิธีการปรับปรุงแก้ไขเพื่อเพิ่ม ประสิทธิภาพในการเกษตร

วันที่ 6 กันยายน 2528 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริ ให้ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

วันที่ 10 กันยายน 2528 เสด็จฯ ไปบ้านใหม่-สะปอม ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส มีพระราชดำริให้กรมชลประทาน ศึกษาและสำรวจพื้นที่บริเวณบ้านใหม่-สะปอม เพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำสำหรับใช้ในพื้นที่ทำนา

วันที่ 26 กันยายน 2529 เสด็จฯ ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ

วันที่ 1 ตุลาคม 2530 เสด็จฯ
ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรง
ติดตามการดำเนินงานโครงการฯ และ
พระราชทานพระบรมราโชบายด้านงานวิจัย

วันที่ 6 ตุลาคม 2531 เสด็จฯ
ไปสวนยางเขาสำนึก ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
มีพระราชดำริให้ศึกษาการผลิตยางแบบถูกลูก
วิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกร
เข้าใจ

วันที่ 3 ตุลาคม 2533 เสด็จฯ
ไปตรวจเยี่ยมโครงการคลองส่งน้ำและ
ระบายน้ำ โคกภูแว มีพระราชดำริให้นำน้ำจืด
จากโครงการมโนะมาใช้ล้างดินเปรี้ยว
ในพื้นที่บ้านโคกกระท่อม โคกอิฐ-โคกใน
และโคกชุมบก อำเภอตากใบ จังหวัด
นราธิวาส

วันที่ 7 ตุลาคม 2533 เสด็จฯ
ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรง
ติดตามการดำเนินงานโครงการแก้มดิน
แปลงปลูกปาล์มน้ำมัน แปลงปลูกมะพร้าว
น้ำหอม และทอดพระเนตรการดำเนินงาน
โรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์ม ทั้งนี้
มีพระราชดำริให้นำกากปาล์มไปทดลอง
เลี้ยงสัตว์

วันที่ 5 ตุลาคม 2535 เสด็จฯ
ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
เพื่อทรงติดตามความก้าวหน้าการ
ดำเนินงานโครงการแก้มลิงดิน

วันที่ 9 ตุลาคม 2535 เสด็จฯ
ไปทอดพระเนตรพื้นที่ที่นำผลงานวิจัย
ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ไปขยายผล
เพื่อการปลูกข้าวของเกษตรกร ณ บ้านโคกอิฐ-
โคกใน ตำบลพร่อน อำเภอดงไจ้ จังหวัด
นราธิวาส

วันที่ 14 ตุลาคม 2536 เสด็จฯ
ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
มีพระราชดำริให้จัดทำแปลงสาธิต
การแก้ปัญหาดินเปรี้ยว เพื่อให้ราษฎรศึกษา
รูปแบบการปรับปรุงดินเปรี้ยวให้ปลูกพืชได้

วันที่ 28 กันยายน 2536 เสด็จฯ
ไปทอดพระเนตรโครงการโคกภูแว ตำบลพร่อน
อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ซึ่งเป็นพื้นที่
ส่งน้ำชลประทานบ้านโคกอิฐ-โคกโน

วันที่ 7 ตุลาคม 2536 เสด็จฯ
ไปทอดพระเนตร คลองแม่แฝ ตำบลบางเก่า
อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี

วันที่ 14 ตุลาคม 2536 เสด็จฯ
ไปศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรง
ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการ
แก้มลิงดิน ทั้งนี้มีพระราชดำริให้ศึกษาหน้าตัด
ดินในพื้นที่ป่าพรุ

วันที่ 19 ตุลาคม 2536

เสด็จฯ ไปทรงเยี่ยมราษฎรบ้านบางเตย
อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

วันที่ 4 ตุลาคม 2539

เสด็จฯ ไปทอดพระเนตรโครงการ
พัฒนาพื้นที่บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง
อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

วันที่ 4 ตุลาคม 2539 เสด็จฯ
ไปโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านยูโย ตำบล
บางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส

วันที่ 4 ตุลาคม 2539
เสด็จฯ ไปโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านยูโย
ตำบลบางขุนทอง อำเภอตากใบ จังหวัด
นราธิวาส

พระราชกรณียกิจ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	18 สิงหาคม-3 ตุลาคม 2524	เสด็จฯ แปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ และเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่ ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของราษฎรในเรื่องที่ดินทำกิน
2	16-ก.ย.-27	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงปลูกต้นพิกุล หน้าอาคารสำนักงาน
3	20-ก.ย.-29	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส มีพระราชเสาวนีย์ให้ศึกษารวบรวมและขยายพันธุ์ดอกดาหลา
4	1-ต.ค.-30	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ
5	3-ต.ค.-33	เสด็จฯ ตรวจเยี่ยมโครงการคลองส่งน้ำและระบายน้ำโคกภูแว อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
6	7-ต.ค.-33	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เพื่อทรงติดตามการดำเนินงานโครงการแก่งดิน และทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก
7	9-ต.ค.-35	ทอดพระเนตรพื้นที่นำผลงานวิจัยของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ไปขยายผลเพื่อการปลูกข้าวของเกษตรกร ณ บ้านโคกอิฐ-โคกโน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
8	21-ก.ย.-37	ทอดพระเนตรพื้นที่หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
9	23-ก.ย.-37	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรบ้านพิกุลทอง ทอดพระเนตรพื้นที่พรุหลังวัดพิกุลทอง และมีพระราชเสาวนีย์ให้หาแนวทางพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดิน
10	23-ก.ย.-37	ทอดพระเนตรศูนย์วิจัยและศึกษาธรรมชาติป่าพรุสิรินธร อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส
11	18-ต.ค.-38	ทอดพระเนตรพื้นที่หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
12	20-ก.ย.-39	เสด็จฯ หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการผลิตพืชสวนครัวประดับ และติดตามความก้าวหน้าของโครงการศูนย์ศิลปาชีพ
13	25-ก.ย.-39	เสด็จฯ พื้นที่หลังวัดพิกุลทอง อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการก่อสร้างระบบส่งน้ำชลประทานการจัดระบบการพัฒนาที่ดิน
14	15-ก.ย.-41	เสด็จฯ หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงาน และพระราชทานพันธุ์ไก่ พันธุ์เป็ด แก่เกษตรกร
15	1-ต.ค.-41	ทอดพระเนตรโครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านตอหลัง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส และทรงหว่านข้าวในแปลงนาเกษตรกร
16	3-ต.ค.-42	เสด็จฯ พื้นที่บ้านตอหลัง อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการ และทรงเกี่ยวข้าวในแปลงนาของเกษตรกร

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จพื้นที่ / ศูนย์สาขา
17	7-ต.ค.-42	เสด็จฯ หมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตำบลโฆษิต อำเภอดากไบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการจัดการพื้นที่เพื่อทำการเกษตรของนายบุญมี วงศ์เชื่อนแก้ว
18	23-ส.ค.-43	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรบวสุธาสิโนบล และมีพระราชดำริให้ขยายพันธุ์บัว
19	25-ส.ค.-43	เสด็จฯ บ้านโคก ตำบลจวบ อำเภोजေးไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงาน โครงการฟื้นฟูและพัฒนาการเกษตรในเขตลุ่มน้ำบางนรา
20	4-ก.ย.-43	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอดากไบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการดำเนินงานพื้นที่ปลูกข้าว และทรงหว่านข้าวลงในแปลงนาเกษตรกร
21	5-ก.ย.-43	เสด็จฯ บ้านทรายขาว ตำบลไพรวัน อำเภอดากไบ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการ ดำเนินงานขยายพื้นที่ทำนา และทรงหว่านข้าวในพื้นที่ของเกษตรกร
22	5-ก.ย.-43	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านจาเราะสโตร์ ตำบลกะลุวอ อำเภอมือเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน โครงการฯ
23	26-ก.ย.-43	เสด็จฯ บ้านปลักปลา อำเภอดากไบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรสภาพพื้นที่ ดินเปรี้ยวจัด เพื่อหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ให้ราษฎรใช้ทำกิน
24	4-ก.ย.-44	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านโคกปาฆาปือชา ตำบลกะลุวอ อำเภอ เมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าของโครงการและทอดพระเนตร กิจกรรมต่างๆ
25	12-ก.ย.-44	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอดากไบ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตาม ความก้าวหน้าของโครงการและทรงงานศิลปาชีพ
26	5-ต.ค.-44	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ
27	16-ก.ย.-45	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ
28	31-ส.ค.-45	เสด็จฯ วัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอดากไบ จังหวัดนราธิวาส ทรงงานศิลปาชีพ และ ทรงเยี่ยมราษฎร
29	5-ก.ย.-46	ทรงงานศิลปาชีพ และทรงเยี่ยมราษฎร ณ วัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอดากไบ จังหวัดนราธิวาส
30	6-ก.ย.-46	ทอดพระเนตรการเลี้ยงปลากระพง ทรงเยี่ยมราษฎรกลุ่มผู้เลี้ยงปลากระพง และทรงงานศิลปาชีพ ณ บ้านปาตาดิมอ ตำบลตะลุบัน อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
31	7 และ 28 กันยายน 2546	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ประทับเรือพระที่นั่งทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
32	9-ก.ย.-46	ทรงงานศิลปาชีพ และทรงเยี่ยมราษฎร บ้านคลองระ ตำบลบาเรใต้ อำเภอบาเจาะ จังหวัดนราธิวาส
33	11-ก.ย.-46	ทรงงานศิลปาชีพ และทรงเยี่ยมราษฎร บ้านละเวง อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี และทอดพระเนตรกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ตำบลดอนทราย อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี
34	16-ก.ย.-46	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร และทรงงานศิลปาชีพ บ้านละเวง ตำบลดอนทราย อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี
35	22-ก.ย.-46	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกปาฆาปือซา ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของฟาร์มฯ
36	6-ต.ค.-46	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล้งบ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ประทับเรือพระที่นั่งทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ
37	22-ก.ย.-47	เสด็จฯ ฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านบาลูกากาปัส ตำบลเอราวัณ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโครงการฯ
38	8-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ บ้านโคกไทร ตำบลโฆษิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
39	9-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกปาฆาปือซา ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านต่างๆ ภายในฟาร์มฯ
40	15-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าของโครงการฯ
41	16-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านสะแนะ ตำบลเรียง อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงาน
42	29-ก.ย.-48	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานด้านต่างๆ และทอดพระเนตรผลิตผลทางการเกษตร ทรงปลูกต้นลำพู และทรงเยี่ยมเกษตรกรที่ปฏิบัติงานภายในฟาร์มฯ
43	2-ต.ค.-48	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตำบลโฆษิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ ทรงเยี่ยมราษฎร และทรงงานศิลปาชีพของสมาชิกกลุ่มศิลปาชีพในหมู่บ้าน
44	14-ต.ค.-48	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกไร่ใหญ่ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน และทอดพระเนตรกิจกรรมภายในฟาร์มฯ
45	22-ส.ค.-50	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

พระราชกรณียกิจ พระบาทสมเด็จพระปรเมนทรรามาธิบดีศรีสินทรมหาวชิราลงกรณมหิตฺราธิป
ราชวรานุ กิตติสิริสมบูรณอดุลยเดช สยามินทราธิเบศรราชวโรดม บรมนาถบพิตร พระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จพื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	26-ก.ย.-29	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานของศูนย์ฯ
2	7-ต.ค.-33	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการแก่งดินและทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก
3	9-ต.ค.-35	ทอดพระเนตรพื้นที่นำผลงานวิจัยของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ไปขยายผลเพื่อการปลูกข้าวของเกษตรกร ณ บ้านโคกอิฐ-โคกโน ตำบลพร่อน อำเภอดงบัง จังหวัดนราธิวาส
4	7-ต.ค.-42	เสด็จฯ หมู่บ้านปศุสัตว์เกษตรมูโนะ ตำบลโฆสิต อำเภอดงบัง จังหวัดนราธิวาสทอดพระเนตรการจัดการพื้นที่เพื่อการเกษตรของนายบุญมี วงศ์เชื่อนแก้ว
5	23-ส.ค.-43	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรบัวสุธาสิโนบล
6	25-ส.ค.-43	เสด็จฯ พื้นที่บ้านโคก ตำบลจวบ อำเภोजေးไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฟื้นฟูและพัฒนาการเกษตรในเขตลุ่มน้ำบางนรา
7	4-ก.ย.-43	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอดงบัง จังหวัดนราธิวาสทอดพระเนตรการดำเนินงานพื้นที่ปลูกข้าว และทรงหว่านข้าวลงในแปลงเกษตรกร
8	5-ก.ย.-43	เสด็จฯ บ้านทรายขาว ตำบลไพรวัน อำเภอดงบัง จังหวัดนราธิวาสทรงติดตามการดำเนินงานขยายพื้นที่ทำนา และทรงหว่านข้าวในพื้นที่ของเกษตรกร
9	5-ก.ย.-43	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านจาเราะสโตร์ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าของการดำเนินงาน
11	26-ก.ย.-43	เสด็จฯ บ้านปลักปลา อำเภอดงบัง จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรสภาพพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด เพื่อหาแนวทางพัฒนาและปรับปรุงพื้นที่ให้ราษฎรใช้ทำกิน
12	12-ก.ย.-44	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอดงบัง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าของโครงการและทรงงานศิลปาชีพ
13	31-ส.ค.-45	เสด็จฯ วัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอดงบัง จังหวัดนราธิวาส ทรงงานศิลปาชีพ และทรงเยี่ยมราษฎร
14	31-ส.ค.-45	เสด็จฯ ประตูละบายน้ำสุโขทัย 2 ทอดพระเนตรการควบคุมและการรักษาระดับน้ำในพรุโต๊ะแดง
15	31-ส.ค.-45	เสด็จฯ บ้านโคกอิฐ-โคกโน (ศูนย์สาขาที่ 4 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ทอดพระเนตรการผลิตข้าวซ้อมมือของกลุ่มเกษตรกรบ้านโคกอิฐ-โคกโน ตำบลพร่อน อำเภอดงบัง จังหวัดนราธิวาส
16	16-ก.ย.-45	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ประทับเรือพระที่นั่ง ทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
17	11-ก.ย.-46	ทรงงานศิลปาชีพ และเยี่ยมราษฎร บ้านละเวง ตำบลดอนทราย อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี และทอดพระเนตรกิจกรรมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ฯ ตำบลดอนทราย อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี
18	13-ก.ย.-46	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่บ้านโคกสะตอ อำเภอสุไหงปาดี จังหวัดนราธิวาส และทรงติดตามการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่บ้านยูโย อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงหว่านข้าวในแปลงสาธิตของเกษตรกร และเสด็จฯ พื้นที่นาร้าง บ้านบาวง ตำบลบางขุนทอง อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
19	15-ก.ย.-46	เสด็จฯ ฝายทดน้ำ อำเภออิงอ จังหวัดนราธิวาส และเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรกลุ่มเลี้ยงปลา บ้านปลากาเม็ง หาดนราทัศน์ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
20	16-ก.ย.-46	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร และทรงงานศิลปาชีพ บ้านละเวง ตำบลดอนทราย อำเภอไม้แก่น จังหวัดปัตตานี
21	16-ก.ย.-46	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่พรุแหมแหม อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี
22	6-ต.ค.-46	เสด็จฯ อ่างเก็บน้ำไกล่บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ประทับเรือพระที่นั่งทอดพระเนตรบัวพันธุ์ต่างๆ
23	26-ก.ย.-46	เสด็จฯ บ้านเก้าร้าง ตำบลคลองหอยโข่ง อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา ทรงเยี่ยมคลินิกเกษตรเคลื่อนที่ในพระราชานุเคราะห์
24	22-ก.ย.-47	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านบาฏากาปัส ตำบลเอราวัณ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโครงการ
25	8-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ บ้านโคกไทร ตำบลโฆสิต อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงเยี่ยมราษฎร และทรงงานศิลปาชีพของสมาชิกในหมู่บ้าน
26	8-ต.ค.-47	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน การพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวเพื่อการปลูกข้าว ทอดพระเนตรกิจกรรมการไถนาเตรียมพื้นที่ปลูกข้าว ที่บ้านปลักปลา ตำบลโฆสิต อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
27	9-ต.ค.-47	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกปาฆาปือซา ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านต่างๆ ภายในฟาร์มฯ
28	15-ต.ค.-47	ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ของโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
29	16-ต.ค.-47	ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านสะแนะ ตำบลเวียง อำเภอศรีสะเกษ จังหวัดนราธิวาส
30	6-ก.พ.-48	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
32	5-ก.ย.-49	ทอดพระเนตร โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
33	22-ส.ค.-50	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการฯ

พระราชกรณียกิจ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร มหาวชิราลงกรณวรราชภักดี สิริกิจการิณีพิรยพัฒน์ รัฐสีมาคุณาการปิยชาติ สยามบรมราชกุมารี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯ พื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	18 สิงหาคม -3 ตุลาคม 2524	เสด็จฯ แปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชธานีเวศน์ และเสด็จฯ เยี่ยมราษฎรในพื้นที่ ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของราษฎรในเรื่องที่ดินทำกิน
2	24-ส.ค.-24	เสด็จฯ สถานีพัฒนาที่ดินนราธิวาส ทอดพระเนตรการทดลองปรับปรุงพื้นที่ดินพรุเพื่อ ปลูกพืช
3	16-ก.ย.-27	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
4	6-ก.ย.-28	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ส่งเสริมการปลูกพืชให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
5	10-ก.ย.-28	เสด็จฯ บ้านใหม่-สะปอม ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส มีพระราชดำริให้กรมชลประทาน ศึกษา และสำรวจพื้นที่บริเวณบ้านใหม่สะปอมเพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำ สำหรับนำน้ำไปใช้ในพื้นที่ทำนา
6	21-ก.ย.-29	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงเป็นประธานในการเปิดประชุมผู้บริหารโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน
7	26-ก.ย.-29	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ
8	19-ก.ย.-30	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ
9	1-ต.ค.-30	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ และพระราชทานพระบรมราโชบายด้านงานวิจัย
10	1-ต.ค.-31	เสด็จฯ สวนยางเขาสำนัก ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ศึกษาการผลิตยางแบบถูกหลักวิชาการ และถ่ายทอดเทคโนโลยีให้เกษตรกรเข้าใจ
11	23-ก.ย.-32	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรโรงงานกลั่นน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก และโรงงานผลิตข้าวเกรียบปลา
12	24-ก.ย.-32	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร บ้านโคกกระท่อม อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
13	18-ก.ย.-33	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงเป็นประธานเปิดการประชุมทางวิชาการ
14	7-ต.ค.-33	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการแก่งดิน และทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก
15	26-พ.ค.-34	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงนำนักเรียนนายร้อย จปร. เยี่ยมชมกิจกรรมศูนย์ฯ
16	22-ส.ค.-34	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงนำนักเรียนนายร้อย จปร. เยี่ยมชมกิจกรรมศูนย์ฯ
17	23-ก.ย.-35	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามการศึกษาลผลกระทบการเผาไหม้ในพื้นที่พรุ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
18	28-ก.ย.-36	ทอดพระเนตรโครงการโคกภูแว ตำบลพร่อน อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส บริเวณพื้นที่ ส่งน้ำชลประทาน บ้านโคกอิฐ-โคกใน
19	23-ก.ย.-37	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎรบ้านพิบูลทอง ทอดพระเนตรพื้นที่พรุหลังวัดพิบูลทอง มีพระราชดำริให้ หาแนวทางพัฒนาเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดิน
20	30-ก.ย.-38	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิบูลทองฯ ทรงเป็นประธานเปิดประชุมทางวิชาการ และ นิทรรศการ “หนึ่งทศวรรษวิชาการ”
21	17-ก.ย.-39	เสด็จฯ บ้านเขาคันทรง อำเภอนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงเยี่ยมราษฎร และ ติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาคันทรง
22	18-ก.พ.-40	เสด็จฯ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านสันคีรี อำเภอสรีสาคร จังหวัดนราธิวาส และศูนย์พัฒนา เด็กเล็กบ้านธรรมเจริญ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงานใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
23	18-ก.พ.-40	เสด็จฯ บ้านกาหลง อำเภอสรีสาคร จังหวัดนราธิวาส ทรงเปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสิรินธร
24	19-ก.พ.-40	เสด็จฯ บ้านปิยะมิตร 2 อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ทอดพระเนตรการดำเนินงานโครงการ ผลิตไม้ดอกไม้ประดับภาคใต้
25	20-ก.พ.-40	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิบูลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานด้านประมง อาคารปรับปรุงน้ำเปรี้ยว และสวน 50 ปีครองราชย์
26	20-ก.พ.-40	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านยูโย ทอดพระเนตรกิจกรรมการปลูก หญ้าแฝกในพื้นที่ของนายแดง ทองคุปต์ เกษตรกรบ้านยูโย
27	8-ก.ย.-40	เสด็จฯ พื้นที่พรุบาเจาะ ทอดพระเนตรการศึกษาการยุบตัวของดินอินทรีย์และ การดำเนินงานพัฒนาพื้นที่พรุเพื่อปลูกปาล์มน้ำมัน
28	15-ก.ย.-40	เสด็จฯ พื้นที่พรุแหม อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ทอดพระเนตรการพัฒนาพื้นที่ เพื่อทำการเพาะปลูกของพรุแหม
29	16-ก.ย.-40	เสด็จฯ โครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านราษฎร์พัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านโต๊ะโม๊ะ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านภูเขาทอง อำเภอสือคีรี จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตาม การดำเนินงาน และพระราชทานสิ่งของแก่ผู้ดูแลเด็ก
30	16-ก.ย.-40	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอดงรัก จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงาน และทอดพระเนตรแปลงเกษตรผสมผสานของเกษตรกร
31	22-ก.ย.-40	เสด็จฯ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสิรินธร อำเภอยะรัง จังหวัดปัตตานี ทรงติดตามการดำเนินงาน และทอดพระเนตรกิจกรรมของเด็กเล็ก

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
32	23-ก.ย.-40	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรการเลี้ยงแพะ-แกะแบบปล่อยในสนามหญ้า และติดตามความก้าวหน้าโครงการแก้งดิน โรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก
33	23-ก.ย.-41	เสด็จฯ เยี่ยมราษฎร และทรงติดตามการดำเนินงานโครงการส่งเสริมการเลี้ยงแพะนม และทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาตันหยง
34	23-ก.ย.-41	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรการทดลองการปลูกผักกูด หม้อข้าวหม้อแกงลิง การปลูกผักอนามัย และแปลงทดลองปลูกพืชอาหารสัตว์
35	24-ก.ย.-41	เสด็จฯ พื้นที่พุดเต้แดง อำเภอสุไหงโก-ลก เพื่อศึกษาธรรมชาติป่าพรุ และหาแนวทางการป้องกันการไฟไหม้
36	24-ก.ย.-41	ทอดพระเนตรโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ของเกษตรกรบ้านโคกกระท่อม ตำบลพร่อน อำเภอดาเกา จังหวัดนราธิวาส
37	24-ก.ย.-41	เสด็จฯ โครงการพัฒนาหมู่บ้านปีนหมุด (ศูนย์สาขาที่ 2 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ตำบลบูกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินงานโครงการฯ
38	24-ก.ย.-41	เสด็จฯ บ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอดาเกา จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรแปลงสาธิตการปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ให้แก่ผู้ปกครองเด็กในโครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการเด็กขาดสารอาหาร
39	24-ก.ย.-41	เสด็จฯ ศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก หมู่ 1 ตำบลบางขุนทอง อำเภอดาเกา จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน
40	1-ก.พ.-43	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานโครงการฯ
41	24-ก.ย.-43	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านโคกป่ามาปือซา ตำบลกะลุวอ อำเภอมือฉ่องนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการดำเนินงานของฟาร์มฯ
42	24-ก.ย.-43	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการฯ
43	23-ก.ย.-44	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการฯ
44	23-ก.ย.-45	ทรงเป็นประธานเปิดงานวันลองกอง ประจำปี 2545 ทอดพระเนตรร้านนิทรรศการ และกิจกรรมต่างๆ ของส่วนราชการ
45	23-ม.ค.-46	เสด็จฯ พื้นที่บ้านโคกอิฐ-โคกโน (ศูนย์สาขาที่ 4 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ทรงเยี่ยมราษฎร และทอดพระเนตรการผลิตข้าวซ้อมมือของกลุ่มเกษตรกรบ้านโคกอิฐ-โคกโน ตำบลพร่อน อำเภอดาเกา จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
46	23-ม.ค.-46	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรนิทรรศการงานศึกษา ทดลอง วิจัย ณ อาคารพิกุลกนก พระราชทานถ้วยรางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการฯ และทรงเยี่ยมชมกิจกรรมในโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่
47	24-ม.ค.-46	เสด็จฯ โรงเรียนบ้านธรรมเจริญ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการเรียนการสอน และทอดพระเนตรติดตามการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านธรรมเจริญ และเสด็จฯ โรงเรียนอัสติดาวิทยา ตำบลลาโละ อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
48	22-ก.ย.-46	เสด็จฯ งานวันลองกอง พระราชทานรางวัลแก่เกษตรกรที่ชนะเลิศการประกวดผลผลิตผลทางการเกษตร และทอดพระเนตรนิทรรศการของหน่วยงานต่างๆ
49	17-ก.พ.-47	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่พรุแหมแหม อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี ทอดพระเนตรการปรับปรุงพัฒนาพื้นที่พรุให้สามารถใช้ประโยชน์ทางการเกษตร
50	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ บ้านโคกกระท่อม ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรแปลงเกษตรผสมผสาน
51	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ บ้านพิกุลทอง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการปลูกผักปลอดภัยจากสารพิษของ นายทัต แสนสุข
52	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด บ้านตอหลัง อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรพันธุ์ข้าวในพื้นที่ปลูกในพื้นที่ดินเปรี้ยว และทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ และพระราชทานถ้วยรางวัลแก่นักเรียนที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการฯ ประจำปี 2546 ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
53	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ บ้านโคกอิฐ-โคกโน (ศูนย์สาขาที่ 4 ของศูนย์ศึกษาพัฒนาพิกุลทองฯ) ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการปลูกข้าวในพื้นที่ดินเปรี้ยว และทรงเยี่ยมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวหอมมะลิบ้านโคกอิฐ-โคกโน และราษฎรในพื้นที่
54	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการของเด็ก
55	18-ก.พ.-47	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดบ้านยูโย ตำบลบางขุนทอง อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
56	19-ก.พ.-47	ทอดพระเนตรการเรียนการสอนของโรงเรียนนิรันดร์วิทยา ตำบลบางปอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
57	23-ก.ย.-47	เสด็จฯ งานวันลองกอง ทอดพระเนตรนิทรรศการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
58	1-ก.พ.-48	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ทรงติดตามการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ และทอดพระเนตรงานของกลุ่มศิลปาชีพพิเศษหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
59	1-ก.พ.-48	เสด็จฯ บ้านโคกอิฐ-โคกโน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส (ศูนย์สาขาที่ 4 ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ทอดพระเนตรพื้นที่การทำเกษตรแบบผสมผสานของนายสมโชค สำราญ
60	21-ก.พ.-48	เสด็จฯ งานวันลองกอง ทอดพระเนตรนิทรรศการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เกี่ยวกับภาวะโภชนาการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ และโครงการปรับปรุงภาวะโภชนาการในเด็กขาดสารอาหาร
61	22-ก.พ.-48	เสด็จฯ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กค่ายสิรินธร ตำบลเขาตูม ตำบลยะรัง จังหวัดปัตตานี ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และทอดพระเนตรกิจกรรมของเด็กและกิจกรรมของห้องสมุดค่ายสิรินธร
62	27-ก.ย.-48	ทรงติดตามการสาธิตการเลี้ยงแพะนม บ้านเขาตันหยง และทรงติดตามงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ บ้านเขาตันหยง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กฯ บ้านบางมะนาว ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
63	17-ม.ค.-49	ทอดพระเนตรโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
64	17-ม.ค.-49	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริ ณ โรงเรียนวัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
65	18-ม.ค.-49	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินการผลิตไบโอดีเซลของโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์ม และโครงการแก่งดิน
66	19-ม.ค.-49	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่พุ่มแม้นเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลบางเก่า อำเภอสาบบุรี จังหวัดปัตตานี
67	19-ม.ค.-49	ทอดพระเนตรการสาธิตการใช้ไขมันปาล์มทดแทนน้ำมันดีเซลของกลุ่มชาวประมงพื้นบ้านบริเวณหาดนราทัศน์ ตำบลบางนาค อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
68	25-ก.ย.-49	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการแก่งดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
69	27-ก.ย.-49	ทรงเป็นประธานในพิธีพระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรและผู้ชนะการประกวดกิจกรรมต่างๆ ในงานวันลองกอง ณ บริเวณสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา ศูนย์ราชการจังหวัดนราธิวาส
70	6-ก.พ.-50	เสด็จฯ พระราชดำเนินไปยังสวน 72 พรรษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
71	7-ก.พ.-50	เสด็จฯ ไปยังบ้านโพธิ์ทอง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรแปลงเกษตรผสมผสานของนายสัญญา น้อยสร้าง เกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
72	7-ก.พ.-50	เสด็จฯ งานป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรเส้นทางเดินศึกษาธรรมชาติป่าเสม็ดขาวจำลอง ระยะทาง 150 เมตร และทอดพระเนตรสมุนไพรป่าพฤษชนิดต่าง ๆ
73	8-ก.พ.-50	เสด็จฯ โครงการพัฒนาหมู่บ้านปีแฉดอ ตำบลบูเกิต อำเภอเจาะไอร้อง จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานต่างๆ ในโครงการฯ
74	9-ก.พ.-50	ทอดพระเนตรสวน 50 ปีครองราชย์ และการแสดงกรรมวิธีผลิตผลิตภัณฑ์จากตาลโตนด ในสวน 50 ปีครองราชย์ ประกอบด้วย การแปรรูปน้ำตาลสดเป็นน้ำตาลแว่น ทรงทดลองหยอดน้ำตาลแว่น และทอดพระเนตรขนมต่างๆ ที่แปรรูปจากตาลโตนด
75	24-ก.ย.-50	ทอดพระเนตรแปลงเกษตรผสมผสานของนายมีลี มะแซสะอึ บ้านเลขที่ 234 หมู่ที่ 2 บ้านค่าย ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส เกษตรกรหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
76	24-ก.ย.-50	เสด็จฯ โรงเรียนวัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันของนักเรียน และทอดพระเนตรโครงการวิทยาศาสตร์ในโรงเรียน เรื่องการอนุรักษ์ดินและน้ำโดยใช้หญ้าแฝก
77	24-ก.ย.-50	ทรงเป็นประธานพิธีปิดการประชุมสัมมนาวิชาการพื้นที่พรุ: การเปลี่ยนแปลงเชิงพลวัต ณ ห้องประชุมศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
78	25-ก.ย.-50	เสด็จฯ งานของดีเมืองนรา ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา ศูนย์ราชการจังหวัดนราธิวาส อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส และพระราชทานรางวัลแก่เกษตรกรที่ชนะการประกวดผลผลิตทางการเกษตร

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
79	16-ม.ค.-51	เสด็จฯ โครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ (ศูนย์สาขาที่ 3 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ทอดพระเนตรศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีชาวบ้านตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง บ้านนางจำปี วงศ์เชื่อนแก้ว สมาชิกหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตำบลโฆสิต อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
80	16-ม.ค.-51	เสด็จฯ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตำบลโฆสิต อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส
81	17-ม.ค.-51	เสด็จฯ บ้านโพธิ์ทอง (หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ) ทอดพระเนตรศูนย์เครือข่ายการเรียนรู้การเลี้ยงสัตว์ตามแนวเศรษฐกิจพอเพียง ปี 2550 บ้านนายวรพงษ์ ขุนพรม หมู่ที่ 9 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
82	18-ม.ค.-51	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงาน แปลงสาธิตการปลูกย่านลิเภา การปลูกสละและดาหลา ในสวนยางพารา การเลี้ยงแพะนมในโรงเรือน ในพื้นที่ศูนย์สาขาที่ 1 โครงการสวนยางพระตำหนักทักษิณราชินีเวศน์ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
83	22-ก.ย.-51	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านป่าไผ่ ตำบลตันหยงลิมอ อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการดำเนินงานในโครงการฯ
84	22-ก.ย.-51	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานของงานส่งเสริมการเกษตร
85	22-ก.ย.-51	เสด็จฯ สวนสาธิตการเกษตรเฉลิมพระเกียรติ 80 พรรษา ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงปลูกต้นทั้งเก 1 ต้น
86	23-ก.ย.-51	เสด็จฯ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา พระราชทานรางวัลชนะเลิศกิจกรรมต่างๆ ในงานวันลองกอง
87	24-ก.ย.-51	พระราชทานพระราชวโรกาสให้นายประดิษฐ์ สุคนธสวัสดิ์ รองผู้ว่าราชการจังหวัดนราธิวาส ในฐานะประธานกรรมการอำนวยการจัดการแข่งขันวิ่งการกุศล “พิกุลทองมินิมารathonเพื่อพ่อของแผ่นดิน” ฝ่าทุลละอองพระบาท
88	24-ก.ย.-51	พระราชทานถ้วยรางวัลชนะเลิศแก่นายวัชรินทร์ แวกาจิ และนางสาวสิริภัทร บุตรจีน ในการแข่งขันวิ่งการกุศล “พิกุลทองมินิมารathon เพื่อพ่อของแผ่นดิน”
89	24-ก.ย.-51	ทอดพระเนตรโครงการโรงสีข้าวพระราชทาน: โรงสีข้าวพิกุลทอง บ้านเกาะสะท้อน หมู่ที่ 3 ตำบลนาค อำเภอดากใบ จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
90	24-ก.ย.-51	ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงาน แปลงเกษตรผสมผสานของนายมานิชญ์ สุวี เกษตรกรบ้านเปล หมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
91	21-ก.ย.-52	ทรงเปิดอาคาร “ศูนย์การเรียนรู้ด้านสุขภาพพิกุลทอง” ณ งานควบคุมปราบปรามโรคติดต่อและการสาธารณสุข ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
92	8-ม.ค.-52	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยว บ้านโคกอิฐ-โคกใน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรโครงการโรงเรียนกับการฟื้นฟูน้ำร้างเพื่อการปลูกข้าวในโครงการพระราชดำริ ในการนี้ ทรงมอบพันธุ์ข้าวพระราชทานแก่ผู้แทนครูและเกษตรกรในโครงการฯ และทรงเยี่ยมราษฎรที่เฝ้าฯ รับเสด็จ
93	21-ก.ย.-52	ทอดพระเนตรการดำเนินงานโรงเรียนข้าวพระราชทาน: โรงเรียนข้าวพิกุลทองที่สร้างใหม่ แทนโรงเรียนเดิมที่ชำรุด บ้านเกาะสะท้อน หมู่ที่ 3 ตำบลนาค อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
94	23-ก.ย.-52	เสด็จฯ ไปยังสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา เพื่อพระราชทานรางวัลชนะเลิศกิจกรรมต่างๆ ในงานวันลองกอง ประจำปี 2552 และทอดพระเนตรนิทรรศการที่ส่วนราชการต่างๆ จัดขึ้น
95	2-ก.พ.-53	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานของงานประมงงานป่าไม้ และงานส่งเสริมการเกษตร
96	3-ก.พ.-53	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามความก้าวหน้าโครงการแก้มดิน ในการนี้ พระราชทานพระราชดำริให้ดำเนินการทดลองเกี่ยวกับการใช้จุลินทรีย์กับการปรับปรุงพื้นที่ดินเปรี้ยวต่อไป และนำผลสรุปที่ได้ไปขยายผลให้แก่เกษตรกร จากนั้นเสด็จฯ ไปยังโรงงานสกัดและแปรรูปน้ำมันปาล์มขนาดเล็ก
97	4-ก.พ.-53	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด บ้านโคกอิฐ-โคกใน ทรงหว่านปุ๋ยลงในแปลงนาข้าว ทอดพระเนตรการผลิตข้าวซ้อมมือ และทรงเยี่ยมสมาชิกกลุ่มผลิตข้าวซ้อมมือ
98	22-ก.ย.-53	เสด็จฯ ไปยังสวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา และทอดพระเนตรนิทรรศการที่ส่วนราชการต่างๆ จัดขึ้น ในงานวันลองกองประจำปี 2553 (ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ได้รับรางวัลชนะเลิศในการประกวดฯ)

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
99	1-ต.ค.-53	ทรงนำคณะกรรมการรางวัลนานาชาติ มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดลทอดพระเนตร กิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาคันหยง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
100	2-ต.ค.-53	ทรงนำคณะกรรมการรางวัลนานาชาติ มูลนิธิรางวัลสมเด็จเจ้าฟ้ามหิดล ทอดพระเนตร กิจกรรมการดำเนินงาน โครงการแก้แล้งดิน สวน 72 พรรษา และทอดพระเนตร นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ที่เกี่ยวกับศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ณ อาคารพิกุลนก ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
101	13-ม.ค.-54	เสด็จฯ เป็นการส่วนพระองค์ ไปทอดพระเนตรแปลงนาข้าว และแปลงพืชผัก ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และทรงติดตามความก้าวหน้ากิจกรรมการศึกษาทดลอง การใช้เชื้อจุลินทรีย์ในดินเปรี้ยวที่ได้จากแปลงแก้แล้งดิน
102	13-ม.ค.-54	เสด็จฯ เป็นการส่วนพระองค์ ไปทอดพระเนตรงานปศุสัตว์ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
103	13-ม.ค.-54	ทอดพระเนตรความก้าวหน้าการดำเนินงานกิจกรรมด้านประมง ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
104	14-ม.ค.-54	พระราชทานถ้วยรางวัลให้แก่ทีมชนะเลิศในกิจกรรม “การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ 11” ประจำปี 2553
105	14-ม.ค.-54	ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ และทอดพระเนตรกิจกรรมภายในศูนย์เด็กเล็ก
106	20-ก.ย.-54	เสด็จฯ โรงเรียนบ้านโคกสยา ทอดพระเนตรกิจกรรมด้านการเรียนการสอนและกิจกรรมในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ ที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ให้การสนับสนุน
107	20-ก.ย.-54	ทอดพระเนตร “นิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ 84 พรรษา การดำเนินงานศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และผลสำเร็จจากกลุ่มอาชีพจากพื้นที่ขยายผล” ในงานวันลองกอง ครั้งที่ 36 ประจำปี 2554 ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบพระชนมพรรษา
108	20-ก.ย.-54	เสด็จฯ งานควบคุมปราบปรามโรคติดต่อและการสาธารณสุข ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของงานควบคุมปราบปรามโรคติดต่อ และการสาธารณสุข ที่เกี่ยวกับสถานการณ์โรคเท้าช้าง และทอดพระเนตรกิจกรรมภายในอาคาร “ศูนย์การเรียนรู้ด้านสุขภาพพิกุลทอง” จากนั้น ทรงปลูกต้นนมเหล็กฯ หน้าอาคารฯ จำนวน 1 ต้น

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จพื้นที่ / ศูนย์สาขา
109	16-ก.พ.-55	เสด็จฯ ไปยังศูนย์วิจัยและศึกษาระบบชาติปาพรุสิรินธร (พรุโต๊ะแดง) ทอดพระเนตรผลงาน บทกลอน ภาพวาด เรียงความ ของโรงเรียนเครือข่าย “เพื่อนชาวพรุ” และทรงรับฟังการ บรรยายสรุปการแบ่งพื้นที่การใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ปาพรุโต๊ะแดง และภารกิจ ที่เกี่ยวข้อง
110	16-ก.พ.-55	พระราชทานถ้วยรางวัลให้แก่ทีมชนะเลิศในการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการฯ ครั้งที่ 12 ประจำปี 2554 ได้แก่ เด็กหญิงปนัดดา ปะหนะ และเด็กหญิงนุรฮาฟิซัน ดาโอ๊ะ ทีมโรงเรียนอัสตดักียะห์อิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส
111	16-ก.พ.-55	ทอดพระเนตรงานป่าไม้ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์การแปรรูป ไม้ยางพารา ผลิตภัณฑ์กระจุต และย่านลิเภา ทอดพระเนตรนิทรรศการปาพรุจำลอง และขั้นตอนการทำขนมหม้อข้าวหม้อแกงลิง ในโอกาสนี้ ทรงปลูกต้นเสม็ดแดงใบมน จำนวน 1 ต้น ณ บริเวณแปลงสมุนไพรปาพรุ
112	16-ก.พ.-55	ทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมการเกษตรของ โรงเรียนบ้านสะปอม หมู่ที่ 8 ตำบลไพรวัน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส
113	16-ก.พ.-55	เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านหัวเขา หมู่ที่ 6 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมการเกษตร ในโรงเรียน ในการนี้ พระราชทานพระราชดำริแก่ข้าราชการและเจ้าหน้าที่ที่มาเฝ้าฯ รับเสด็จ
114	25-ก.ย.-55	เสด็จฯ งานวันลองกอง ครั้งที่ 37 ประจำปี 2555 ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา ศูนย์ราชการเมืองนราธิวาส
115	25-ก.ย.-55	เสด็จฯ งานส่งเสริมอุตสาหกรรม ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตร นิทรรศการผลิตภัณฑ์เส้นใยพืช จำพวกกระจุต หญ้าแฝก เตย ปาหนัน และกก และ ทอดพระเนตรการสาธิตสานเส้นใยพืช การทอผ้า ทอกระจุตด้วยกี่ และแปรรูปผลิตภัณฑ์ ของสมาชิกกลุ่มต่างๆ ในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์ ศูนย์สาขา และพื้นที่ที่มีพระราชดำริให้ ดำเนินการ
116	25-ก.ย.-55	เสด็จฯ ทรงเยี่ยมศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริด้านการเพาะเห็ดของ นายประเวศ ประพันธ์วงศ์
117	17-ม.ค.-56	ทอดพระเนตรโครงการแก่งดิน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตาม ความก้าวหน้าของการดำเนินงานโครงการศึกษาวิจัยจุลินทรีย์หนกรดในพื้นที่พรุ จังหวัดนราธิวาส และความหลากหลายของเฟิร์นในพื้นที่ปาพรุโต๊ะแดง และนกในพื้นที่ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
118	14-ม.ค.-56	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส และทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
119	16-ม.ค.-56	ทอดพระเนตรโครงการสวนยางเขาสำนัก ใกล้พื้นที่อ่างเก็บน้ำใกล้บ้าน ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
120	17-ม.ค.-56	ทอดพระเนตรกิจกรรมด้านการเรียนการสอนของศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ประจำมัสยิดรูเตบาตู หมู่ที่ 7 ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
121	17-ม.ค.-56	ทรงติดตามความก้าวหน้าหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
122	17-ม.ค.-56	พระราชทานถ้วยรางวัลแก่ทีมชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ครั้งที่ 13 ประจำปี 2555
123	17-ม.ค.-56	ทอดพระเนตรกิจกรรมด้านการเรียนการสอนและโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ โรงเรียนบ้านเปล ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส
124	17-ม.ค.-56	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ โอกาสนี้ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ร่วมกับจังหวัดนราธิวาส และส่วนราชการต่างๆ ถวายเลี้ยงพระกระยาหารค่ำ
125	24-ก.ย.-56	ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการพืชสวนครัวระดับและโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์พืชเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรในยามวิกฤติ ณ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
126	24-ก.ย.-56	พระราชทานพระราชวโรกาสให้ นางพรณทอง ชมรุ่ง และครอบครัว น้อมเกล้าฯ ถวายที่ดินให้มูลนิธิชัยพัฒนา เข้าเฝ้าฯ และศูนย์ฯ ได้ถวายรายงานถึงแผนการดำเนินการพัฒนาพื้นที่ดินของมูลนิธิชัยพัฒนา
127	24-ก.ย.-56	ทอดพระเนตรความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการสาธิตการปรับปรุงดินอินทรีย์เพื่อปลูกปาล์มสาคุในบริเวณพื้นที่ลุ่มของศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
128	24-ก.ย.-56	ทอดพระเนตรงานวันลองกอง ครั้งที่ 38 ประจำปี 2556 โดยมีส่วนราชการและเอกชนร่วมจัดนิทรรศการแสดงผลงาน ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา ศูนย์ราชการเมืองนราธิวาส
129	24-ก.ย.-56	เสด็จฯ ไปยังศูนย์เรียนรู้ตามแนวพระราชดำริด้านเกษตรผสมผสานของนายสะแปอิง ยีติง บ้านคีรี ซึ่งเป็น 1 ใน 13 ของหมู่บ้านรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมด้านการปลูกไม้ผลแบบผสมผสาน การเพาะเห็ด ป่าไม้ ปศุสัตว์ และการพัฒนาที่ดิน

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
130	25-ก.ย.-56	ทรงติดตามการดำเนินงานด้านต่างๆ ของโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกไร่ใหญ่ ตำบล สุไห่งป่าดี อำเภอสุไห่งป่าดี จังหวัดนราธิวาส
131	14-ม.ค.-57	พระราชทานถ้วยรางวัลแก่เด็กหญิงชามานี ตะตะ และเด็กหญิงวิอาหม ดอเลาะ โรงเรียนอัสตังวิทยะห์อิสลามียะห์ จังหวัดนราธิวาส ที่ชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหา ทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ครั้งที่ 14 ประจำปี 2556
132	14-ม.ค.-57	เสด็จฯ แปลงเกษตรทฤษฎีใหม่ในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัดตามแนวพระราชดำริ (ศูนย์ศึกษาการ พัฒนาพิกุลทองฯ) ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการศึกษาความ หลากหลายของจุลินทรีย์ในบริเวณพื้นที่พรุโต๊ะแดงที่ยังไม่ถูกรบกวน
133	15-ม.ค.-57	เสด็จฯ โรงเรียนบ้านบางมะนาว หมู่ที่ 1 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัด นราธิวาส ทอดพระเนตรการเรียนการสอน และกิจกรรมการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่อ อาหารกลางวันฯ กิจกรรมยุวเกษตรกร และกิจกรรมสหกรณ์โรงเรียน
134	22-ก.ย.-57	พระราชทานรางวัลแก่ผู้ชนะการประกวดลองกอง รวมทั้งผลผลิตและผลิตภัณฑ์ทางการ เกษตร และทอดพระเนตรนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการ “99 ปีชาวนราเทิดไท้ พระบารมี เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร”
135	22-ก.ย.-57	เสด็จฯ งานปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงติดตามความก้าวหน้างานปศุสัตว์ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ เกี่ยวกับผลผลิตจากแพะ ที่ได้พระราชทานให้แก่เกษตรกร ในพื้นที่หมู่บ้านรอบศูนย์
136	25-ก.พ.-58	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลแก่ทีมชนะเลิศการแข่งขัน ตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ประจำปี 2557 และทรง ติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการวิจัยจุลินทรีย์ในพื้นที่พรุ
137	25-ก.พ.-58	เสด็จฯ ไปยังโรงเรียนบ้านท่าเนียบ หมู่ที่ 6 ตำบลลำภู อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัด นราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันฯ
138	25-ก.พ.-58	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงเปิดป้ายสวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้ม่วง เฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา
139	21-ก.ย.-58	เสด็จฯ งานของดีเมืองนรา ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา ศูนย์ราชการเมืองนราธิวาส
140	21-ก.ย.-58	ทอดพระเนตรพื้นที่การเกษตรของนายสุรต ธรรมขันธา เกษตรกรตัวอย่างด้านการปลูกผัก บ้านเขาตันหยง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จพื้นที่ / ศูนย์สาขา
141	21-ก.ย.-58	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทรงเปิดอาคารเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี และทอดพระเนตรนิทรรศการพิพิธภัณฑ์ดิน
142	15-มิ.ย.-59	เสด็จฯ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนการทำอากาศยานแห่งประเทศไทย เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 6 รอบ 5 ธันวาคม 2542 บ้านไอร์จาดา ตำบลโคกสะอาด อำเภอรือเสาะ จังหวัดนราธิวาส
143	17-มิ.ย.-59	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรสวนพฤกษศาสตร์พรรณไม้ม่วง เฉลิมพระเกียรติ 60 พรรษา
144	20-ก.ย.-59	เสด็จฯ โครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกปาฆาปือซา ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานต่าง ๆ
145	20-ก.ย.-59	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
146	21-ก.ย.-59	เสด็จฯ งานของดีเมืองนรา ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส พระราชทานรางวัลแก่เกษตรกรผู้ชนะการประกวดผลผลิต และทอดพระเนตรนิทรรศการเฉลิมพระเกียรติ “ฉลองราชย์ 70 ปี เคียงคู่ทรงงาน 84 พรรษา ราชนิศรีแผ่นดิน”
147	18-ก.ย.-60	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลแก่ทีมชนะเลิศการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ ครั้งที่ 17 ประจำปี 2559
148	18-ก.ย.-60	ทอดพระเนตรผลการดำเนินงานโครงการวิจัยชุด การศึกษาจุลินทรีย์ทนกรดในพื้นที่พรุจังหวัดนราธิวาส ณ ห้องประชุม 1 ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ
149	19-ก.ย.-60	เสด็จฯ งานวันลองกอง ครั้งที่ 42 ประจำปี 2560 “ศาสตร์พระราชาสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน” ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส พระราชทานรางวัลแก่เกษตรกรผู้ชนะการประกวดผลผลิต และทอดพระเนตรนิทรรศการ “ธ สถิตในดวงใจนิรันดร์”
150	19-ก.ย.-60	ทอดพระเนตรแปลงผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสำรองฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และทรงรับฟังสรุปผลการดำเนินงานโครงการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวสำรองฯ
151	5-มี.ค.-61	ทรงติดตามผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาหมู่บ้านปีนมุดอ ศูนย์สาขาที่ 2 ตั้งอยู่ที่ตำบลบูกิต อำเภोजะเอยร์ จังหวัดนราธิวาส
152	5-มี.ค.-61	เสด็จฯ ไปยังโรงเรียน ตชด.บ้านไอร์ปือแต ตำบลช้างเผือก อำเภอจะแนะ จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนในโครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวันตามพระราชดำริฯ

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
153	5-มี.ค.-61	เสด็จฯ ไปงานควบคุมปราบปรามโรคติดต่อและการสาธารณสุข ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรนิทรรศการโครงการกำจัดโรคเรื้อนในพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง การจัดการโรคหนองพวยในจังหวัดนราธิวาส และการสาธิตการทำสมุนไพรป้องกันยุง ต่อจากนั้นทอดพระเนตรผลการดำเนินงานหลักสูตรเสริมประสบการณ์ระดับปฐมวัย เพื่อเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการน้ำในชีวิตประจำวันและการชลประทานเบื้องต้นอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ที่สำนักงานชลประทานที่ 17 และมหาวิทยาลัยราชภัฏยะลาสนองพระราชดำริจัดทำหลักสูตรนี้ขึ้น
154	5-มี.ค.-61	เสด็จฯ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ พระราชทานถ้วยรางวัลการแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริฯ
155	26-ก.ย.-61	เสด็จฯ งานของดีเมืองนรา ณ สวนสาธารณะเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส พระราชทานรางวัลแก่เกษตรกรผู้ชนะการประกวดผลผลิต และทอดพระเนตรนิทรรศการแสดงผลงานทางวิชาการ “สืบสานศาสตร์พระราชา พัฒนาเกษตรแนวใหม่ ก้าวไกล 4.0” ที่ภาครัฐและเอกชนร่วมจัดขึ้น
156	26-ก.ย.-61	เสด็จฯ โครงการพัฒนาพื้นที่บ้านเปล หมู่ที่ 3 ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรแปลงเกษตรกรตัวอย่างของนายมุหัมมัด ยูनु
157	26-ก.ย.-61	เสด็จฯ ไปยังงานประมง ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรการเลี้ยงปลาพลวงชมพูหรือปลากือเลาะในบ่อคอนกรีตระบบน้ำหมุนเวียน และทอดพระเนตรนิทรรศการพันธุ์ปลาพรุที่สามารถเพาะพันธุ์ได้สำเร็จ ได้แก่ ปลาช่อนขาว ปลากระดี่มุก ปลาตะเพียนข้างลาย และการเลี้ยงปลานิลในพื้นที่ดินเปรี้ยวจัด การขยายผลการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ อาทิ ปลานิลเบตงในสายน้ำไหล และทอดพระเนตรพันธุ์ปลาพรุ และพันธุ์ปลาพื้นเมือง เช่น ปลาช่อนเข็ม เป็นต้น

**พระกรณียกิจ สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี
กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี**

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯ พื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	18 ส.ค.-3 ต.ค. 24	เสด็จแปรพระราชฐานมาประทับแรม ณ พระตำหนักทักษิณราชินีเวสต์ และทรงเยี่ยมราษฎรในพื้นที่ ทรงทราบถึงความเดือดร้อนของราษฎรในเรื่องที่ดินทำกิน
2	16-ก.ย.-27	เสด็จศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ และทรงปลูกต้นพิกุลทอง หน้าอาคารสำนักงาน
3	6-ก.ย.-28	เสด็จศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ มีพระราชดำริให้ส่งเสริมการปลูกพืชที่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่
4	10-ก.ย.-28	เสด็จบ้านใหม่-สะปอม ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส มีพระราชดำริให้กรมชลประทาน ศึกษา และสำรวจพื้นที่บริเวณบ้านใหม่สะปอม เพื่อสร้างอ่างเก็บน้ำสำหรับใช้ในพื้นที่ทำนา
5	22-ก.ย.-47	เสด็จฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ บ้านบาลูกากาปัส ตำบลเอราวัณ อำเภอแว้ง จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานของโครงการ
6	8-ต.ค.-47	เสด็จโครงการหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรภูโนะ บ้านโคกไทร ตำบลโฆษิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงเยี่ยมราษฎร และทรงงานศิลปาชีพของสมาชิกในหมู่บ้าน
7	9-ต.ค.-47	เสด็จโครงการฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านโคกปามาบือซา ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส ทรงติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านต่างๆ ภายในฟาร์มฯ
8	29-ก.ย.-48	ทรงติดตามความก้าวหน้าผลการดำเนินงานด้านต่างๆ ทอดพระเนตรผลิตผลทางการเกษตร ทรงปลูกต้นลำพูในโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส และทรงเยี่ยมเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในฟาร์มฯ

พระกรณียกิจ ทูลกระหม่อมหญิงอุบลรัตนราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯ พื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	31-ส.ค.-45	เสด็จวัดพระพุทธ ตำบลพร่อน อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทรงงานศิลปาชีพ และทรงเยี่ยมราษฎร
2	30-ก.ย.-46	เสด็จศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ ทอดพระเนตรกิจกรรมการดำเนินงานด้านป่าไม้สวน 72 พรรษา และทรงปลูกต้นสังหยดในสวน 72 พรรษา

พระกรณียกิจ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าพัชรกิติยาภา นเรนทิราเทพยวดี

กรมหลวงราชสาริณีสิริพัชร มหาวัชรราชธิดา

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	5-ก.ย.-49	ทอดพระเนตรโครงการหมู่บ้านเศรษฐกิจพอเพียงและฟาร์มตัวอย่างฯ บ้านรอตันบาตู ตำบลกะลุวอ อำเภอเมืองนราธิวาส จังหวัดนราธิวาส

พระกรณียกิจ สมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรี นารีรัตนราชกัญญา

ครั้งที่	วัน เดือน ปี	เสด็จฯพื้นที่ / ศูนย์สาขา
1	7-ต.ค.-42	เสด็จหมู่บ้านปศุสัตว์-เกษตรมูโนะ ตำบลโฆษิต อำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาส ทอดพระเนตรการจัดการพื้นที่เพื่อทำการเกษตรของนายบุญมี วงศ์เชื่อนแก้ว

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายदनุชา สีนธวานนท์

เลขาธิการ กปร.

นางสาวเบญจพร ชาครานนท์

อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นางสาวภัทราภรณ์ โสเจยยะ

รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นายสถาพร ใจอารีย์

รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นายถวิล มั่งนุ้ย

รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน

นายศุภรัชต์ อินทรารุท

ผู้อำนวยการกองประสานโครงการพื้นที่ ๔

นางจิราพรพรณ ชัชวาลชัยพรพรณ

ผู้อำนวยการสำนักงานพัฒนาที่ดินเขต ๑๒

คณะอำนวยการจัดทำ

นางสายหยุด เพ็ชรสุข

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ

นายสุทัศน์ ตั้งพิพัฒน์พงศ์

ผู้อำนวยการกลุ่มประสานงานพื้นที่ ๔๒

นายกิตติศักดิ์ ประชุมทอง

นายสุชาติ ไกรสุรสีห์

นางสาวผาทิพย์ ช่วยเนียม

นายชาติรี วชิระเผด็จศึก

นายอภิชาติ รัตนวิระกุล

นายสุรพงศ์ จันทร์พงษ์

นางสายใจ มณีรัตน์

นายสมพงศ์ พรหมฉำ

นายจรัส สิงประจิม

นายชาฮาบุดิน ยูโซ๊ะ

นางสาวสุมาศ ลอยเมฆ

นายแทน รังเสาร์

นายปฎิวัติ บุญเรือง

นายพีระพงศ์ สุวรรณนิล

นายวิโรจน์ ปิ่นพรม

บรรณาธิการ

นางสาวกฤษฎณี คงสวัสดิ์

ประสานงานและข้อมูล

นางสายใจ มณีรัตน์จรัส

นายจรัส สิงประจิม

นางสาวกฤษฎณี คงสวัสดิ์

ภาพประกอบ

นายบุรฮานุดิน ยูโซ๊ะ

นางสาวแววนภา ชาญแท้

นายสัมพันธ์ เอียดน้อย

นายวิชสิน วงศ์ยะรา

จัดทำโดย

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส
โทรศัพท์ 0 7363 1033 / 0 7363 1038 โทรสาร 0 7363 1034 . www.pikunthong.com

ศูนย์ฝึกวิชาการพัฒนากอล์ฟของอินนีดองมาจากพระราชดำริ

ตำบลกระตุกเหนือ อำเภอเมือง จันทบุรีราชภัฏ

www.pikunthong.com , E-mail : cpl_901444@gmail.com

โทร. ๐๗๓ ๖๓๐ ๐๓๓, ๓๘ โทรสาร ๐๗๓ ๖๓๐ ๐๓๔

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

ตำบลละหานทราย อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
www.pikunthong.com , E-mail : cpb_9@lidl.go.th
 โทร. ๐๗๓ ๖๓๐ ๐๓๓, ๓๘ โทรสาร ๐๗๓ ๖๓๐ ๐๓๔

รายงานผลการดำเนินงานประจำปี ๒๕๖๒

ศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

จังหวัดบุรีรัมย์

